

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2017

Alcohol market, consumption
and harms in Estonia
Yearbook 2017

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT
ESTONIAN INSTITUTE OF ECONOMIC RESEARCH

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Eesti Konjunkturiinstituut

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2017

**Alcohol market, consumption
and harms in Estonia**

Yearbook 2017

Tallinn 2017

Koostajad: Elmar Orro, Kiira Martens, Lia Lepane, Marje Josing, Mati Reiman
(Eesti Konjunkturiinstituut)
Konsultant: Mariliis Tael-Öeren (Tervise Arengu Instituut)

Trükis on valminud Tervise Arengu Instituudi tellimusel 2017. a

Materjali reprodutseerimine levitamise eesmärgil ei ole lubatud
ilma Tervise Arengu Instituudi nõusolekuta.

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale.

Trükkinud: Ecoprint AS

ISSN 2228-0057

Tasuta jagamiseks

Eessõna

Alkoholi aastaraamat 2017 on järjekorras üheksas ülevaade alkoholiturust, tarbimisest ja probleemidest Eestis. Aastaraamatu eesmärgiks on pakkuda poliitikutele, avalikule- ja erasektorile laiemat pilti toimunud muutustest alkoholiturul ja -tarbimises, ülevaadet elanike ootustest riigi alkoholipoliitikale ning võrdlevat analüüsi teiste riikide alkoholipoliitikatest.

Eesti täiskasvanud elanikud (vastavalt rahvusvahelisele metoodikale vanuses 15+) tarbisid 2016. aastal inimese kohta 9,9 liitrit alkoholi (absoluutalkoholi arvestuses). Võrreldes 2016. aastaga vähenes tarbimine 0,6 liitrit ja võrreldes Eestile kõige kriitilisema 2007. aastaga (mil tarbiti 14,8 liitrit), on langus olnud ligi 5 liitrit. Üheksa aastaga on vähenenud nii kange alkoholi tarbimine (–46%) ning eriti lahjade jookide (siider, longerod) tarbimine (–71%). Mõnevõrra vähem on langenud õlle tarbimine, mida 2007. aastal joodi 94,7 ja 2016. aastal 80,4 liitrit ühe täiskasvanud elaniku kohta (langus 15%). Jookidest on kasvutrendis olnud vaid veini tarbimine, mida 2007. aastal joodi 8,6 ja 2016.a 13,4 liitrit ühe täiskasvanud elaniku kohta (+56%).

Alkoholi tarbimine on langustrendis, kuna vähenenud on tarbimissagedus, korruga tarbitavad kogused ja enam eelistatakse lahjemaid jooke. Ühiskonnas on muutumas hoiakud ja aina enam hinnatakse vaba aja veetmist ilma alkoholi tarbimata.

Riik on alkoholipoliitika meetmetest viimastel aastatel jätkuvalt kasutanud vaid aktsiisimaksude tõstmist, mis tõstab jaehinda ja piirab sellega alkoholi kättesaadavust. Ühtses Euroopa Liidu majandusruumis on aga elanike ja kaupade liikumine väga lihtne ja osa tarbijaid püüavad otsida odavamat jaehinda naaberriigist. Aastaid on Eesti olnud odavama alkoholi ostukohaks soomlastele. 2015. a. lõpust, kui kiirem aktsiisitõus Eesti jaehinda jõudis, hakkasid Lõuna-Eesti elanikud ostureise tegema Läti. 2016. aastal eestimaalaste piiriüleised ostud kasvasid ja see trend jätkub ka 2017.aastal. Kui algselt oli piiriülese kaubandus käivitajaks kange alkohol (sest seal olid hinnavad suuremad), siis 2017. suvel (peale lahjade alkoholsete jookide aktsiisimaksu olulist tõusu) suurenesid hüppeliselt just lahjemate jookide ostud Lätist. Suurenevad piiriüleised ostud põhjustavad kahju riigi eelarvele (laekumata jäävad nii aktsiisid kui käibemaks), teiselt poolt on oht, et ostes korruga suuri alkoholi koguseid, ei suuda osa inimesi kiusatusele vastu pidada ja tarbivad rohkem. Seega tuleks aktsiisimaksude tõstmisel vaadata ka naaberriikide aktsiisi ja jaehinna tasemeid. Oleks mõistlik riigi maksupoliitikaga mitte soodustada suuri alkoholi ostureise ja tekitada juurde varimajandust, vaid kasutada ka teisti alkoholipoliitika instrumente (reklaami piiramine, müügi piirangud jne).

Eesti Konjunktuuriinstituut on teinud alkoholituru, -tarbimise ja -poliitika alaseid uuringuid ning ülevaateid alates 1990. aastast ja aastaraamatusse koondatuna on andmed ilmunud alates 2008. aastast. Nende aastate jooksul oleme näinud, et Eesti avalikkuse suhtumine alkoholi liigtarbimise probleemi on muutunud tõsisemaks ja argumenteeritumaks. Olukorras, kus Eestis napib raha haigekassa eelarves, on äärmiselt oluline vähendada alkoholist tingitud tervisekahjusid ja -kulusid. On halb, kui miljoneid eelarve raha kaotame piiriüleste ostudega, samas aga inimesed rikuvad endiselt Lätist toodud alkoholiga tervist. Kasutada tuleks rohkem erinevaid võimalusi tarbimise vähendamiseks (reklaami piiramine, parem selgitustöö, üritustel alkoholi müügi vähendamine, parem kontroll alaealistele müügi keelu järgimise üle jne). Riiklik alkoholipoliitika eeldab pikaajalist vaadet ja tarka tasakaalu fiskaal- ning tervise poliitika eesmärkide vahel.

Sisukord

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis	17
1. Alkoholi turg	31
1.1. Tootmine	31
1.2. Väliskaubandus	33
1.3. Müük siseturul	36
1.4. Jaehinnad	38
2. Riiklik alkoholituru korraldus	42
3. Tarbimine	49
3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine	49
3.2. Alkoholsete jookide ostmine välismaalt	59
3.3. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis	61
3.4. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele	63
4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale	72
5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse	91
6. Põhjamaade ja Balti riikide alkoholistatistika	97

Contents

Alcohol market, consumption and harms in Estonia	24
1. Alcohol market	31
1.1. Production	31
1.2. Foreign trade	33
1.3. Sales in the domestic market.....	36
1.4. Retail prices	38
2. National alcohol market organisation	42
3. Consumption	49
3.1. Consumption of legal and illegal alcohol	49
3.2. Buying alcoholic beverages from abroad	59
3.3. Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia	61
3.4. Inhabitants' assessments of alcohol consumption	63
4. Alcohol consumption related negative consequences on society	72
5. Inhabitants' attitudes towards national alcohol policy	91
6. Alcohol statistics in the Nordic countries and Baltic states	97

Tabelid - Tables

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. Alkoholsete jookide tootmine 2005–2016	31
<i>Production of alcoholic beverages 2005–2016</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 2. Alkoholsete jookide ekspordikäive 2005–2016	33
<i>Export turnover of alcoholic beverages 2005–2016</i>	
miljon € - <i>million €</i>	
Tabel 3. Alkoholsete jookide koguseline eksport 2005–2016	33
<i>Export volume of alcoholic beverages 2005–2016</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 4. Alkoholsete jookide impordikäive 2005–2016	34
<i>Import turnover of alcoholic beverages 2005–2016</i>	
miljon € - <i>million €</i>	
Tabel 5. Alkoholsete jookide koguseline import 2005–2016	34
<i>Import volume of alcoholic beverages 2005–2016</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 6. Alkoholsete jookide ekspordihinnad 2005–2016	35
<i>Export prices of alcoholic beverages 2005–2016</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	
Tabel 7. Alkoholsete jookide impordihinnad 2005–2016	35
<i>Import prices of alcoholic beverages 2005–2016</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	

1.3. Müük siseturul

Sales in the domestic market

Tabel 8. Riiklikus statistikas registreeritud müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 2005–2016	36
<i>Sales in the domestic market registered in statistics (including purchases by tourists) 2005–2016</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 9. Õlle keskmised jaehinnad kauplustes 2008–2016	38
<i>Average retail prices of beer in shops 2008–2016</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	
Tabel 10. Viina keskmised jaehinnad kauplustes 2008–2016	38
<i>Average retail prices of vodka 2008–2016</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	

Tabel 11. Kodumaiste alkoholsete jookide keskmised jaehinnad 2008–2016	39
<i>Average retail prices of alcohol produced in Estonia 2008–2016</i>	
€/pudel - €/bottle	
Tabel 12. Legaalise ja illegaalise alkoholi keskmised hinnad 2008–2016	39
<i>Average prices of legal and illegal alcohol 2008–2016</i>	
€/liiter - €/litre	

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 13. Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja aktsiisi alammäärad Euroopa Liidus	42
<i>Alcohol excise duty rates in Estonia and minimum excise levels in EU</i>	
€	
Tabel 14. Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 2005–2016	42
<i>Alcohol excise revenues received by the state budget 2005–2016</i>	
miljon € - million €	
Tabel 15. Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud alkoholiaktsiis 2008–2016	43
<i>Alcohol excise revenues received from various alcoholic beverages 2008–2016</i>	
miljon € - million €	
Tabel 16. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes	44
<i>Number of registered alcohol sales points by local municipalities</i>	
Tabel 17. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta	45
<i>Number of registered alcohol sales points per 1000 inhabitants</i>	
Tabel 18. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta	46
<i>Number of registered alcohol sales points per 10 km²</i>	
Tabel 19. Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2011–2016 (küsitluste tulemused)	48
<i>Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2011–2016 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalise ja illegaalise alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 20. Alkoholi tarbimine 2005–2016	49
<i>Consumption of alcohol 2005–2016</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 21. Alkoholi tarbimine 2005–2016	49
<i>Consumption of alcohol 2005–2016</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Tabel 22. Alkoholsete jookide tarbimine 2005–2016	50
<i>Consumption of alcoholic beverages 2005–2016</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 23. Alkoholsete jookide tarbimine 2005–2016	51
<i>Consumption of alcoholic beverages 2005–2016</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Tabel 24. Alkoholsete jookide tarbimine 2005–2016	51
<i>Consumption of alcoholic beverages 2005–2016</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over	

Tabel 25. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2005–2016	52
<i>Consumption of alcohol by beverage categories 2005–2016</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita in 100% alcohol</i>	
Tabel 26. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2005–2016	53
<i>Consumption of alcohol by beverage categories 2005–2016</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 27. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2016. a	54
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2016</i>	
liitrit elaniku kohta - <i>litres per capita</i>	
Tabel 28. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2016. a	55
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2016</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - <i>litres per capita aged 15 and over</i>	
Tabel 29. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2016. a	55
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2016</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita in 100% alcohol</i>	
Tabel 30. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2016. a	55
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2016</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 31. Legaalset ja illegaalset alkoholi vahel valiku tegemine 2005–2016 (küsitluste tulemused)	56
<i>Choice between legal and illegal alcohol 2005–2016 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - <i>% of adult alcohol consumers</i>	
Tabel 32. Illegaalset alkoholi ostmise 2005–2016 (küsitluste tulemused)	56
<i>Purchases of illegal alcohol 2005–2016 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - <i>% of adult alcohol consumers</i>	
Tabel 33. Illegaalset alkoholi ostukohad 2005–2016 (küsitluste tulemused)	56
<i>Purchasing places of illegal alcohol 2005–2016 (survey results)</i>	
% illegaalset alkoholi ostjatest - <i>% of buyers of illegal alcohol</i>	
Tabel 34. Legaalset alkoholi eelistamise põhjused 2008–2016 (küsitluste tulemused)	57
<i>Reasons for legal alcohol preference 2008–2016 (survey results)</i>	
% leaalset alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline <i>% of consumers who prefer legal alcohol and to whom the reason is very or somewhat important</i>	
Tabel 35. Illegaalset alkoholi kättesaadavuse muutumine 2005–2016 (küsitluste tulemused)	57
<i>Changes in availability of illegal alcohol 2005–2016 (survey results)</i>	
% illegaalset alkoholi ostjatest - <i>% of buyers of illegal alcohol</i>	
Tabel 36. Alkoholi illegaalset kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 2005–2016	58
<i>Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 2005–2016</i>	

3.2. Alkohoolsete jookide ostmise välismaalt

Buying alcoholic beverages from abroad

Tabel 37. Alkohoolsete jookide ostmise välismaalt (2016. a, küsitluse tulemused)	59
<i>Buying alcoholic beverages from abroad (2016 survey results)</i>	
% vastanutest (vastaja võis märkida mitu vastusevarianti) <i>% of respondents (multiple responses)</i>	

3.3. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 38. Turistide poolt kaasaostetud alkohoolsete jookide kogused 2010–2016	61
<i>Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2010–2016</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	

Tabel 39. Turistide poolt kaasaostatud alkoholsete jookide kogused 2010–2016	62
<i>Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2010–2016</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - <i>million litres in 100% alcohol</i>	
Tabel 40. Turistide poolt kaasaostatud alkoholi kogused ja tarbimine Eestis 2010–2016	62
<i>Quantities of alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2010–2016</i>	
100% alkoholis - <i>in 100% alcohol</i>	

3.4. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele

Inhabitants' assessments of alcohol consumption

Tabel 41. Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2010–2016 (küsitluste tulemused)	63
<i>Inhabitants' assessments of their own alcohol consumption 2010–2016 (survey results)</i>	
% vastajatest - <i>% of respondents</i>	
Tabel 42. Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2015–2016 (küsitluste tulemused)	64
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2015–2016 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - <i>% of adult alcohol consumers</i>	
Tabel 43. Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo ja vanuse järgi (2016. a, küsitluse tulemused)	65
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender and age (2016 survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - <i>% of adult alcohol consumers</i>	
Tabel 44. Viimase 12 kuu jooksul alkoholi tarvitavate osakaal soo järgi 2008–2016 (küsitluste tulemused)	66
<i>Share of inhabitants who consumed alcohol in the past 12 months by gender 2008–2016 (survey results)</i>	
% vastanutest - <i>% of respondents</i>	
Tabel 45. Korraka vähemalt kuus alkoholiannust tarvitavate osakaal soo järgi 2008–2016 (küsitluste tulemused)	67
<i>Share of respondents who consumed at least six or more doses of alcohol at a time by gender 2008–2016 (survey results)</i>	
% vastanutest - <i>% of respondents</i>	
Tabel 46. Viimase 12 kuu jooksul vähemalt mõned korrad nädalas alkoholi tarbinud meeste ja naiste jaotus taustandmete (2016. a, küsitluse tulemused)	68
<i>Distribution of men and women who consumed alcohol at least few times a week in the past 12 months by background variables (2016 survey results)</i>	
% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigist vastanutest	
<i>% of total respondents in each sociodemographic subgroup</i>	
Tabel 47. Vähemalt üks kord kuus korraka 6 või rohkem alkoholiühikut tarbinud meeste ja naiste jaotus taustandmete järgi (2016. a, küsitluse tulemused)	69
<i>Distribution of men and women who consumed at least once a month six or more doses of alcohol at a time by background variables (2016 survey results)</i>	
% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigist vastanutest	
<i>% of total respondents in each sociodemographic subgroup</i>	
Tabel 48. Vastajate osakaal viimase seitsme päeva jooksul tarvitatud absoluutse alkoholi koguse ja soo järgi 2012–2016 (küsitluste tulemused)	70
<i>Share of respondents by consumption of absolute alcohol during the past seven days and gender 2012–2016 (survey results)</i>	
% vastanutest - <i>% of respondents</i>	
Tabel 49. Tervist ohustavas koguses alkoholi tarbinud meeste ja naiste jaotus taustandmete järgi (2016. a, küsitluse tulemused)	71
<i>Distribution of men and women with health-damaging alcohol consumption by background variables (2016 survey results)*</i>	
% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigist vastanutest	
<i>% of total respondents in each sociodemographic subgroup</i>	

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Alcohol consumption related negative consequences on society

Tabel 50. Alkoholiseaduse rikkumised 2005–2016	72
<i>Violations of Alcohol Act 2005–2016</i>	
Tabel 51. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2005–2016	73
<i>Number of alcohol-related registered crimes 2005–2016</i>	
Tabel 52. Tolli poolt kinni peetud alkohol 2005–2016	73
<i>Alcoholic beverages seized by customs 2005–2016</i>	
liitrit 100% alkoholina - litres in 100% alcohol	
Tabel 53. Kainenema toimetamised 2008–2016	73
<i>Number of people delivered to sober 2008–2016</i>	
Tabel 54. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja sellega seotud liiklusõnnetused 2005–2016	74
<i>Drunk driving and related traffic accidents 2005–2016</i>	
Tabel 55. Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetuste ning nendes hukkunud ja vigastada saanute osakaal 2005–2016	75
<i>Share of persons killed and injured in traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2005–2016</i>	
Tabel 56. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2015–2016	76
<i>Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2015–2016</i>	
Tabel 57. Liiklusõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2002 ja 2014–2016	77
<i>Number of persons killed in traffic accidents by the level of intoxication 2002 and 2014–2016</i>	
Tabel 58. Tuleõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2015–2016	78
<i>Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication 2015–2016</i>	
Tabel 59. Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2015–2016	79
<i>Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2015–2016</i>	
Tabel 60. Uppunute arv joobeastmete lõikes 2015–2016	79
<i>Number of drowned persons by the level of intoxication 2015–2016</i>	
Tabel 61. Uppunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal uppunutest 2015–2016	79
<i>Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication 2015–2016</i>	
Tabel 62. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2015–2016	80
<i>Number of persons killed due to falling by the level of intoxication 2015–2016</i>	
Tabel 63. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2015–2016	80
<i>Number of persons killed due to falling by age and the proportion of victims under intoxication 2015–2016</i>	
Tabel 64. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2015–2016	80
<i>Number of persons killed due to hypothermia by the level of intoxication 2015–2016</i>	
Tabel 65. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2015–2016	81
<i>Number of persons killed due to hypothermia by age and the proportion of victims under intoxication 2015–2016</i>	
Tabel 66. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2015–2016	81
<i>Number of persons who committed suicide by the level of intoxication 2015–2016</i>	

Tabel 67. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joores isikute osakaal hukkunutest 2015–2016	81
<i>Number of persons who committed suicide by age and the proportion of person under intoxication 2015–2016</i>	
Tabel 68. Alkoholiga seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunute arv 2015–2016	83
<i>Number of patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases 2015–2016</i>	
<i>eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - patients treated by specialists</i>	
Tabel 69. Alkoholiga seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunud 16–20 aastaste patsientide arv 2015–2016	84
<i>Number of 16–20 years old patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases 2015–2016</i>	
<i>eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - number of patients treated by specialists</i>	
Tabel 70. Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2013–2016	85
<i>Treatment costs by alcohol-related diseases 2013–2016</i>	
<i>tuhat € - thousand €</i>	
Tabel 71. Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2016. a	86
<i>Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2016</i>	
<i>tuhat € - thousand €</i>	
Tabel 72. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2005–2016	87
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases 2005–2016</i>	
<i>surmade arv – number of deaths</i>	
Tabel 73. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad vanuse järgi 2016. a	88
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases by age 2016</i>	
<i>surmade arv – number of deaths</i>	
Tabel 74. Alkoholiga seotud haiguste suremuskordajad 2005–2016	90
<i>Mortality rates of alcohol-related diseases 2005–2016</i>	
<i>surmade arv 100 000 elaniku kohta – number of deaths per 100 000 inhabitants</i>	

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Attitudes towards alcohol policy by inhabitants

Tabel 75. Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2011–2016 (küsitluste tulemused)	91
<i>The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2011–2016 (survey results)</i>	
<i>% vastanutest kes arvasid, et probleem on tõsine või väga tõsine</i>	
<i>% of respondents who considered the problem serious or very serious</i>	
Tabel 76. Hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (2016. a, küsitluse tulemused)	92
<i>Assessments of what should be the Estonian national alcohol policy by different socio-demographic groups (2016 survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Tabel 77. Pingerida meetmetest, mida tuleks teha elanike alkoholitarbimise vähendamiseks Eestis (2016. a, küsitluse tulemused)	93
<i>List of measures to reduce alcohol consumption of Estonian inhabitants (2016 survey results)</i>	
<i>% vastanutest, kelle hinnangul tuleks alkoholitarbimist vähendada</i>	
<i>% of respondents who favored reduction of alcohol consumption</i>	

Tabel 78. Pingerida institutsioonidest, kes peaksid astuma samme elanike alkoholitarbimise vähendamiseks (2016. a, küsitluse tulemused)	93
<i>List of institutions who should take steps to reduce alcohol consumption by Estonian inhabitants (2016 survey results)</i>	
% vastanutest, kelle hinnangul tuleks alkoholitarbimist vähendada <i>% of respondents who favored reduction of alcohol consumption</i>	
Tabel 79. Elanike hinnangud alkoholi kättesaadavuse piiramise ettepanekute kohta (2016. a, küsitluse tulemused)	94
<i>Inhabitants attitudes towards restrictive measures on alcohol availability (2016 survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	

6. Põhjamaade ja Balti riikide alkoholistatistika

Alcohol statistics in Nordic countries and Baltic states

Tabel 80. Alkoholi tarbimine Põhjamaades 2016	97
<i>Alcohol consumption in Nordic countries 2016</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 81. Riigi tulud alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumisest Põhjamaades ja Balti riikides 2016.a	99
<i>State revenues from alcoholic beverages excise duties in Nordic countries and Baltic states 2016</i>	
Tabel 82. Alkoholsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa Liidu riikides (seisuga 01.01.2017)	101
<i>Alcohol excise duties and value added tax (VAT) in EU countries (as of 01.01.2017)</i>	
€ liitri 100% alkoholi kohta - <i>€ per litre of 100% alcohol</i>	
Tabel 83. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv Põhjamaades (seisuga 01.01.2017)	103
<i>Number of strong alcohol retail shops in Nordic countries (as of 01.01.2017)</i>	
Tabel 84. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv Põhjamaades ja Eestis	104
<i>Number of on-premise sales points that sell alcohol in Nordic countries and Estonia</i>	
Tabel 85. Põhjamaade turistide poolt reisidelt kaasa toodud alkoholised joogid	105
<i>Alcoholic beverages imported by travellers of Nordic countries</i>	
100 % alkoholis - <i>in 100% alcohol</i>	
Tabel 86. Alkoholipoodide lahtiolekuajad Põhjamaades ja Balti riikides	105
<i>Opening hours of the alcohol shops in Nordic countries and Baltic states</i>	
Tabel 87. Alkoholsete jookide jaemüügi vanusepiirangud Põhjamaades ja Balti riikides	106
<i>Age limits on sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states</i>	

Joonised - Figures

Joonis 1. Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 2005–2016, 100% alkoholis	32
<i>Share of different alcoholic beverages in production 2005–2016, in 100% alcohol</i>	
Joonis 2. Alkoholsete jookide tootmine 2005–2016, 100% alkoholis	32
<i>Production of alcoholic beverages in 2005–2016, in 100% alcohol</i>	
Joonis 3. Alkoholsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2005–2016	36
<i>Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2005–2016</i>	
Joonis 4. Legaalsete alkoholimüügi jagunemine Eesti elanike ja turistide vahel jookide lõikes 2016. a	37
<i>Distribution of legal alcohol sales between Estonian inhabitants and tourists by types of beverages 2016</i>	
% müüdüd alkoholist - <i>% of alcohol sold</i>	

Joonis 5.	Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2016 (1997=1)	40
	<i>Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2016 (1997=1)</i>	
Joonis 6.	Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 2005–2016	40
	<i>Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 2005–2016</i>	
	<i>kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period of the previous year, %</i>	
Joonis 7.	Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2005–2016 ...	41
	<i>Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2005–2016</i>	
Joonis 8.	Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud aktsiiside jagunemine 2009–2016	43
	<i>Share of received excise taxes from different alcoholic beverages 2009–2016</i>	
Joonis 9.	Registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta	47
	<i>Number of registered retail sales points in counties per 1000 inhabitants</i>	
Joonis 10.	Registreeritud alkoholi müüvate toidlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta	47
	<i>Number of registered caterings selling alcohol in counties per 1000 inhabitants</i>	
Joonis 11.	Registreeritud alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta	48
	<i>Number of registered alcohol sales points in counties per 10 km²</i>	
Joonis 12.	Alkoholi tarbimine 2005–2016	50
	<i>Consumption of alcohol 2005–2016</i>	
	<i>liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Joonis 13.	Alkoholsete jookide tarbimine jookide lõikes 2005–2016	52
	<i>Consumption of alcohol by beverage categories 2005–2016</i>	
	<i>liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over</i>	
Joonis 14.	Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2005–2016	53
	<i>Consumption of alcohol by beverage categories 2005–2016</i>	
	<i>liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Joonis 15.	Alkoholi summaarne tarbimine jookide lõikes 2005–2016	54
	<i>Total consumption alcohol by beverage categories 2005–2016</i>	
	<i>liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Joonis 16.	Lätist ostetud alkoholsete jookide keskmised kogused (2016. a, küsitluse tulemused)	59
	<i>Average purchase quantities of alcoholic beverages from Latvia (2016 survey results)</i>	
	<i>Liitrit antud joogi ostja kohta</i>	
	<i>Litres per buyer of given beverage</i>	
Joonis 17.	Lätist alkoholi ostmise sagedus (2016. a, küsitluse tulemused)	60
	<i>requeency of buying alcohol from Latvia (2016 survey results)</i>	
	<i>% Lätist alkoholi ostnud vastanutest</i>	
	<i>% of respondents who bought alcohol from Latvia</i>	
Joonis 18.	Ühe Läti reisi keskmine alkoholiostu summa (2016. a, küsitluse tulemused)	60
	<i>Average purchase price of alcohol per one trip to Latvia (2016 survey results)</i>	
	<i>% Lätist alkoholi ostnud vastanutest</i>	
	<i>% of respondents who bought alcohol from Latvia</i>	
Joonis 19.	Alkoholsete jookide mittetarbijate osakaal jookide lõikes (küsitluste tulemused)	63
	<i>Share of alcohol consumers who do not consume certain types of beverages (survey results)</i>	
	<i>% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers</i>	
Joonis 20.	Meeste ja naiste hinnangud enda alkoholitarbimise kohta 2015–2016 (küsitluste tulemused)	64
	<i>Assessments of men and women about their own alcohol consumption 2015–2016 (survey results)</i>	
	<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 21.	Alkoholi liigtarvitamise tõttu ravi saanute osakaal 2008–2016 (küsitluste tulemused)	70
	<i>Share of respondents who were treated for alcohol abuse 2008–2016 (survey results)</i>	
	<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 22.	Jobes mootorsõidukijuhtide jaotus vastavalt alkoholikogusele veres 2012–2016	74
	<i>Distribution of drunken motorvehicle drivers by the amount of alcohol in the blood 2012–2016</i>	

Joonis 23. Inimkannatanuga liiklusõnnetuste arv ning joores mootorsõidukijuhi osalusega liiklusõnnetuste osakaal 2005–2016	75
<i>Number of traffic accidents with injured persons and share of traffic accidents involving drunken motor vehicle drivers 2005–2016</i>	
Joonis 24. Liiklusõnnetustes hukkunud kainete ja joores isikute arv 2002 ja 2014–2016	78
<i>Number of sober and intoxicated persons killed in traffic accidents in 2002 and 2014–2016</i>	
Joonis 25. Õnnetustes hukkunud kainete ja joores isikute arv 2016. a	82
<i>Number of sober and intoxicated persons killed in accidents in 2016</i>	
Joonis 26. Õnnetustes hukkunute jaotus jooresaste lõikes 2016. a	82
<i>Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2016</i>	
Joonis 27. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv aastas 2005–2016	89
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases 2005–2016</i>	
Joonis 28. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv 100 000 elaniku kohta aastas 2005–2016	89
<i>Annual number of deaths caused by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2005–2016</i>	
Joonis 29. Elanike hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika 2005–2016 (küsitluste tulemused)	91
<i>Inhabitants assessments to Estonian alcohol politics 2005–2016 (survey results)</i> % vastanutest - % of respondents	
Joonis 30. Elanike suhtumine alkoholi müümisele tanklates, kultuuri- ja spordiüritustel (2016. a, küsitluse tulemused)	94
<i>Inhabitants attitudes to selling alcohol in gas stations, cultural and sports events (2016 survey results)</i> % vastanutest - % of respondents	
Joonis 31. Elanike hinnangud, mis kellaajani võiks toitlustusasutustes alkoholi müüa (2016. a, küsitluse tulemused)	95
<i>Inhabitants assessments on times until which catering establishments could sell alcohol (2016 survey results)</i> % vastanutest - % of respondents	
Joonis 32. Elanike hinnangud alkoholireklaami lubatavuse kohta erinevates meediakanalites (2016. a, küsitluse tulemused)	96
<i>Inhabitants assessments on alcohol advertising permissibility in various media (2016 survey results)</i> % vastanutest - % of respondents	
Joonis 33. Alkoholi tarbimine Põhjamaades ja Eestis 2016. a	97
<i>Alcohol consumption in Nordic countries and Estonia 2016</i> liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged in 15 and over in 100% alcohol	
Joonis 34. Alkoholsete jookide registreeritud tarbimine Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a	98
<i>Recorded alcohol consumption in Nordic countries and Baltic states 2016</i> liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged in 15 and over in 100% alcohol	
Joonis 35. Alkoholsete jookide registreeritud tarbimine jookide lõikes Põhjamaades, Eestis ja Lätis 2016. a	98
<i>Recorded alcohol consumption in Nordic countries, Estonia and Latvia by beverage categories 2016</i> liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged in 15 and over in 100% alcohol	
Joonis 36. Alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumine elaniku kohta Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a	99
<i>Annual revenues from alcoholic beverages excise duties per capita in Nordic countries and Baltic states 2016</i>	
Joonis 37. Alkoholsete jookide aktsiisitulude osakaal riigi kogutuludest Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a	100
<i>Share of alcoholic beverages excise revenues from the state's total revenue in Nordic countries and Baltic states 2016</i>	

Joonis 38. Kange alkoholi, õlle ja veini aktsiisilaekumiste ning müügi (eurodes) proportsioonid Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a	100
<i>Proportion of excise revenue and sale (in euros) of strong alcohol, beer and wine in Nordic countries and Baltic states 2016</i>	
Joonis 39. Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a	102
<i>Annual sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states 2016</i> liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - <i>litres per capita aged 15 years and over</i>	
Joonis 40. Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a	102
<i>Annual sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states 2016</i> liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis <i>litres per capita aged 15 years and over in 100% alcohol</i>	
Joonis 41. Registreeritud kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis	103
<i>Number of registered retail shops selling strong alcohol per 100 000 inhabitants in Nordic countries, Estonia and Latvia</i>	
Joonis 42. Registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv kokku 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis	104
<i>Total number of registered retail shops selling alcohol per 100 000 inhabitants in Nordic countries, Estonia and Latvia</i>	

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Tootmine ja väliskaubandus

Alkohoolsetest jookidest on toodetakse Eestis kõige enam õlut, mida 2016. aastal valmistati ühtekokku 142 miljonit liitrit ning mis moodustas kogu toodetud alkoholi mahust 73%. Lahjasid alkohoolseid jooke valmistati 36 miljonit liitrit (18% kogu alkoholi toodangust), kangeid alkohoolseid jooke 17 miljonit liitrit (8%) ning piiritust 2 miljonit liitrit (1%)¹. Lahjade alkohoolsete jookide toodangust suurema osa moodustasid kääritatud joogid (72%) ning kangete alkohoolsete jookide toodangust oli suurim osakaal viinal (70%). Toodetud õllest moodustas lahja õlu 84% ja kange õlu 16%. Võrreldes eelnenud aastaga, kasvasid toodangumahud kõikide joogiliikide osas, vaid lahjade alkohoolsete jookide toodang kahanes. Teistest enam suurenes aastaga piirituse tootmine (+15%). Kange alkoholi tootmine suurenes ligi 9%, sealhulgas kasvas viinatootmine üle 11%. Õlle tootmiskaht jäi eelnenud aastaga võrreldes peaaegu samale tasemele, kasvades natuke üle 1%. Ainsana vähenes 2016. aastal lahjade alkohoolsete jookide toodang (-6%), mida mõjutas eelkõige segatud piiritusjookide toodangu langus (-38%).

Alkohoolsete jookide ekspordikäive kasvas 2016. aastal üle nelja protsendi 151,4 miljoni euroni. Ekspordikäibest moodustasid kõige suurema osa kanged alkohoolsed joogid (63%). Õlut eksporditi 2016. aastal 21,1 miljoni euro, viinamarjaveini ja vermutit 20,1 miljoni euro, lahjasid alkohoolseid jooke 13,9 miljoni euro ning piiritust 1 miljoni euro eest. Kui kangete alkohoolsete jookide ekspordikäive vähenes, siis ülejäänud joogigruppidel see kasvas: viinamarjaveinidel ja vermutil kokku 53%, õlled 19%, piiritusel 12% ning lahjadel alkohoolsetel jookidel natuke üle 1%. Ka koguselisest alkohoolsete jookide ekspordimahust moodustab kõige suurema osakaalu kange alkohol (58%), samas kui selle ekspordikogused vähenesid varasema aastaga võrreldes ligi 4%. Kõigi ülejäänud joogiliikide ekspordimahud kasvasid (viinamarjaveinil +58%, vermutil +50%, piiritusel +14%, õlled +11% ning lahjadel alkohoolsetel jookidel +5%).

Alkohoolsete jookide impordikäive moodustas 2016. aastal 230,1 miljonit eurot ja see jäi eelmise aastaga võrreldes praktiliselt samale tasemele. Ka impordikäibes on esikohal kanged alkohoolsed joogid, moodustades sellest poole. Samas vähenes kangete alkohoolsete jookide import rahalises väärtuses aastaga ligi 6%. Lisaks kangele alkoholile vähenes ka lahjade alkoholide impordikäive, kuid ülejäänud joogiliikidel see kasvas. Koguseliselt imporditi alkohoolseid jooke 2016. aastal Eestisse 106,5 miljonit liitrit ning see kasvas eelnenud aastaga võrreldes ligi 4%. Kasvu mõjutas viinamarjaveini, vermuti, õlle ja piirituse impordimahu suurenemine, samas kui kange ning lahja alkoholi sisse toodavad kogused vähenesid.

¹ Aastaraamatus on lähtutud "Alkoholiseaduse" § 2 ning "Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse" § 12 defineeritud mõistetest. Lühidalt:

Alkohoolne jook on õlu etanoolisisaldusega üle 0,5 mahuprotsendi ja muu joomiseks mõeldud vedelik etanoolisisaldusega üle 1,2 mahuprotsendi.

Õlu on linnastest või linnastest ja linnastamata materjalist, humalatest ja veest pärmi abil kääritamise teel valmistatud jook, mis võib olla pastöriseeritud.

Vein on viinamarjadest toodetud ainult kääritamise teel saadud üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 15 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Kääritatud jook on õllest ja veinist erinev üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 10 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Vahetoode on eespool nimetatamata toode, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Kange alkohoolne jook on alkohoolne jook etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi.

Lahja alkohoolne jook on alkohoolne jook etanoolisisaldusega kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Piiritus e etüülalkohol kangusega alates 96%.

Jaehinnad

Alkoholi aktsiis suurenes 2016. aastal 15% (nii nagu aasta varemgi). Selle tulemusel kallinesid ka alkoholsete jookide jaehinnad. Senine aktsiisipoliitika on mõjutanud enam suurema alkoholisisaldusega jooke ja seetõttu suurenesid möödunud aastal ka kangete alkoholsete jookide hinnad lahjadest jookidest kiiremini. Nii kasvasid viina jaehinnad 2016. aastal keskmiselt 14%, džinni hinnad 10% ja likööride hinnad 8%. Samal ajal kallinesid õlled keskmiselt 7% (sh. lahja õlu 5% ja kange õlu 8%), siider 6% ja marjaveinid 2%.

Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks kasvas ka 2016. aastal oluliselt kiiremini kui üldine kaupade ja teenuste hinnaindeks – kui üldine tarbijahinnaindeks kasvas 2016. aastal 0,1%, siis alkoholsete joogid kallinesid keskmiselt 6,6%. Samal ajal kasvas keskmine netopalk 7,6%, mis tähendab, et hinna poolest on kangete alkoholsete jookide kättesaadavus muutunud raskemaks, kuid lahjad alkoholsete joogid olid endisest kergemini kättesaadavad.

Alkoholiaktsiis ja selle osakaal riigieelarves

Alkoholiaktsiisi laekus 2016. aastal riigieelarvesse 251,1 miljonit eurot, mida oli 13,1% enam kui aasta varem. Suurim osa alkoholiaktsiisist laekub kangetelt alkoholsetelt jookidelt ja alkoholiaktsiisi laekumise suurendamist mõjutaski kõige enam kange alkoholi aktsiisi laekumise märkimisväärne kasv. Kuigi alkoholsete jookide aktsiisimäär suurenes 2016. aastal 15%, tulenes aktsiisilaekumise kasv peamiselt 2016. aasta jaanuaris enne uute aktsiisimäärade rakendumist deklareeritud kange alkoholi varude hüppelisest suurenemisest (alkoholiaktsiisi tõsteti veebruarist) ja ka aasta lõpus tehtud varudest. Selle tulemusel suurenes kange alkoholi pealt laekunud aktsiis 2016. aastal 16% 159 miljoni euroni. Õlle arvelt laekus 2016. aastal aktsiisi 51,7 miljonit eurot (+7%), viinamarjaveinidelt 23,6 miljonit eurot (+18%) ja kääritatud jookidelt 15,3 miljonit eurot (+1%) ning vahetoodetelt 1,5 miljonit eurot (+6%). Seega suurenes alkoholiaktsiisi laekumine küll kõikide joogiliikide osas, kuid mitte sellisel määral, nagu eeldanuks aktsiisimäära suurenemine (va viinamarjaveinil). Ühelt poolt tulenes see tarbimise vähenemisest, kuid lisaks on arvestatav osa alkoholsete jookide kaubandusest liikunud Läti piiri taha, mis samuti mõjutab alkoholi siseriikliku müügi mahu langust.

Alkoholiaktsiis moodustas riigieelarve tuludest 2016. aastal 2,9% (2015. aastal 2,8%). Kõigist aktsiisilaekumistest moodustas alkoholiaktsiis 2016. aastal 25,9% (2015. aastal 25,4%). Samas viib alkoholiaktsiiside edasine kiire tõus võrreldes Lätiga ning lõunapiiri taga üha enam laienev alkoholikaubandus (koos eeldatava tarbimise vähenemisega) järgnevatel aastatel Eesti sisese alkoholituru veelgi suuremasse langusse, mis hakkab kajastuma vastavalt ka maksulaekumistes.

Alkoholi müük ja tarbimine

Alkoholsete jookide siseriiklik müük vähenes 2016. aastal kõikide jookide lõikes. Kõige enam vähenes aastaga lahjade alkoholsete jookide müügi maht (-12,8%), moodustades 32,9 miljonit liitrit. Kangete alkoholsete jookide müüdi siseturul kokku 17,2 miljonit liitrit ning nende müük vähenes 8,7%. Kange alkoholi müügilanguse peamine põhjus oli eelnenud aastaga võrreldes 12,6% vähenenud viinamüük, muude kangete alkoholide müük vähenes vaid 1% võrra. Õlle müük vähenes 2016. aastal 4,1% 120,9 miljoni liitrini ning viinamarjaveini ja vermuti müük langes aastaga 0,6% 20,2 miljoni liitrini.

Kuigi alkoholsete jookide müüginahud vähenesid, siis tingituna hinnatõusust nende müüginäibed kasvasid. 2016. aastal realiseeriti alkoholsetid jookke kokku 443 miljoni euro eest ehk 1,4% enam kui eelnenud aastal (2015. aastal oli alkoholsete jookide müük 437 miljonit eurot).

Ühe täiskasvanud elaniku kohta müüdi Eestis 2016. aastal 15,3 liitrit absoluutalkoholi. Müüdüd kogustest viisid turistid kaasa või tarbisid kohapeal 44% ehk 6,7 liitrit ühe Eesti täiskasvanud elaniku kohta absoluutalkoholina. Samal ajal töid Eesti elanikud ise välismaalt alkoholi kaasa 0,8 liitrit ning tarbisid salaalkoholi 0,5 liitrit ühe täiskasvanud elaniku kohta absoluutalkoholina. Kokku moodustas tarbimine ühe täiskasvanud elaniku kohta Eestis 2016. aastal absoluutalkoholina 9,9 liitrit. Alkoholitarbimine on Eestis vähenenud alates 2012. aastast ja selle ajaga on tarbimine ühe täiskasvanud elaniku kohta langenud 2,2 liitrit (–18%). 2016. aasta alkoholitarbimise langus tulenes peamiselt lahja ja kange alkoholi ning õlle väiksemast tarbimisest (vastavalt –41%, –5% ja –3%), samas kui viinamarjaveini tarbimine suurenes ligi 3%.

Illegaalne alkohol

Illegaalse alkoholi ostjate osakaal aastaga natuke vähenes – kui 2015. oli see 4%, siis 2016. aastal oli salaalkoholi tarbijaid 3% kõigest alkoholitarbijatest. Üldiselt on illegaalse alkoholi ostjate osakaal püsinud viimastel aastatel stabiilsena, jäädes vahemikku 3–4% alkoholitarbijatest. Kuigi jõuliselt kasvanud aktsiis on legaalse alkoholi hindu kiiresti suurendanud, ei ole see tõstnud illegaalse alkoholi tarbimise määra. Pigem on tarbijad leidnud alternatiivse allika odavama hinnatasemega Läti alkoholituru näol. Siit tuleneb aga probleem, et kuigi enda tarbeks võib legaalselt Euroopa Liidu riikidest alkoholi kaasa tuua praktiliselt piiranguteta, siis selle edasimüümine teistele isikutele ei ole lubatud. Siiski seda aga praktiseeritakse ja nii näitas 2016. aasta lõpus tehtud küsitlus, et Lätist alkoholi ostnud inimestest 17% oli alkoholi toonud mõne oma tuttava tellimuse täitmiseks ning 1% oli alkoholi kaasa toonud otseselt edasimüümise eesmärgil. Sellisel moel realiseeritud alkohol liigitub aga samuti illegaalseks.

Kui salaalkoholi ostmisel on peamiseks kriteeriumiks olnud seni madalam hind, siis 2016. aasta küsitluse põhjal tõsteti rohkem esile hoopis müüja usaldusvärsust. Nii pidas müüja usaldatavust 2016. aastal väga oluliseks ligi 60% illegaalse alkoholi ostjatest ning odavamat hinda 54% illegaalse alkoholi ostjatest. Legaalselt alkoholi ostetakse endiselt kõige enam sellepärast, et seda peetakse õigeks (66% tarbijatest peab väga oluliseks põhimõtteliselt hoiduda illegaalsest alkoholist), kui ka seetõttu, et illegaalne alkohol on tervisele ohtlik (66%). Illegaalsest alkoholist ostetakse kõige rohkem viina, vähem puskarit või salapiiritust. Salaviina oli ostnud 76%, puskarit 28% ja salapiiritust 12% kõigest salaalkoholi tarbijatest. Hinnanguliselt tarbiti illegaalselt alkoholi 2016. aastal Eestis kokku ligikaudu 1,4 miljonit liitrit, mis moodustas elanike poolt tarbitud viinast 19–23%.

Arvestuste kohaselt jäi 2016. aastal salaalkoholi tõttu alkoholiaktsiisi ja käibemaksu näol riigil saamata 15,6 miljonit eurot.

Alkoholsete jookide ostmine välismaalt

Viimaste aastate kiire aktsiisitõus on suurendanud tarbijate huvi piiritaguste alkoholistude vastu. Eriti on aktiveerinud alkoholi kaasaostmine Lätist, mille leebemat aktsiisipoliitikat on mitmed kaupmehed ära kasutanud, luues otse piirile soodsa alkoholivalikuga kauplus-ladusid. 2016. aasta lõpus elanike hulgas tehtud küsitlusel selgus, et 2016. aastal oli alkoholi välismaalt kaasa toonud 28% kõigest elanikest. Jookidest

osteti kõige sagedamini kaasa kangeid alkohoolseid jooke (15% kõigist elanikest), õlut (13%), veini (13%) ja viina (12%). Lätist oli 2016. aastal alkoholi ostnud 21% Eesti täiskasvanud elanikest, seejuures käis spetsiaalselt alkoholi ostmas 7% ning Lätis reisis või läbisõidul olles 16% elanikest. Ühe ostja kohta osteti 2016. aastal Lätist õlut keskmiselt 50 liitrit, siidrit 13 liitrit, viina 10 liitrit, long-drinke 7 liitrit, veine 6 liitrit, ja teisi kangeid alkohoolseid jooke 5 liitrit. Ligikaudu pooled (49%) Lätist 2016. aastal alkoholi ostnud inimestest tegi seda aasta jooksul üks kord ning kolmandik (33%) 2–3 korda. 62% Lätist spetsiaalselt alkoholi ostmas käinud inimestest oli seda aasta jooksul teinud korduvalt. Ostjatest 42% kulutas ühe reisi ajal alkoholi ostmisele 10–50 eurot. Spetsiaalselt Lätist alkoholi ostmas käinud inimestest 39% kulutas ühe reisi jooksul alkoholsete jookide ostmiseks rohkem kui 100 eurot.

Turistide ostud ja tarbimine

Kui 2015. aastal Eesti turismisektori mahud langesid, siis 2016. aasta oli väliturismi seisukohalt edukam ja see mõjutas ka turistide alkoholitarbimist Eestis. Välituristid ostsid 2016. aastal Eestist kaasa absoluutalkoholiks ümberarvestatuna 6,18 miljonit liitrit alkohoolseid jooke, millele lisandus veel kohapealne tarbimine 1,27 miljonit liitrit. Ühe täiskasvanud Eesti elaniku kohta tarbisid välituristid absoluutalkoholina 6,7 liitrit, mis arvestatakse alkoholi siseturumüügist maha ja ei kajastu seega Eesti elanike tarbimise numbris. Kokku kasvasid välituristide alkoholi kaasaostud 1,3% ning kohapealne tarbimine 2,4%. Alkohoolsetest jookidest ostsid turistid kõige enam kaasa või tarbisid kohapeal õlut, kokku 36,6 miljonit liitrit pudelil oleva kangusega. Kaasaostudest suurenesid kõige enam viinamarjaveinide ja lahjade alkoholsete jookide kogused (+3,5%), õlut ostsid turistid 1,5% ning kangeid alkohoolseid jooke 1,3% rohkem kaasa. Absoluutalkoholina kokku kasvas välituristide alkoholitarbimine Eestis 1,5%.

Tarbimisharjumused

Eesti elanike tarbimisharjumuste väljaselgitamiseks viib EKI igal aastal 18–74 aastaste elanike hulgas läbi küsitluse, kus uuritakse inimeste joogieelistusi ja alkoholsete jookide tarbimise sagedust. 2016. aastal tehtud uuring näitas, et alkohoolseid jooke tarbis 83% elanikest ja see ei ole aasta jooksul märkimisväärselt suurenenud (2015. aastal oli alkoholitarbijaid 80%). Ka tarbimiskogused on jäänud samale tasemele. Kui 2015. aastal hindas 76% vastanutest oma alkoholitarbimist väheseks või mõõdukaks, siis 2016. aastal oli selliseid vastajaid 79%. Mõõdukalt alkoholi tarbivate vastajate osakaal suurenes aasta jooksul 22%-lt 24%-ni ja väheste alkoholitarbijate osakaal 54%-lt 55%-ni, rohkelt alkoholi tarbivaid vastanuid oli nii 2015. kui 2016. aastal 4%.

Elanike hulgas olid populaarsemateks veinid ja vahuveinid, mille tarbijaid tuli 2016. aastal veel juurdegi. 2016. aastal oli elanikest veine tarbinud 71%, õlut 55%, muid kangeid alkohoolseid jooke 51% ning viina 44%. Siidreid ja *long drinke* oli joonud vastavalt 39% ja 36% täiskasvanud elanikest. Alkoholitarbijad eelistavad endiselt lahjasid alkohoolseid jooke kangetele – nende tarbijaid on rohkem ja juuakse sagedamini. Kõige sagedamini joovad Eesti elanikud õlut, mida tarbis iga päev 5%, paar korda nädalas 13%, 1–3 korda kuus 23% alkoholitarbijatest. Veini juuakse harvemini – 1–3 korda kuus või sagedamini joob veine 30% alkoholitarbijatest, sh 1–2 korda nädalas 5% ja igapäevaselt 1%. Viina ja muude kangete alkoholsete jookide igakuiseid tarbijaid oli 15% ning *long-drinke* ja kokteilijooke tarbis vähemalt korra kuus 11% alkoholitarbijatest.

Alkoholi tarbimisharjumustes esinevad sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes teatud erinevused. Nii on kange alkoholi ja õlle tarbijaid meeste hulgas oluliselt enam kui naiste hulgas – kangeid alkohoolseid jooke

oli tarbinud 73% meessoost alkoholitarijatest ja naistest 50%, õlut vastavalt 82% ja 48%. Vanusegruppidest oli kangete alkoholsete jookide tarbijaid enam nii 18–29 aastaste kui 65 aastaste ja vanemate hulgas (vastavalt 66% ja 65% nende vanusegrupi alkoholitarijatest), seejuures oli viina tarbijate osakaal kõige suurem 65–74 aastaste alkoholitarijate hulgas (62%). Kui alkoholi mitte tarbinud naiste osatähtsus jäi 2016. aastal pea-aegu samale tasemele aastatagusega (22% 2016. aastal ja 21% 2015. aastal), siis karske hoiakuga meeste osakaal langes 20%-lt 2015. aastal 11%-ni 2016. aastal.

Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Kõige enam levinud alkoholiga seotud seaduserikkumiseks on joores mootorsõiduki juhtimine. Siiski on politsei poolt registreeritud joores juhtimiste arv on alates 2013. aastast vähenenud ja 2016. aastal fikseeriti joores sõidukijuhtimisi 5875 korral, mis on 577 võrra vähem kui 2015. aastal (–9%). Kahjuks oli vaatamata joores juhtimise vähenemisele ebakaines olekus mootorsõiduki juhtide osalusel toimunud liiklusõnnetusi 2016. aastal rohkem kui eelnenud aastal. Kui 2015. aastal oli selliseid liiklusõnnetusi 154, siis 2016. aastal toimus ebakainete mootorsõidukijuhtide osalusel 169 liiklusõnnetust ehk ligi 10% enam. Joores juhtimisega seotud õnnetused moodustasid 2016. aastal 12% kõikidest liiklusõnnetustest (2015. aastal 11%). Samas on oluliselt vähenenud selliste liiklusõnnetuste tagajärjel hukkunute arv ja nii kaotas 2016. aastal ebakainete juhtide osalusel toimunud liiklusõnnetustes elu poole vähem inimesi kui 2015. aastal (2015. aastal 14, 2016. aastal 7 inimest). Jooresõidukijuhtide osalusel toimunud õnnetustes vigastada saanud inimeste arv jäi aga varasema aastaga võrreldes praktiliselt samaks (2015. aastal 215, 2016. aastal 218 inimest). Joores juhtimisega seotud õnnetustes hukkunud moodustasid 2016. aastal 10% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest (2015. aastal 21%), vigastada sai neis õnnetustes 12% kõigist vigastatutest (2015. aastal 12%). Liiklusõnnetustes hukkunutest oli 2016. aastal ise joores 47%.

Ka uppumiste, tuleõnnetuste ja kukkumiste ohvrid ning alajahtumise tõttu hukkunud inimesed on sageli olnud jooresõidukijuhtide osalusel toimunud liiklusõnnetustes elu poole vähem inimesi kui 2015. aastal (2015. aastal 14, 2016. aastal 7 inimest). Jooresõidukijuhtide osalusel toimunud õnnetustes vigastada saanud inimeste arv jäi aga varasema aastaga võrreldes praktiliselt samaks (2015. aastal 215, 2016. aastal 218 inimest). Joores juhtimisega seotud õnnetustes hukkunud moodustasid 2016. aastal 10% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest (2015. aastal 21%), vigastada sai neis õnnetustes 12% kõigist vigastatutest (2015. aastal 12%). Liiklusõnnetustes hukkunutest oli 2016. aastal ise joores 47%.

Ka uppumiste, tuleõnnetuste ja kukkumiste ohvrid ning alajahtumise tõttu hukkunud inimesed on sageli olnud jooresõidukijuhtide osalusel toimunud liiklusõnnetustes elu poole vähem inimesi kui 2015. aastal (2015. aastal 14, 2016. aastal 7 inimest). Jooresõidukijuhtide osalusel toimunud õnnetustes vigastada saanud inimeste arv jäi aga varasema aastaga võrreldes praktiliselt samaks (2015. aastal 215, 2016. aastal 218 inimest). Joores juhtimisega seotud õnnetustes hukkunud moodustasid 2016. aastal 10% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest (2015. aastal 21%), vigastada sai neis õnnetustes 12% kõigist vigastatutest (2015. aastal 12%). Liiklusõnnetustes hukkunutest oli 2016. aastal ise joores 47%.

Ka uppumiste, tuleõnnetuste ja kukkumiste ohvrid ning alajahtumise tõttu hukkunud inimesed on sageli olnud jooresõidukijuhtide osalusel toimunud liiklusõnnetustes elu poole vähem inimesi kui 2015. aastal (2015. aastal 14, 2016. aastal 7 inimest). Jooresõidukijuhtide osalusel toimunud õnnetustes vigastada saanud inimeste arv jäi aga varasema aastaga võrreldes praktiliselt samaks (2015. aastal 215, 2016. aastal 218 inimest). Joores juhtimisega seotud õnnetustes hukkunud moodustasid 2016. aastal 10% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest (2015. aastal 21%), vigastada sai neis õnnetustes 12% kõigist vigastatutest (2015. aastal 12%). Liiklusõnnetustes hukkunutest oli 2016. aastal ise joores 47%.

Taas suurenes alkoholirikete arv ning eelkõige just alaealistega seotud juhtumid. Nii kasvas alaealiste alkoholitarijate arv aastaga 63-lt 115-ni ning alkoholi alaealistele müümise või ostmisega seotud episoodide arv 13-lt 22-ni. Kokku registreeriti 2016. aastal 149 alkoholiga seotud rikete (2015. aastal 90). Alkoholiseaduse rikkumisi registreeriti aga 2016. aastal vähem, kokku 4420 korral (2015. aastal oli 4616 rikkumist). Langust mõjutas enim alaealiste alkoholsete jookide tarbimise juhtumite vähenemine, mis kahanes aastaga 11%.

Alkoholiga otseselt seotud haiguste tõttu ravi vajanute arv 2016. aastal suurenes. Nii pöördus alkoholi liigtarbimisest põhjustatud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole kokku 8663 inimest (2015. aastal 8571 inimest). Kõige sagedamini diagnoositi haigetel alkoholipsühhooosi (3557 patsiendil), alkoholi sõltuvust (1605), alkoholi toksilist toimet (1253) ja maksa alkoholitõppe haigestumist (1042). Kui pere- ja eriarsti juurde pöördunute

arv alkoholi sõltuvuse ning alkoholipsühhoosi tõttu mõnevõrra vähenes ja maksa alkoholitõvega jäi enam-vähem samaks, siis alkoholi toksilise toime tõttu ravi vajanute arv tõusis 2016. aastal märgatavalt (265 inimese võrra, ehk +27%). Alkoholiga seotud haiguste ravikulud kasvasid 2016. aastal 5% ja moodustasid kokku 3,7 miljonit eurot (ilma tasuliste visiitideta).

Alkoholiga seotud haigustest põhjustavad surmasid kõige enam maksa alkoholitõbi, alkoholimürgistused, alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired ning alkoholne kardiomüopaatia. Kõige enam nõuab ohvreid haigestumine maksa alkoholitõppe, mille tagajärjel suri 2016. aastal 171 meest ja 55 naist. Võrreldes 2015. aastaga on märgatavalt suurenenud suremus alkoholse kardiomüopaatia tagajärjel (2015. aastal suri selle tõttu 49 inimest, 2016. aastal 60 inimest). Kokkuvõttes langes suremus alkoholiga seotud haiguste tagajärjel 495 inimeselt 2015. aastal 465 inimeseni 2016. aastal (–6%). Võrreldes naistega vähenes 2016. aastal meeste surmajuhtumite arv alkoholiga seotud haiguste tagajärjel kiiremini (naistel –1%, meestel –7%).

Elanike suhtumine alkoholipoliitikasse

Elanike hinnangul on alkoholi kuritarvitamisega seotud probleemidest kõige tõsisem alkoholijoores sõiduki juhtimine – 2016. aastal hindas olukorda selles vallas tõsiseks või väga tõsiseks 94% küsitlusele vastanutest. Võrreldes eelnenud aastaga on kasvanud elanikkonna mure joobeseisundis avaliku korra rikkumiste suhtes, mida pidas tõsiseks või väga tõsiseks 86% vastanutest. Enamlevinud probleemiks on veel alkoholist põhjustatud koduvägivald, laste ja noorte alkoholitarbimine, alkoholist tingitud terviseprobleemid, samuti alkoholist põhjustatud pereprobleemid ja isikuvastased kuriteod.

Elanikud toetavad endiselt piirangutega alkoholipoliitikat, kuid aastaga on hinnangud muutunud sallivamaks. Nii ületas 2016. aastal väheste piirangutega alkoholipoliitika toetajate osakaal (38%) range alkoholipoliitika toetajate (35%) osakaalu ning suurenesid ootused liberaalsemale alkoholipoliitikale (11% vastanutest). Kasvas ka seisukohta mitteomavate elanike osakaal (16% vastanutest). Rangemat alkoholipoliitikat pooldasid rohkem naised, mitte-eestlased ja alkoholi mitte tarbivad inimesed, liberaalsemat alkoholipoliitikat pooldasid enam mõõdukad ja rohked alkoholitarbijad, mehed, aga samuti kõrgema sissetulekuga elanikud. Alkoholitarbimise vähendamisel on elanike arvates kõige tähtsam inimeste enda suhtumine ja soov piirata tarbimist. Instituutsioonidest nähakse alkoholitarbimise piiramisel juhtivat rolli just meedial (35% vastanutest arvas, et meediaorganisatsioonid peaks selleks samme astuma), kuid vastavaid tegevusi oodatakse ka Vabariigi Valitsuselt (24%), Sotsiaalministeeriumilt (13%), Riigikogult (12%) ja vabatahtlikelt organisatsioonidelt ning karskusliikumiselt (12%).

Alkoholi kättesaadavust piiravatest ettepanekutest pooldasid elanikud enim alkoholsete jookide müügi-keeldu mitte alkoholi- või toidukauplustes (74%) ning kogu alkoholimüügi koondamist pooldasid spetsiaalsesse alkoholiosakondadesse (pooldas 71% vastajatest). Küsitluse järgi ei pooldanud enamik elanikest alkoholsete jookide müüki spordivõistlustel (89%) ja tanklates (72%). Toitlustusasutustes alkoholi müümisel kellaajaliste piirangute kehtestamist pidas vajalikuks 48% elanikest, sealhulgas eelistaks müügi lõpetamist alates keskööst 30% elanikest. Alkoholsete jooke peetakse kõige sobilikumaks reklaamida vaid alkoholi müügikohades (vastajatest 59% pooldas seal reklaamida lahjasid alkoholsete jooke ja 55% kangeid jooke). Kõige vähem sooviks elanikud alkoholireklaame näha tänavatel.

Alkoholimüügilubade statistika järgi on alkoholi kättesaadavus varasemast veelgi parem, 2017. aasta mai alguse seisuga oli alkoholi müügilube 7850 ja trend on kasvav. Ka elanike hinnangud kinnitavad seda ja nii märkis

2016. aastal 87% vastanutest, et lähimasse alkoholi ostukohta jõudmiseks kulub 10 minutit või vähem, 11% vastanutel kulub müügikohani jõudmiseks kuni pool tundi ja 2% vastanutest rohkem kui pool tundi. Majandustegevuse registri põhjal on kõige tihedamalt koondunud alkoholi müüvad kauplused suuremates linnades: iga 10 km² kohta on registreeritud Pärnus 50, Tallinnas 47, Tartus 44 alkoholi müügilooaga kauplust. Kõige hõredamalt on alkoholikauplusi maakondades – näiteks Jõgeva, Järva ja Raplamaal 0,6 kauplust 10 km² kohta. 1000 elaniku kohta on alkoholi müügilubasid omavaid kauplusi kõige enam registreeritud Saaremaal (3,9) ning kõige vähem Tartu ja Harjumaal (1,8). Alkoholi müüvaid toitlustusasutusi on 1000 elaniku kohta kõige enam Hiiumaal (6,6).

Alcohol market, consumption and harms in Estonia

Production and foreign trade

Beer is produced the most in Estonia among alcoholic beverages. In 2016, 142 million liters of beer were produced in Estonia, which accounted for 73% from total alcohol produced. Low-alcohol beverages production was 36 million liters (18% of the total Estonian alcohol production), strong alcoholic beverages were produced 17 million liters (8%) and ethyl alcohol 2 million liters (1%)². Fermented beverages accounted for a major share from low-alcohol beverages production (72%) and vodka accounted for the largest share (70%) among strong alcoholic beverages. The share of light beers amounted to 84% and strong beers 16% of total beer production. Production volumes of all beverage categories increased compared to the last year, only the production of light alcoholic beverages decreased. The production of spirits increased the most during the year (+15%). Strong alcohol was produced by 9% more, including increased vodka production by more than 11%. Production volume of beer remained almost at the same level as in the previous year increasing slightly over 1%. Only the production of light alcoholic beverages declined in 2016 (-6%), which was mainly influenced by a decline of almost 38% in the production of mixed spirit drinks.

The export turnover of alcoholic beverages increased by more than four percent in 2016 to 151,4 million euros. Strong alcoholic beverages provided the largest share of the total alcohol exports in value terms (63%), although their export turnover decreased by 3% to 95,3 million euros by a year. In 2016, beer exports turnover by volume was 21,1 million euros, grape wines and vermouth exports 20,1 million euros, light alcoholic beverages exports 13,9 million euros and spirits exports 1 million euros. If the export turnover of strong alcoholic beverages decreased, the rest of the beverage groups the export turnover increased: grape wines and vermouth together by 53%, beer by 19%, spirits by 12% and light alcoholic beverages slightly over 1%. Strong alcoholic beverages accounted also for the largest share (58%) from alcoholic beverages turnover in value, while its export volumes dropped by nearly 4% compared to the previous year. Export volumes of all other types of beverages increased (grape wines by +58%, vermouth by +50%, spirits by +14%, beers by +11% and light alcoholic beverages by +5%). However, due to the high share of strong alcohol, the total export volume of alcoholic beverages increased only by 3%, amounting to 11,8 million liters.

The import turnover of alcoholic beverages amounted to 230,1 million euros in 2016 and it remained practically the same as last year, increasing by only 0,7%. Strong alcoholic beverages were also in the forefront in import turnover, accounting for half. At the same time, imports of strong alcoholic beverages decreased by almost 6% in monetary terms during the year. In addition to strong alcohol, the import volumes of light alcohol also

² The concepts of alcoholic beverages used in the Yearbook are based on those defined in § 2 of the Alcohol Act, and in §12 of the Alcohol, Tobacco, Fuel and Electricity Excise Tax Act. In short:

Alcoholic beverage is a beer with alc/vol over 0,5% and any other drinks intended for consumption with alc/vol over 1,2%.

Beer is a fermented alcoholic beverage brewed from malt or malt and other non-malted ingredients, hops, water and yeast, which could be pasteurised.

Wine is an alcoholic beverage produced only of grape juice by fermentation with alc/vol over 1,2% up to 15% (included).

Wine is an alcoholic beverage produced only of grape juice by fermentation with alc/vol over 1,2% up to 15% (included).

Intermediate product is an alcoholic beverage that has not been mentioned above with alc/vol over 1,2% up to 22% (included).

Strong alcoholic beverage is an alcoholic beverage with alc/vol over 22%.

Light alcoholic beverage is an alcoholic beverage with alc/vol up to 22% (included).

Ethyl alcohol or ethanol is an alcoholic beverage with alc/vol 96% and over.

decreased, but with other types of beverages it increased. Alcoholic beverages were imported into Estonia by a total of 106,5 million liters in 2016 and it increased by almost 4% compared to the previous year. Growth occurred due to an increase in the import volumes of grape wine, vermouth, beer and spirits, while the incoming quantities of strong and light alcohol decreased.

Retail prices

Alcohol excise duties increased by 15% in 2016, as was the year before. As a result, the retail prices of alcoholic beverages also rose. The excise duty that existed so far influenced more beverages with higher alcohol content and so in the past year the prices of strong alcoholic beverages increased faster than the prices of light alcoholic beverages. Thus, retail prices of vodka increased by an average of 14% in 2016, gin prices increased by 10% and liqueurs prices increased by 8%. At the same time, beers prices grew by an average of 7% (including light beers by 5% and strong beers by 8%), ciders by 6%, and berry wines by 2%.

The consumer price index for alcoholic beverages also increased significantly faster in 2016 than the general price index of goods and services, which in the past year had actually fallen – when the general consumer price index increased by 0,1% in 2016, prices of alcoholic beverages rose by an average of 6,6%. At the same time, the average net wage grew by 7,6%, which means that the availability of strong alcoholic beverages has become more difficult in terms of price but light alcoholic beverages have become more readily available.

Alcohol excise duty and its share in state budget

In 2016, the excise duty on alcohol was paid to the state budget in the amount of 251,1 million euros, which was 13,1% more than a year earlier. The highest proportion of the alcohol excise revenues is received from strong alcoholic beverages and the increase in the amount of excise duty on alcohol was most affected by the significant increase in excise duty on alcoholic beverages. Although the excise duty on alcoholic beverages increased by 15% in 2016, the increase in excise tax on alcohol was mainly due to the sharp increase in stocks declared in January 2016 before the introduction of new excise duties (the excise duty on alcohol was increased in February). As a result, the excise duty on strong alcohol increased in 2016 by 16% to 159 million euros, while over a quarter of this amount came from actually pre-manufactured quantities received in the state budget in February (from the quantities declared in January). In year 2016, the excise duty received from beers was 51,7 million euros (+7%), 23,6 million euros (+18%) from grape wines, 15,3 million euros (+1%) from fermented beverages and 1,5 million euros from intermediate products (+6%). Thus, the excise duty on alcohol was increased for all types of beverages, but not to the extent that the increase in the excise duty was expected (except for grape wines). On the one hand, this resulted from a decrease in consumption, but in addition, a significant part of the trade in alcoholic beverages has moved beyond the Latvian border, which also affects domestic alcohol sales decline.

Alcohol excise tax accounted for 2,9% of the state budget revenue in 2016 (2,8% in 2015). Of all excise tax receipts, alcohol excise duty accounted for 25,9% in 2016 (25,4% in 2015). At the same time, the further rapid increase in alcoholic excise duties, as compared to Latvia, and the increasing expansion of trade in alcohol at the southern border (with the expected decrease in consumption), will increase the further decline of the Estonian internal alcohol market, which will also be reflected in tax revenues accordingly.

Alcohol sales and consumption

Domestic sales of alcoholic beverages decreased in 2016 by all beverage categories. The sales volumes of light alcoholic beverages decreased the most (–12,8%) amounting to 32,9 million liters. Strong alcoholic beverages were sold 17,2 million liters in the domestic market and their sales decreased by 8,7%. The main reason for the decline in the sales of strong alcohol was decreased vodka sales by 12,6% compared to the previous year, sales of other strong spirits decreased by only 1%. In the year 2016, sales of beer decreased 4,1% to 120,9 million liters, sales of grape wines and vermouth decreased 0,6% to 20,2 million liters during the year.

Although the sales volumes of alcoholic beverages decreased, their sales turnovers increased. In 2016, alcoholic beverages were sold for a total of 443 million euros or 1,4% more than in the previous year (sales of alcoholic beverages amounted to 437 million euros in 2015).

In Estonia, 15,3 liters of absolute alcohol were sold per adult person in 2016. Tourists took with them or consumed locally 44% or 6,7 liters of sold quantities of absolute alcohol per adult Estonian resident. At the same time, the Estonian residents brought 0,8 liters of alcoholic beverages as absolute alcohol from abroad and consumed illegal alcohol 0,5 liters per adult. As a result, a total of 9,9 liters of absolute alcohol were consumed in 2016 per one adult in Estonia. Alcohol consumption in Estonia has decreased since 2012 and by this time, consumption per adult has dropped by 2,2 liters in absolute alcohol (–18%). The decline in alcohol consumption in 2016 was mainly due to lower consumption of light and strong alcohol and beer (–41%, –5% and –3% respectively), while grape wine consumption increased by almost 3%.

Illegal alcohol

The share of illegal alcohol buyers has decreased slightly over the year – when it was 4% in 2015, then in 2016, the share of illegal alcohol consumers constituted 3% of all alcohol consumers. In general, the proportion of buyers of illegal alcohol has remained stable over the past few years and ranges from 3–4% of alcohol consumers. Although the vigorously increased excise duty has sharply increased the prices of legal alcohol, it has not raised the rate of illegal alcohol consumption. Rather, consumers have found an alternative source of cheaper price levels in the form of the Latvian alcohol market. This, however, creates a problem that, although it is possible to bring alcoholic beverages legally from the European Union countries practically without any restrictions for your own purposes, then reselling it to other persons is not legal. However, it is practiced and, as a result, a survey conducted at the end of 2016 showed that 17% of people who bought alcohol from Latvia had brought alcohol to fulfill the orders of their acquaintances and 1% had brought alcohol directly for resale purposes. However, this way obtained alcohol will also be classified as illegal.

If the main criterion for buying illegal alcohol has been a lower price, then on the basis of the 2016 survey, the credibility of the seller was more strongly emphasized. Thus in 2016, the credibility of the seller was considered very important for almost 60% of illegal alcohol buyers and the cheaper price for 54% of illegal alcohol buyers. Legal alcohol is still bought mostly because of fundamental attitudes (66% of consumers consider it very important to refrain from illegal alcohol in principle), but also because illegal alcohol is considered dangerous to health (66%). Vodka is bought the most from the illegal alcohol, homemade and illegal spirits are purchased less. Illegal vodka was bought by 76% of consumers of illegal alcohol, homemade spirits by 28% and illegal spirits by 12% of all consumers of illegal alcohol. According to estimates, a total of *ca* 1,4 million

liters of illegal alcohol was consumed in Estonia in 2016, which accounted for 19-23% of the vodka consumed by residents.

According to calculations, in 2016, due to the illegal alcohol trade, the state lost 15,6 million euros tax revenues in the form of excise duties on alcohol and value added tax.

Buying alcoholic beverages from abroad

In recent years, the rapid increase in excise duties has increased consumer interest in cross-border purchases of alcohol. Buying alcohol from Latvia has been particularly active and several merchants have taken advantage of Latvia's less restrictive excise policy by creating stores-warehouses with affordable price selections for alcohol directly to the border. A survey conducted among residents at the end of 2016 showed that 28% of adult residents brought alcohol from abroad. Other strong alcoholic beverages (15% of adult respondents), beers (13%), wines (13%) and vodka (12%) were most frequently bought from abroad. In 2016, 21% of Estonia's adult population bought alcohol from Latvia, while 7% went specifically to Latvia to buy alcohol and 16% bought alcohol from Latvia while traveling or in transit. On average, 50 liters of beer, 13 liters of cider, 10 liters of vodka, 7 liters of *long-drink*, 6 liters of wine and 5 liters of other strong alcoholic drinks were bought from Latvia per one buyer in 2016. Approximately half (49%) of people who bought alcohol from Latvia in 2016 did it once a year and one third (33%) 2 to 3 times. 62% of people who specially went to Latvia to buy alcohol had repeatedly done so during the year. 42% of purchasers spent 10-50 euros on alcohol purchases during one trip. 39% of people specially shopping alcohol from Latvia, spent more than 100 euros on one trip to buy alcohol.

Purchases and consumption by tourists

If in 2015 the Estonian tourism sector was not very successful, then 2016 was more successful for foreign tourism and this also affected the consumption of alcohol by tourists in Estonia. In 2016, foreign tourists bought 6,18 million liters of alcohol from Estonia in pure alcohol, plus locally in Estonia consumed quantities of 1,27 million liters. Foreign tourists consumed in Estonia locally 6,7 liters of pure alcohol per adult person (15 years and older) and this is already deducted from the Estonian domestic sales volume, so it is not reflected in the alcohol consumption figures of Estonian inhabitants. Altogether, alcohol purchases from Estonia by foreign tourists increased by 1,3% and local consumption by 2,4%. Beer was bought or consumed locally by tourists the most among alcoholic beverages, in total 36,6 million liters with strength marked on bottles. Grape wine and light alcoholic beverages consumption volumes increased the most (by +3,5%), tourists purchased 1,5% more beers and 1,3% strong alcoholic beverages from Estonia. In terms of pure alcohol, the alcohol consumption of foreign tourists in Estonia increased by 1,5%.

Consumer habits

EKI conducts each year a survey of the population aged 18-74 in order to ascertain the consumption habits of the Estonian inhabitants, where people's drinking preferences and the frequencies of consumption of alcoholic beverages are studied. Year 2016 survey showed that 83% of the population consumed alcohol and the share of alcohol consumers did not significantly increase during the year (80% of alcohol consumers in

2015). The quantities of alcohol consumed have also remained at the same level. If in 2015, 76% of respondents estimated their alcohol consumption to be low or moderate, then in 2016, there were 79% of such respondents. The share of moderate alcohol users increased from 22% to 24% and low alcohol users from 54% to 55% during the year, heavy users share remained the same 4% in both 2015 and 2016.

Wines and sparkling wines have been the most popular alcoholic beverages among inhabitants and more consumers appeared in 2016. In 2016, 71% of the adult inhabitants consumed wines, 55% beers, 51% other strong alcoholic beverages (other than vodka) and 44% vodka. 39% and 36% of adult inhabitants respectively were drinking ciders and *long drinks*. Alcohol consumers prefer light alcoholic beverages to strong alcohol as before – there are more consumers and they drink more often. Estonian inhabitants drink beer most often, which 5% of alcohol consumers drink every day, 13% several times a week and 23% 1–3 times a month. Wine is consumed rarer – 30% of alcohol consumers drink wine 1-3 times a month or more frequently, among them 5% 1–2 times a week and 1% daily. 15% of alcohol consumers were monthly consumers of vodka and other strong alcohol, 11% of alcohol users consumed *long-drinks* and cocktail drinks at least once a month.

There were certain differences between the socio-demographic groups in alcohol consumption habits. Thus, there were significantly more men among consumers of strong alcohol and beer than women – strong alcohol was consumed by 73% of male and 50% of female alcohol consumers, beer by 82% and 48%, respectively. There were more consumers of strong alcohol among age groups of 18–29 and 65 years and over (respectively 66% and 65% of alcohol users in these age groups), while the share of vodka consumers was the highest among 65–74 years old alcohol users (62%). While the share of women who did not consume alcohol remained almost the same as in 2016 (22% in 2016 and 21% in 2015), the share of abstinent men dropped from 20% in 2015 to 11% in 2016.

Negative consequences to the society related to alcohol consumption

The most widespread alcohol-related violation of the law is driving a motor vehicle while intoxicated. However, the number of drunk-drivers registered by the police has decreased since 2013 and 5875 such incidents were registered in 2016, which is 577 less than in 2015 (-9%). Regrettably, in spite of the decrease in drunk-driving, motor vehicle drivers under alcohol intoxication were involved in traffic accidents in 2016 more than in the previous year. If there were 154 such accidents in 2015, then in 2016, 169 accidents involving drivers under alcohol intoxication occurred, which is 10% more. Accidents related to drunken drivers accounted for 12% of all traffic accidents in 2016 (11% in 2015). At the same time, the number of deaths resulting from such traffic accidents has decreased significantly and so in 2016, the number people who lost their lives in traffic accidents involving drunk-drivers fell to less than half of what was in 2015 (14 persons in 2015, 7 persons in 2016). However, the number of people injured in accidents involving drunken drivers remained practically the same as in the previous year (215 in 2015, 218 in 2016). The share of persons killed in accidents involving drunken drivers accounted for 10% of all persons killed in traffic accidents in 2016 (21% in 2015), 12% of all injured were injured in these kind of accidents (12% in 2015). In 2016, 47% of persons killed in traffic accidents were under alcohol intoxication themselves.

Also, victims of drownings, fire accidents, falls and hypothermia have been frequently in the state of alcohol intoxication. In 2016, the number of victims of fire accidents was less than a year earlier, a total of 41 (55 in 2015). 24 persons who died in fire accidents were under alcohol intoxication, 10 persons killed were severely

intoxicated. However, there were again more drownings in 2016 and 40 persons (36 persons in 2015) lost their lives in water accidents, 16 of them were identified intoxication. As a result of falling 86 persons died in 2016 (15 of them were under the influence of alcohol), from 70 persons who died due to hypothermia 39 had previously consumed alcohol, and from 163 suicides 52 were not sober.

Again, the number of alcohol offenses and, in particular, cases involving minors increased. Thus, inducing minors to alcohol consumption increased from 63 cases in 2015 to 115 cases in 2016 and selling alcohol to minors or buying alcohol for them increased from 13 cases to 22 cases in 2016. A total of 149 alcohol-related crimes were registered in 2016 (90 in 2015). Violations of *Alcohol Act* were registered less in 2016, a total of 4420 cases (4616 violations in 2015). Behind decline were fewer cases of alcohol consumption by minors, which number decreased by 11% during the year.

The number of persons in need of treatments due to alcohol-related diseases increased in 2016. A total of 8663 persons seek medical advice from specialist doctors and family doctor due to illnesses caused by excessive consumption of alcohol (8571 persons in 2015). Alcohol-related psychosis was diagnosed the most (3557 patients), but also alcohol dependence (1605 patients), toxic effects of alcohol (1253 patients) and alcoholic liver disease (1042 patients). If the number of persons seeking medical advice from specialist and family doctor due to alcohol dependence and alcohol psychosis somewhat decreased and remained more or less unchanged with alcoholic liver disease, then the number of persons needing treatments to cope with toxic effects of alcohol increased significantly in 2016 (by 265 persons or +27%). Treatment costs of alcohol-related diseases increased by 5% in 2016 and totaled 3,7 million euros (excluding paid visits).

The most frequent causes of deaths due to excessive use of alcohol are alcoholic liver disease, alcohol intoxication, alcohol-induced mental and behavioral disorders and alcoholic cardiomyopathy. Alcoholic liver disease causes deaths the most. In 2016, 171 men and 55 women died because of this illness. Mortality rate as a result of alcoholic cardiomyopathy has grown significantly compared to the year 2015 (49 persons died because of this illness in 2015, 60 persons in 2016). In conclusion, mortality due to alcohol-related illnesses dropped from 495 persons in 2015 to 465 persons in 2016 (–6%). Compared to women, the number of deaths among men to alcohol-related diseases declined faster (–1% for women, –7% for men).

Inhabitants attitudes towards alcohol policy

According to the inhabitants' estimations the most serious problem resulting from alcohol consumption is drunk-driving – 94% of EKI survey respondents considered this problem serious or very serious in 2016. Compared to the previous year, the inhabitants' concern about alcohol-related violations of public order has increased, it was considered serious or very serious by 86% of respondents. The most common problems are also alcohol-related home violence, alcohol consumption by children and youth, alcohol-related health and family problems and criminal assaults.

Inhabitants continuously prefer alcohol policy regulated by the state but over the year the estimates have become more tolerant. Thus in 2016, the share of inhabitants supporting alcohol policy with limited restrictions (38%) exceeded the share of strict alcohol policy supporters (35%) and expectations for a more liberal alcohol policy increased (11% of respondents). The share of respondents who did not have a position on this matter also increased (16% of respondents). More strict alcohol policy was more favored by women, non-Estonians and persons who do not consume alcohol, more milder alcohol policy was favored by moderate and heavy alcohol users, men, as well as people with higher income. According to the opinions of inhabitants, the

most important factor for reducing the consumption of alcohol are the people's attitudes and desire to limit consumption. The greatest role in limiting alcohol consumption of inhabitants on institutional level has been placed on media (35% of respondents thought that media organizations should take steps), but activities are also expected from the Government of the Republic (24%), the Ministry of Social Affairs (13%), the Parliament (12%) and from voluntary organizations and temperance movement (12%).

Inhabitants were most advocating a ban on alcohol sales in stores which are not alcohol stores or groceries from proposals restricting the availability of alcohol (74%) and alcohol sales only in separated section in the shop (favored 71% of respondents). According to the survey, the inhabitants supported the prohibition of alcohol sales at sports events (89% of respondents) and in gas stations (72%). Time limits for alcohol sales in HoReCa were supported by 48% of respondents and closing sales from midnight was supported by 30% of respondents. Advertising of alcohol should be accepted only in alcohol sales points (59% of respondents would allow the advertising of low alcoholic beverages there and 55% of strong alcoholic beverages. Inhabitants desire at least to see alcohol advertisements on the streets.

According to statistics on alcohol sales permits, the availability of alcohol is even better than before, at the beginning of May 2017, there were 7850 sales permits for alcohol and trend is increasing. Also, inhabitants' assessments confirm this and, in 2016, 87% of respondents stated that it takes 10 minutes or less to arrive at the nearest alcohol sales point, 11% of the respondents will take up to half an hour to reach the sales point and 2% of respondents more than half an hour. According to Business Register, retail stores selling alcohol are located most densely in major cities: there are 50 retail stores with alcohol sales permits for every 10 km² in Pärnu, 47 in Tallinn and 44 in Tartu. Retail shops selling alcohol are located most sparsely in the counties – for example there are 0,6 stores with alcohol sales permit for every 10 km² in Jõgeva, Järva and Rapla counties. The number of retail shops having alcohol sales permits per 1000 inhabitants was the highest in Saare county (3,9) and the lowest in Tartu and Harju counties (1,8). The number of caterings selling alcohol per 1000 inhabitants was the highest in Hiiu county (6,6).

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

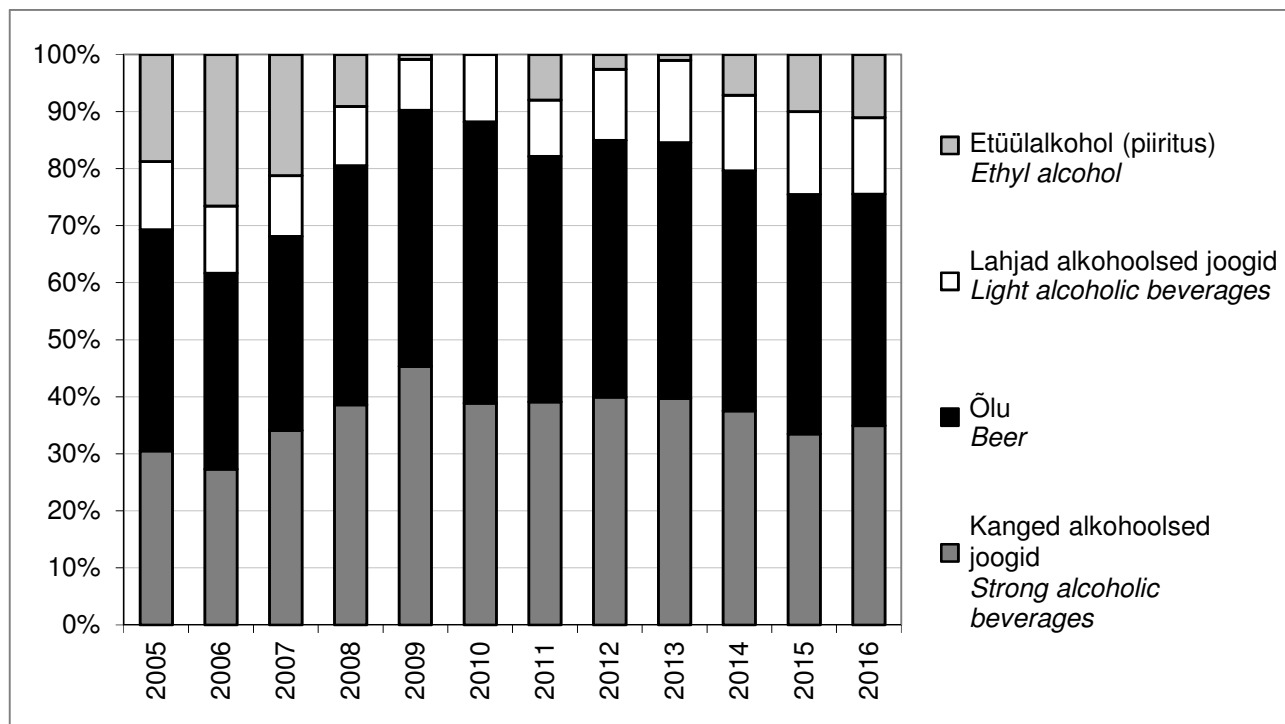
Tabel 1. **Alkoholsete jookide tootmine 2005–2016**
Production of alcoholic beverages 2005–2016
 miljon liitrit - million litres

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid	15,7	16,6	20,9	17,3	18,2	14,2	17,2	18,1	18,0	19,6	15,4	16,8	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	12,4	13,5	16,6	14,0	15,1	11,1	12,6	13,3	12,8	14,3	10,6	11,8	<i>vodka</i>
liköör	2,6	2,8	3,1	2,7	2,3	2,3	2,9	3,0	2,9	3,1	2,7	2,9	<i>liqueur</i>
muud	0,7	0,3	0,8	0,6	0,8	0,9	1,7	1,8	2,3	2,2	2,1	2,1	<i>other</i>
Õlu*	135,2	141,8	141,3	127,5	122,2	129,6	135,6	146,0	147,3	160,5	139,9	141,6	<i>Beer*</i>
lahja õlu	96,0	106,5	108,8	100,8	95,3	114,0	120,1	131,4	132,6	131,6	114,7	118,9	<i>light beer</i>
kange õlu	39,2	35,3	32,5	26,7	26,9	15,6	15,5	14,6	14,7	28,9	25,2	22,7	<i>strong beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	32,5	41,5	40,2	28,9	20,7	24,3	24,2	31,9	38,0	39,5	38,9	35,8	<i>Light alcoholic beverages</i>
lahjad piirituse segujoogid	14,0	18,0	22,0	11,8	11,9	2,1	1,2	1,0	0,7	0,5	0,6	0,3	<i>light mixed spirit-based beverages</i>
lahjad kääritatud joogid	9,3	15,2	12,8	12,8	5,0	15,5	16,0	21,3	26,7	29,4	27,7	25,7	<i>light fermented beverages</i>
puuvilja- ja marjaveinid	9,2	8,3	5,4	4,3	3,8	6,7	7,0	9,6	10,6	9,6	9,8	9,8	<i>fruit and berry wines</i>
Etüülalkohol (piiritus)	3,7	6,1	4,9	1,6	0,1	0,0	1,3	0,5	0,2	1,4	1,7	2,0	<i>Ethyl alcohol</i>

* Lahja õlu ≤6%, kange õlu >6%
Light beer ≤6%, strong beer >6%

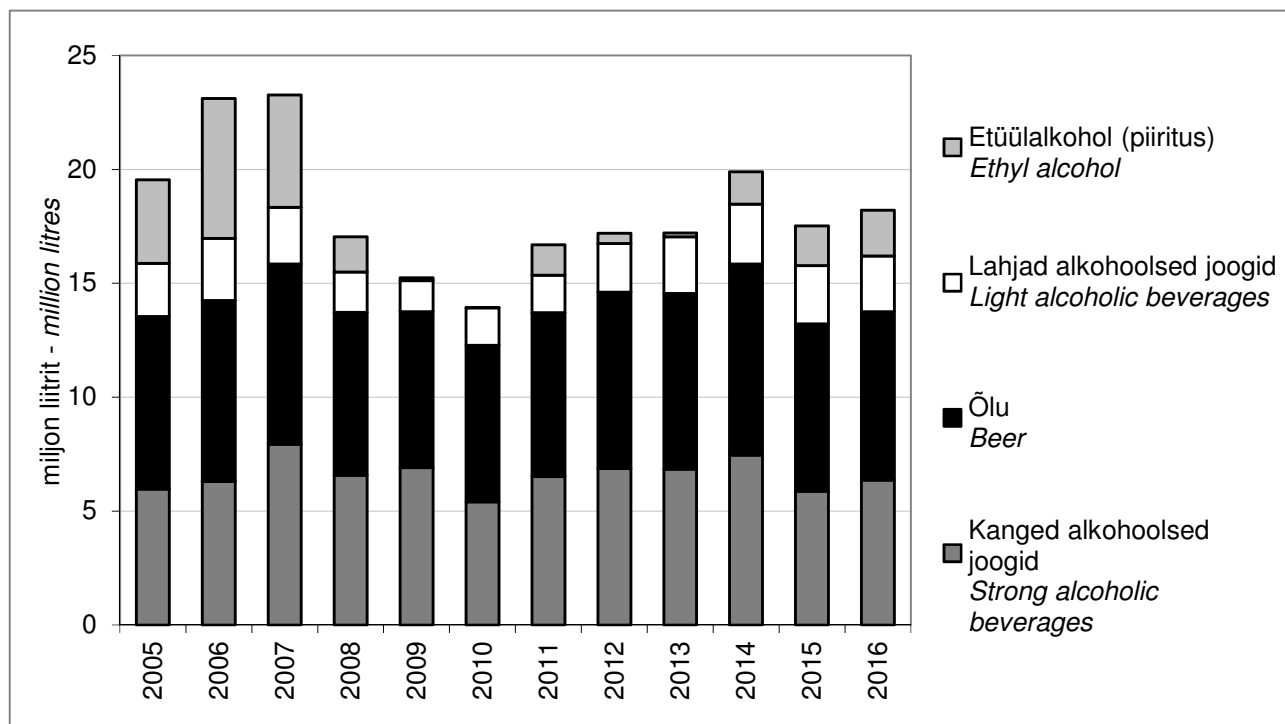
Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet
 Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia*

Joonis 1. **Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 2005–2016, 100% alkoholis**
Share of different alcoholic beverages in production 2005–2016, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia

Joonis 2. **Alkoholsete jookide tootmine 2005–2016, 100% alkoholis**
Production of alcoholic beverages in 2005–2016, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 2. **Alkoholsete jookide ekspordikäive 2005–2016***
*Export turnover of alcoholic beverages 2005–2016**
 miljon € - million €

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	13,99	12,56	130,47	116,89	60,44	80,78	108,94	145,50	156,10	141,00	98,30	95,30	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	8,40	7,84	9,59	10,01	13,28	20,63	23,63	31,53	29,35	29,85	17,80	21,10	Beer
Viinamarjavein	3,89	3,34	14,60	14,36	13,69	14,81	15,34	13,62	13,15	14,99	12,90	19,70	Wine
Vermut	0,07	0,08	0,12	0,12	0,19	0,22	0,28	0,19	0,25	0,19	0,21	0,39	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	6,19	8,45	10,55	9,08	8,28	9,05	14,81	13,69	14,86	14,82	13,70	13,90	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol (piiritus)	0,93	2,24	1,50	0,80	0,00	0,01	0,67	0,34	0,07	0,26	0,93	1,04	Ethyl alcohol

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat

Tabel 3. **Alkoholsete jookide koguseline eksport 2005–2016***
*Export volume of alcoholic beverages 2005–2016**
 miljon liitrit - million litres

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	4,1	3,5	15,7	15,8	11,8	13,6	17,2	21,0	20,2	26,0	18,7	18,0	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	23,1	21,0	24,3	20,7	26,2	44,8	48,0	55,3	49,5	60,1	42,0	47,0	Beer
Viinamarjavein	1,3	1,4	4,5	3,5	4,0	4,7	5,2	4,3	3,8	3,9	3,1	4,9	Wine
Vermut	0,1	0,1	0,1	0,1	1,4	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	16,5	18,9	21,0	13,6	10,5	13,6	18,0	17,2	16,1	16,7	16,6	18,1	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol (piiritus)	1,6	3,5	1,8	0,9	0,0	0,0	0,7	0,2	0,1	0,2	0,9	1,0	Ethyl alcohol

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat

Tabel 4. Alkohoolsete jookide impordikäive 2005–2016*
*Import turnover of alcoholic beverages 2005–2016**
 miljon € - million €

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	39,44	34,43	148,61	142,30	68,30	97,79	130,02	171,80	172,40	171,60	121,00	114,00	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	7,30	7,23	9,66	10,37	11,87	16,92	20,64	24,97	23,48	20,38	20,60	21,20	Beer
Viinamarjavein	26,87	28,15	39,75	47,2	39,99	46,39	52,81	56,60	60,98	63,35	64,50	72,40	Wine
Vermut	1,00	1,27	1,36	1,36	0,96	1,22	1,19	1,22	1,50	1,47	1,04	1,30	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	15,51	16,96	18,62	20,39	18,41	20,23	30,90	24,35	24,91	21,46	18,00	17,60	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol (piiritus)	1,78	1,76	2,69	2,77	2,81	2,16	1,96	2,65	2,80	3,51	3,35	3,59	Ethyl alcohol

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma reekspordita
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*

Tabel 5. Alkohoolsete jookide koguseline import 2005–2016*
*Import volume of alcoholic beverages 2005–2016**
 miljon liitrit - million litres

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	12,5	16,3	30,0	29,1	23,9	22,0	30,7	32,7	28,7	34,3	25,2	25,0	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	13,5	13,6	16,8	15,7	19,2	40,7	39,4	42,0	39,2	30,7	28,2	29,7	Beer
Viinamarjavein	13,0	13,3	15,9	17,4	16,7	19,5	21,8	22,2	23,6	23,1	23,0	25,2	Wine
Vermut	0,5	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	22,3	22,4	25,8	27,9	26,8	29,2	41,3	31,6	28,9	24,8	21,5	21,1	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol (piiritus)	3,0	3,2	4,1	3,1	4,7	3,2	2,3	3,2	3,6	4,7	4,4	4,9	Ethyl alcohol

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma reekspordita
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*

Tabel 6. **Alkoholsete jookide ekspordihinnad 2005–2016***Export prices of alcoholic beverages 2005–2016*

€/liiter - €/litre

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	3.43	3.60	8.31	7.40	5.12	5.95	6.33	6.93	7.74	5.42	5.25	5.31	<i>Strong alcoholic beverages <80%</i>
Õlu	0.36	0.37	0.39	0.48	0.51	0.46	0.49	0.57	0.59	0.50	0.43	0.45	<i>Beer</i>
Viinamarjavein	2.99	2.34	3.23	4.07	3.46	3.14	2.98	3.18	3.43	3.84	4.11	4.04	<i>Wine</i>
Vermut	1.15	1.60	1.71	2.00	1.35	1.21	1.56	2.41	2.70	2.28	3.47	4.41	<i>Vermouth</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	0.37	0.45	0.50	0.67	0.79	0.67	0.82	0.80	0.92	0.89	0.83	0.77	<i>Light alcoholic beverages</i>
Etüülalkohol (piiritus)	0.58	0.65	0.82	0.88	0.00	0.00	0.99	1.39	0.75	1.08	1.02	1.00	<i>Ethyl alcohol</i>

... Andmeid ei kogutud - *Data not available*

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*Tabel 7. **Alkoholsete jookide impordihinnad 2005–2016***Import prices of alcoholic beverages 2005–2016*

€/liiter - €/litre

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	3.16	2.11	4.95	4.89	2.86	4.44	4.23	5.25	6.02	4.99	4.81	4.55	<i>Strong alcoholic beverages <80%</i>
Õlu	0.54	0.53	0.58	0.66	0.62	0.42	0.52	0.59	0.60	0.66	0.73	0.71	<i>Beer</i>
Viinamarjavein	2.07	2.12	2.50	2.71	2.39	2.38	2.43	2.55	2.58	2.74	2.81	2.87	<i>Wine</i>
Vermut	2.00	1.76	2.03	2.27	1.88	1.97	1.86	1.94	2.22	2.20	1.87	2.08	<i>Vermouth</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	0.70	0.76	0.72	0.73	0.69	0.69	0.75	0.77	0.86	0.87	0.87	0.83	<i>Light alcoholic beverages</i>
Etüülalkohol (piiritus)	0.59	0.55	0.66	0.89	0.60	0.69	0.85	0.84	0.77	0.75	0.77	0.74	<i>Ethyl alcohol</i>

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*

1.3. Müük siseturul

Sales in the domestic market

Tabel 8. Riiklikus statistikas registreeritud müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 2004–2015

Sales in the domestic market registered in statistics (including purchases by tourists) 2004–2015

miljon liitrit - million litres

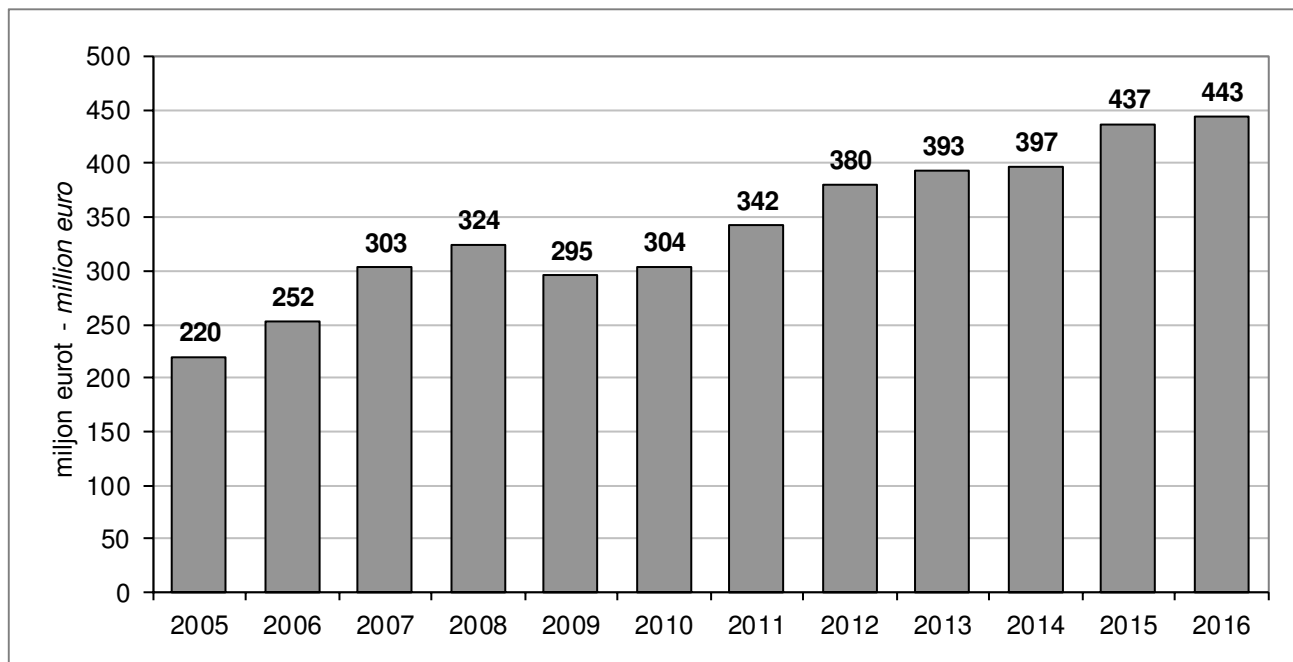
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid	18,8	20,2	23,9	21,9	18,5	16,8	19,4	19,9	20,8	19,7	18,8	17,2	Strong alcoholic beverages
viin	11,8	13,4	16,1	15,5	13,8	11,1	12,0	12,5	13,6	12,8	12,5	10,9	vodka
muud	7,0	6,8	7,8	6,4	4,7	5,7	7,4	7,4	7,1	6,9	6,3	6,2	other
Õlu	125,6	134,4	133,8	122,5	115,2	125,4	127,1	130,7	131,5	130,3	126,0	120,9	Beer
Viinamarjavein ja vermut	12,1	12,5	12,0	14,4	13,1	15,3	17,1	18,5	19,9	19,8	20,3	20,2	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	33,2	39,7	41,4	40,1	33,0	33,7	40,5	41,9	43,8	42,8	37,7	32,9	Light alcoholic beverages
lahjad piirituse segujoogid	19,6	27,1	30,5	28,0	22,2	21,0	28,0	17,0	7,5	5,8	6,0	5,5	light mixed spirit-based beverages
lahjad kääritatud joogid	7,2	10,0	8,0	7,9	7,3	9,3	12,4	23,4	32,0	32,5	28,0	26,1	light fermented beverages
puuvilja- ja marjaveinid	6,4	2,6	2,9	4,2	3,5	3,4	0,1	1,5	4,3	4,4	3,7	1,3	fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia

Joonis 3. Alkohoolsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2005–2016

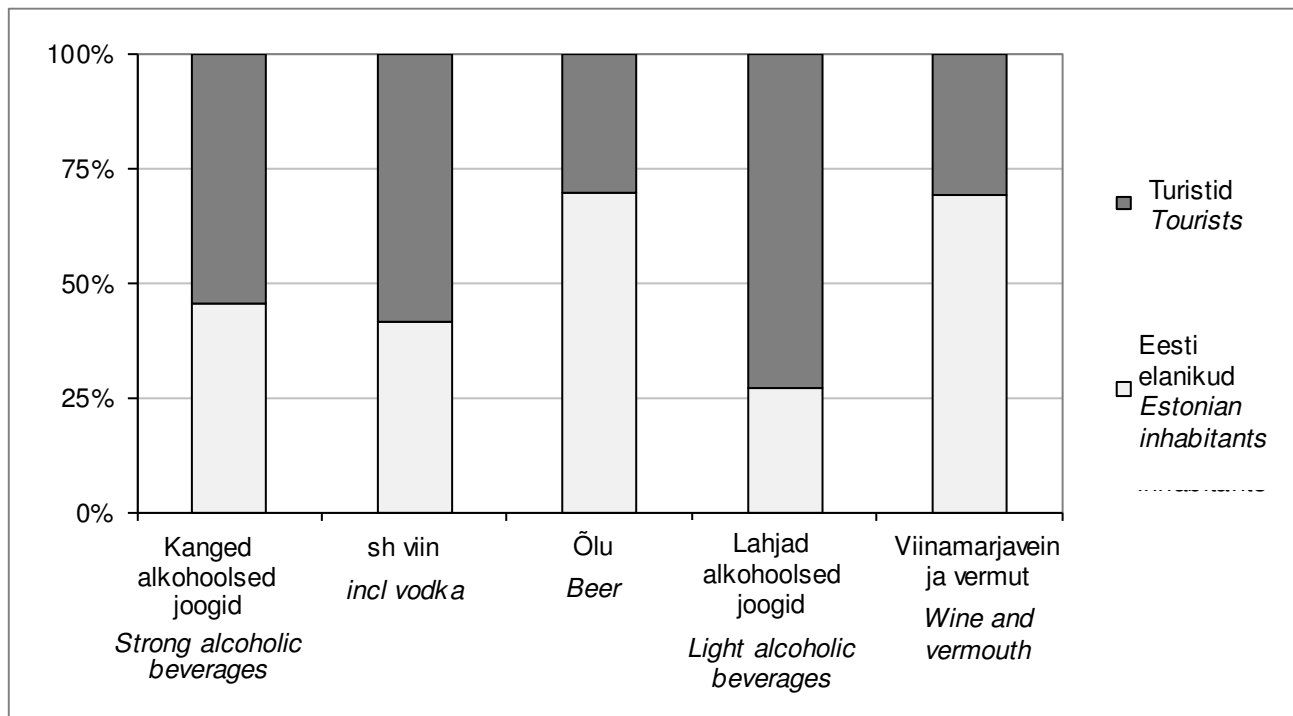
Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2005–2016

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistics Estonia

Joonis 4. **Legaalse alkoholimüügi jagunemine Eesti elanike ja turistide vahel jookide lõikes 2016. a**
Distribution of legal alcohol sales between Estonian inhabitants and tourists by types of beverages 2016
 % müüdüd alkoholist - % of alcohol sold

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 9. **Õlle keskmised jaehinnad kauplustes 2008–2016***
Average retail prices of beer 2008–2016*

€/liiter - €/litre

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Eesti	1.52	1.64	1.70	1.82	1.94	1.94	1.98	2.16	2.30	<i>Estonia</i>
lahja õlu <6%	1.48	1.58	1.64	1.74	1.90	1.86	1.92	2.10	2.20	<i>light beer<6%</i>
kange õlu >6%	1.54	1.72	1.76	1.92	1.98	2.00	2.08	2.24	2.42	<i>strong beer>6%</i>
Tallinn	1.52	1.68	1.70	1.84	1.94	1.94	2.00	2.16	2.28	<i>Tallinn</i>
lahja õlu <6%	1.50	1.62	1.62	1.74	1.90	1.90	1.92	2.10	2.16	<i>light beer<6%</i>
kange õlu >6%	1.54	1.76	1.82	1.94	1.98	2.02	2.08	2.26	2.44	<i>strong beer>6%</i>

* Sisaldab panti
Includes deposit for beverage packaging

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 10. **Viina keskmised jaehinnad kauplustes 2008–2016**
Average retail prices of vodka 2008–2016

€/liiter - €/litre

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Eesti	9.50	9.90	10.80	10.90	11.92	12.70	12.90	14.20	16.14	<i>Estonia</i>
madalam hinnaklass	8.12	8.38	9.26	9.10	9.98	10.82	11.02	11.70	13.44	<i>lower price category</i>
keskmise hinnaklass	11.74	12.36	12.66	12.94	13.78	14.58	15.14	16.66	18.78	<i>medium price category</i>
Tallinn	9.42	9.92	10.78	11.06	12.00	12.72	12.62	13.80	16.04	<i>Tallinn</i>
madalam hinnaklass	8.06	8.32	9.02	9.00	9.90	10.76	10.92	11.54	13.28	<i>lower price category</i>
keskmise hinnaklass	11.56	12.40	12.84	13.10	13.74	14.24	14.76	16.22	19.22	<i>medium price category</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 11. Kodumaiste alkoholsete jookide keskmised jaehinnad 2008–2016

Average retail prices of alcohol produced in Estonia 2008–2016

€/pudel - €/bottle

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Viin 40% maitsestatamata, 0,5 l klaaspudel	4.75	4.95	5.40	5.45	5.96	6.35	6.45	7.10	8.07	Vodka 40% not flavoured, 0,5 l glass bottle
madalam hinnaklass	4.06	4.19	4.63	4.55	4.99	5.41	5.51	5.85	6.72	lower price category
keskmine hinnaklass	5.87	6.18	6.33	6.47	6.89	7.29	7.57	8.33	9.39	medium price category
Liköör, 0,5 l klaaspudel	5.19	5.47	5.84	5.96	6.27	6.59	6.75	7.81	8.42	Liqueur, 0,5 l glass bottle
marjaliköör 21%	3.85	4.09	4.34	4.33	4.47	4.68	4.91	5.37	5.80	berry liqueur 21%
kange liköör 40–45%	7.01	7.31	7.78	7.65	8.43	8.89	9.14	10.91	11.86	strong liqueur 40–45%
kreemliköör 16–17%	5.59	5.80	5.94	6.10	6.14	6.45	6.64	7.41	8.00	cream liqueur 16–17%
Džinn 38–40%, 0,5 l klaaspudel	5.59	5.80	5.94	6.71	7.08	7.41	7.92	8.71	9.57	Gin 38–40%, 0,5 l glass bottle
Õlu, 0,5 l klaaspudel	0.76	0.82	0.85	0.91	0.97	0.97	0.99	1.08	1.15	Beer, 0,5 l glass bottle
lahja õlu ≤6%	0.74	0.79	0.82	0.87	0.95	0.93	0.96	1.05	1.10	light beer ≤6%
kange õlu >6%	0.77	0.86	0.88	0.96	0.99	1.00	1.04	1.12	1.21	strong beer >6%
Siider, 1,5 l plastpudel	2.31	2.35	2.42	2.70	2.81	2.82	2.95	3.09	3.28	Cider, 0,5 l plastic bottle
Marjavein 11–14%, 0,5 l klaaspudel	2.56	2.64	2.87	2.86	3.04	3.35	3.67	3.78	3.85	Berry wine 11–14%, 0,5 l glass bottle

Allikas: Hinnainfo, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Price Information, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 12. Legaalse ja illegaalse alkoholi keskmised hinnad 2008–2016

Average prices of legal and illegal alcohol 2008–2016

€/liiter - €/litre

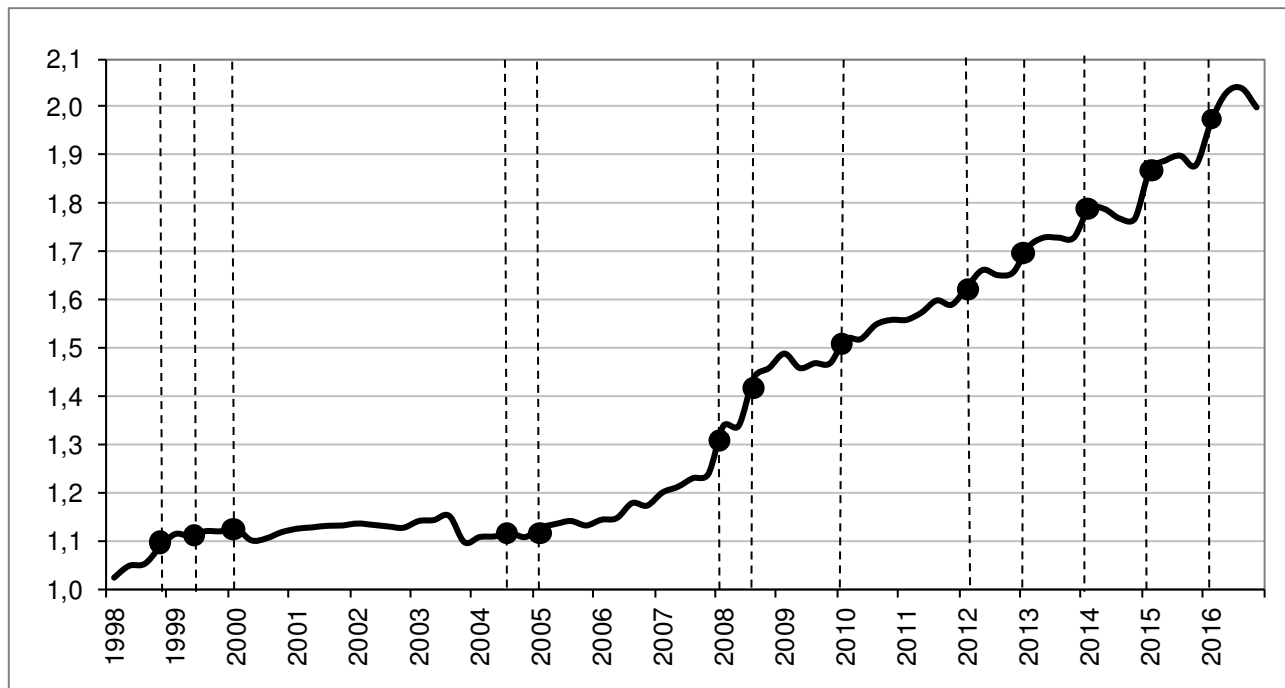
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Legaalne Eesti viin, keskmine hinnaklass	11.74	12.36	12.66	12.94	13.78	14.58	15.14	16.66	18.78	Legal Estonian vodka, medium price category
Legaalne Eesti viin, madalam hinnaklass	8.12	8.38	9.26	9.10	9.98	10.82	11.02	11.70	13.44	Legal Estonian vodka, lower price category
Salaviin	6.39	5.88	6.26	7.36	7.98	7.64	7.70	9.50	10.58	Illegal vodka
Salapiiritus	4.79	6.77	6.07	6.51	6.12	6.11	Illegal spirits
Puskar	4.35	3.45	3.83	4.86	4.96	11.34	Homebrew
Aktsiis (viin 40%)	4.73	5.18	5.69	5.69	5.96	6.26	6.57	7.56	8.69	Excise duty (vodka 40%)

... Andmed puuduvad - Data not available

Allikas: Illegaalse alkoholi ja sigarettide tarbimine ja kaubandus ning ümbrikupalkade maksimine Eestis 2016 (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Consumption and Trade of Illegal Alcohol and Envelope Wages in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

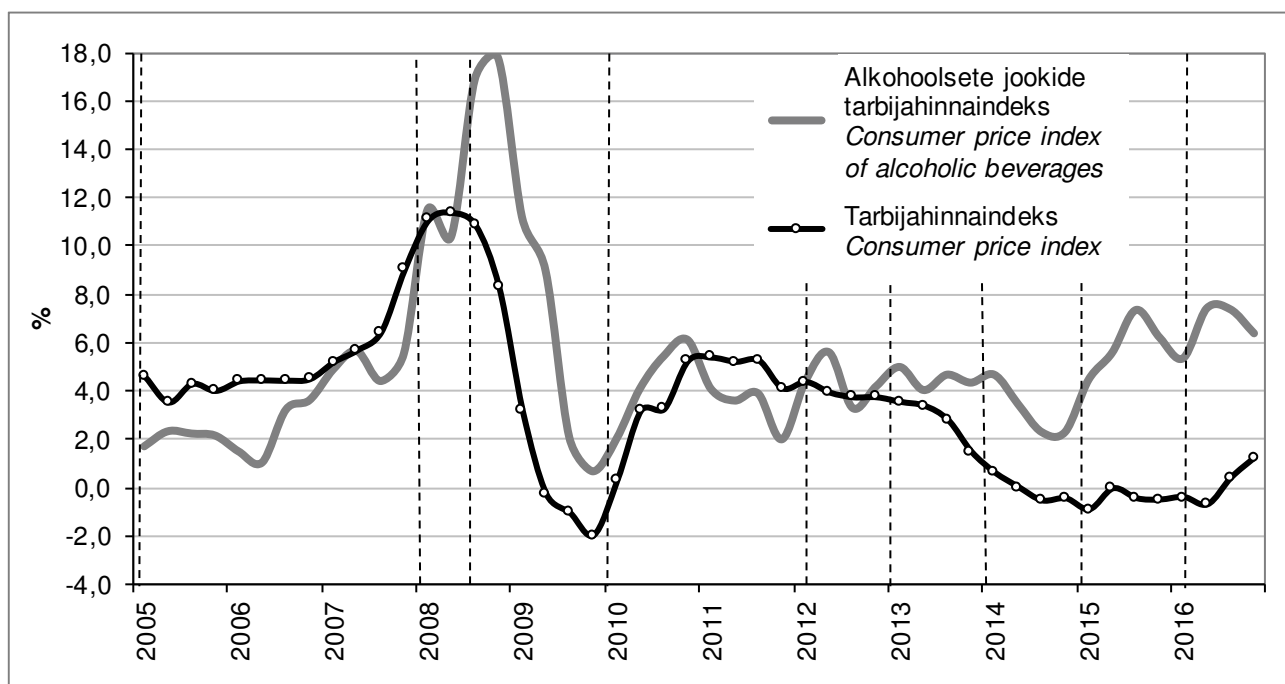
Joonis 5. Alkohoolsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2016 (1997=1)
 Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2016 (1997=1)

--- Jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 14
 Lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 14

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 6. Alkohoolsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 2005–2016
 Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 2005–2016
 kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga - growth compared to the same period of the previous year

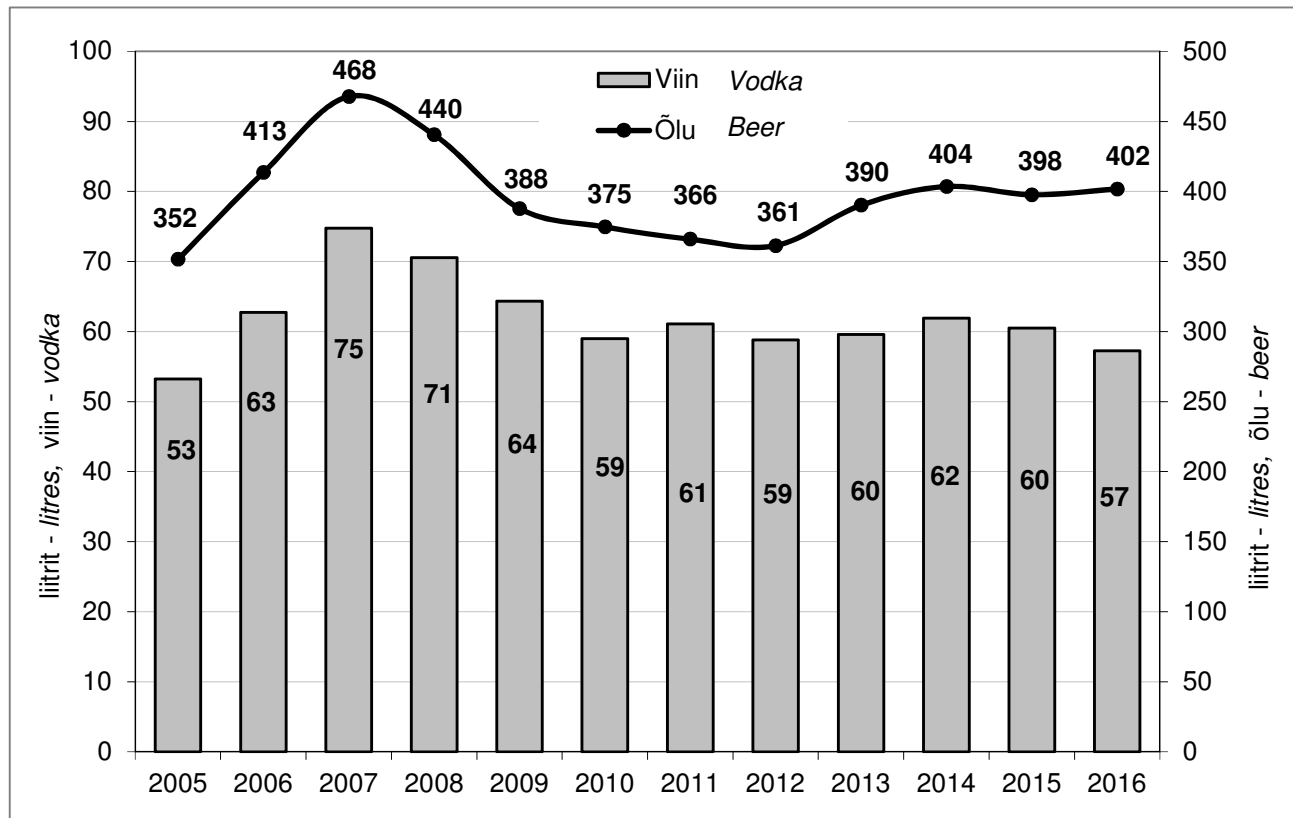

--- Jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 14
 Lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 14

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 7. **Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2005–2016***Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2005–2016*

keskmise netokuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga*

*average net monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka**

* Eesti aasta keskmine kodumaise viina ja õlle jaehind
Annual average price of domestic vodka and beer in Estonia

Allikad: Hinnainfo, Eesti Konjunkturiinstituut; Statistikaamet
Sources: Price Information, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 13. **Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja aktsiisi alammäärad Euroopa Liidus**
Alcohol excise duty rates in Estonia and minimum excise levels in EU

€

	Ühik Unit	Eesti aktsiisimäärad ja nende kehtimahakkamine Excise duty rates in Estonia and their entry into force							Aktsiisi alammäär EU-s Minimum excise duty in EU
		01.02.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015	01.02.2016	01.02.2017		
Vein Wine	100 liitrit 100 litres	≤6%	33.30	34.97	36.71	42.22	48.55	53.41	0.00
		>6%	76.80	80.64	84.67	97.37	111.98	123.18	
Kääritatud joogid Fermented alcoholic beverages	100 liitrit 100 litres	≤6%	33.30	34.97	36.71	42.22	48.55	53.41	0.00
		>6%	76.80	80.64	84.67	97.37	111.98	123.18	
Õlu Beer	etanooli 1 mahuprotsendi kohta 100 liitris per 1% of ethyl alcohol by volume in 100 litres		5.70	6.00	6.28	7.22	8.30	9.13	1.87
			2.85*	3.00*	3.14*	3.61*	4.15*	4.57*	
Vahetoode Intermediate product	100 liitrit 100 litres		164.00	172.20	180.81	207.93	239.12	263.03	45.00
Muu alkohol Other alcohol	100 liitri 100% alkoholi kohta per 100 litres of 100% alcohol		1 490.00	1 565.00	1 643.00	1 889.00	2 172.00	2 389.00	550.00

* Tootmismahu kuni 300 000 liitrit aastas korral - In case production remains below 300 000 litres per year

Allikas: Rahandusministeerium
Source: Ministry of Finance

Tabel 14. **Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 2005–2016**
Alcohol excise revenue received by the state budget 2005–2016
miljon € - million €

	Maksud kokku*	Aktsiisid	Alkoholi- aktsiis	Alkoholiaktsiisi osakaal aktsiisilaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal kogu maksulaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal riigi tuludes, %	Alkoholiaktsiisi laekumine elaniku kohta, €
	Total tax revenue*	Excise revenue	Alcohol excise revenue	Share of alcohol excise in excise revenue, %	Share of alcohol excise in total tax revenue, %	Share of alcohol excise in total state revenue, %	Alcohol excise revenue per capita, €
2005	2 933,29	416,96	123,80	29,7	4,2	4,1	91,11
2006	3 528,50	449,30	133,58	29,7	3,8	3,6	98,90
2007	4 328,03	523,76	147,89	28,2	3,4	2,8	110,13
2008	4 497,40	573,35	155,56	27,1	3,5	2,9	116,22
2009	4 076,28	627,48	160,42	25,6	3,9	2,9	120,10
2010	4 045,61	666,28	165,21	24,8	4,1	2,9	123,91
2011	4 342,12	716,97	178,58	24,9	4,1	3,0	134,31
2012	5 787,47	776,24	195,28	25,2	3,4	2,6	147,36
2013	6 140,42	792,77	209,00	26,4	3,4	2,7	158,31
2014	6 644,63	836,02	220,03	26,3	3,3	2,8	167,19
2015	7 127,77	872,96	222,05	25,4	3,1	2,8	169,08
2016	7 531,90	970,51	251,05	25,9	3,3	2,9	190,77

* Alates 2012. aastast on riigi maksutulude arvestuse meetoodika muutunud
From 2012 onwards, the accounting method of state income tax has changed

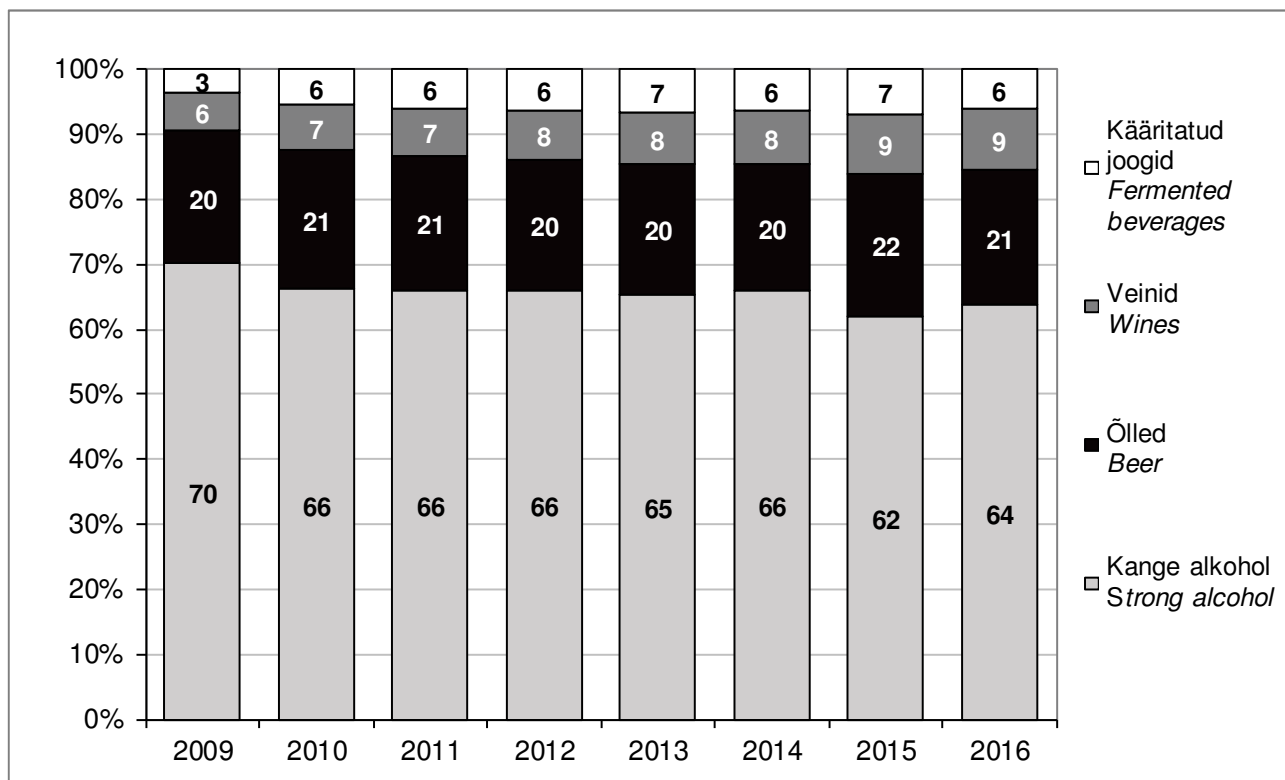
Allikad: Rahandusministeerium; Statistikaamet
Sources: Ministry of Finance; Statistics Estonia

Tabel 15. **Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud alkoholiaktsiis 2008–2016**
Alcohol excise revenues recieved from various alcohol beverages 2008–2016
 miljon € - million €

	Kange alkohol <i>Ethyl alcohol</i>	Õlu <i>Beer</i>	Vein <i>Wine</i>	Kääritatud joogid <i>Fermented beverages</i>	Vahetoode <i>Intermediate products</i>	Kokku <i>Total</i>
2008	109,86	30,60	9,70	4,43	0,97	155,56
2009	111,85	32,52	9,62	5,58	0,85	160,42
2010	108,65	35,24	11,24	9,16	0,92	165,21
2011	117,03	36,98	12,78	10,65	1,14	178,58
2012	128,29	38,97	14,67	12,23	1,12	195,28
2013	135,74	42,03	16,08	13,95	1,20	209,00
2014	144,10	43,06	17,33	14,20	1,34	220,03
2015	137,03	48,38	19,98	15,25	1,41	222,05
2016	158,98	51,66	23,55	15,34	1,50	251,05

Allikad: Rahandusministeerium
 Sources: Ministry of Finance

Joonis 8. **Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud aktsiiside jagunemine protsentides 2009–2016**
Share of received excise taxes from different alcoholic beverages 2009–2016

Allikad: Rahandusministeerium
 Sources: Ministry of Finance

Tabel 16. **Registreeritud alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes***
*Number of registered alcohol sales points by local municipalities**

	Müügikohti kokku		Jae		Hulgi		Toitlustusasutused		
	Total number of sales points		Retail		Wholesale		Restaurants, pubs, cafés etc.		
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	
Harju maakond	3753	3513	1254	1075	665	551	1834	1887	Harju county
Tallinn	2963	2694	869	748	551	366	1543	1580	Tallinn
Hiiu maakond	71	97	19	26	7	9	45	62	Hiiu county
Ida-Viru maakond	514	657	225	321	38	38	251	298	Ida-Viru county
Narva	188	237	92	123	22	20	74	94	Narva
Kohtla-Järve	92	109	37	64	6	6	49	39	Kohtla-Järve
Jõgeva maakond	123	160	66	92	2	6	55	62	Jõgeva county
Järva maakond	120	149	62	76	7	8	51	65	Järva county
Lääne maakond	153	200	60	77	6	4	87	119	Lääne county
Lääne-Viru maakond	380	311	229	143	27	26	124	142	Lääne-Viru county
Põlva maakond	129	141	73	78	8	10	48	53	Põlva county
Pärnu maakond	511	671	195	280	25	30	291	361	Pärnu county
Pärnu	309	449	98	159	21	23	190	267	Pärnu
Rapla maakond	147	177	73	100	10	9	64	68	Rapla county
Saare maakond	247	287	109	127	10	16	128	144	Saare county
Tartu maakond	639	685	254	268	54	55	331	362	Tartu county
Tartu	435	497	152	170	38	43	245	284	Tartu
Valga maakond	154	196	68	97	5	6	81	93	Valga county
Viljandi maakond	175	244	87	125	10	14	78	105	Viljandi county
Viljandi	88	120	39	49	6	6	43	65	Viljand
Võru maakond	180	214	94	112	6	12	80	90	Võru county
Kokku	7296	7702	2868	2 997	880	794	3 548	3 911	Total

* Alkoholi müügiga seotud registreeringud seisuga 27.04.2016 ja 2.05.2017
Registrations related to alcohol sales as of 27.04.2016 and 2.05.2017

Allikas: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Source: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications

Tabel 17. **Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta***
*Number of registered alcohol sales points per 1000 inhabitants**

	Rahvaarv <i>Population</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	582 556	1,8	3,2	6,0	<i>Harju county</i>
Tallinn	426 538	1,8	3,7	6,3	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	9 335	2,8	6,6	10,4	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	143 880	2,2	2,1	4,6	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	57 130	2,2	1,6	4,1	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	35 187	1,8	1,1	3,1	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	30 840	3,0	2,0	5,2	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	30 378	2,5	2,1	4,9	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	24 301	3,2	4,9	8,2	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	58 856	2,4	2,4	5,3	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	27 963	2,8	1,9	5,0	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	82 535	3,4	4,4	8,1	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	39 620	4,0	6,7	11,3	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	34 085	2,9	2,0	5,2	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	33 307	3,8	4,3	8,6	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	145 550	1,8	2,5	4,7	<i>Tartu county</i>
Tartu	93 124	1,8	3,0	5,3	<i>Tartu</i>
Valga maakond	30 084	3,2	3,1	6,5	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	47 288	2,6	2,2	5,2	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	17 711	2,8	3,7	6,8	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	33 505	3,3	2,7	6,4	<i>Võru county</i>
Kokku	1 314 463	2,3	3,0	5,9	<i>Total</i>

* Alkoholi müügiga seotud registreeringute põhjal, seisuga 2.05.2017
According registrations related to alcohol sales as of 2.05.2017

** Sisaldab ka hulgimüügi kohti – *Includes wholesale points*

Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Tabel 18. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta*
 Number of registered alcohol sales points per 10 km² *

	Pindala km ²	Jaemüügikohad	Toitlustusasutused	Kokku**	
	Area in km ²	Retail sales points	Restaurants, pubs, cafés etc	Total**	
Harju maakond	4 333	2,5	4,4	8,1	Harju county
Tallinn	158	47,3	99,8	170,2	Tallinn
Hiiu maakond	1 023	0,3	0,6	0,9	Hiiu county
Ida-Viru maakond	3 364	1,0	0,9	2,0	Ida-Viru county
Narva	85	14,5	11,1	27,9	Narva
Kohtla-Järve	42	15,2	9,3	26,0	Kohtla-Järve
Jõgeva maakond	2 604	0,4	0,2	0,6	Jõgeva county
Järva maakond	2 460	0,3	0,3	0,6	Järva county
Lääne maakond	2 383	0,3	0,5	0,8	Lääne county
Lääne-Viru maakond	3 628	0,4	0,4	0,9	Lääne-Viru county
Põlva maakond	2 165	0,4	0,2	0,7	Põlva county
Pärnu maakond	4 807	0,6	0,8	1,4	Pärnu county
Pärnu	32	49,7	83,4	140,3	Pärnu
Rapla maakond	2 980	0,3	0,2	0,6	Rapla county
Saare maakond	2 922	0,4	0,5	1,0	Saare county
Tartu maakond	2 993	0,9	1,2	2,3	Tartu county
Tartu	39	43,6	72,8	127,4	Tartu
Valga maakond	2 044	0,5	0,5	1,0	Valga county
Viljandi maakond	3 422	0,4	0,3	0,7	Viljandi county
Viljandi	15	32,7	43,3	80,0	Viljandi
Võru maakond	2 305	0,5	0,4	0,9	Võru county
Kokku	43 433	0,7	0,9	1,8	Total

* Alkoholi müügiga seotud registreeringute põhjal, seisuga 2.05.2017
 According registrations related to alcohol sales as of 2.05.2017

** Sisaldab ka hulgimüügi kohti – Includes wholesale points

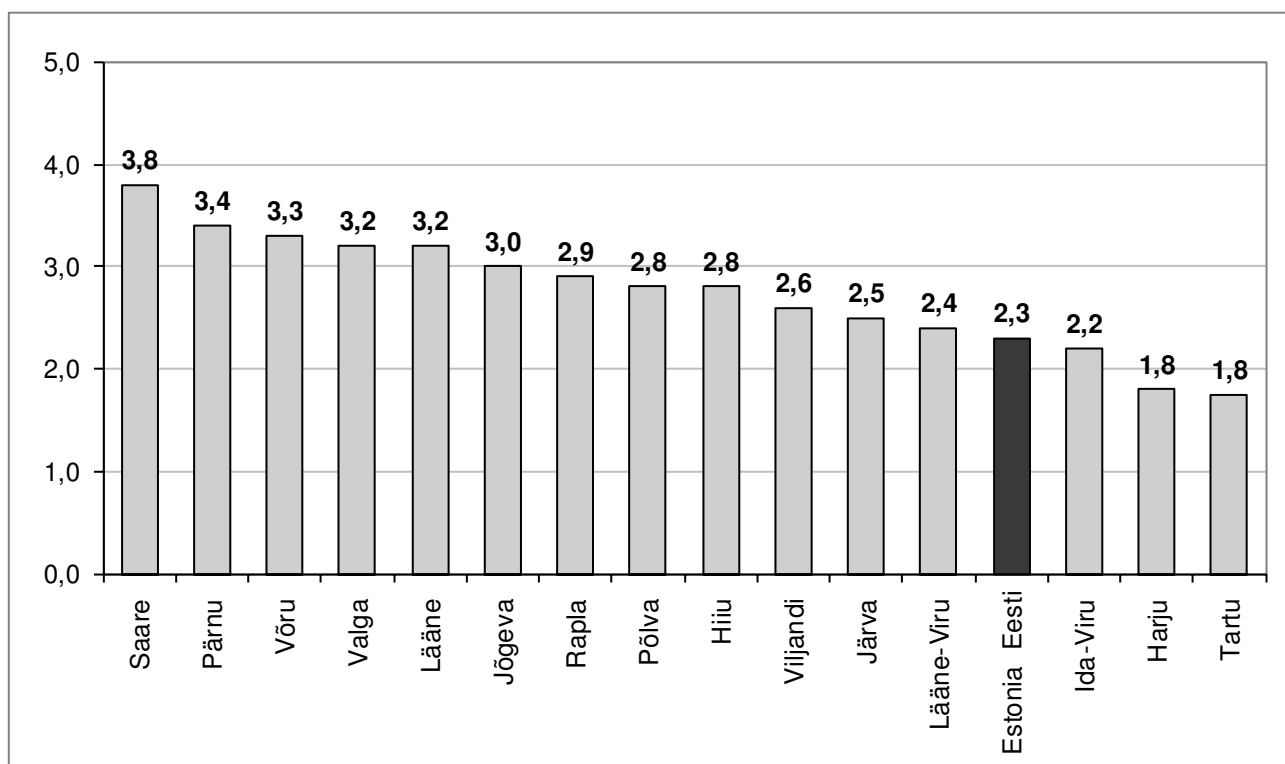
Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Joonis 9. Registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta

Number of registered retail sales points in counties per 1000 inhabitants

seisuga 2.05.2017 - as of 2.05.2017

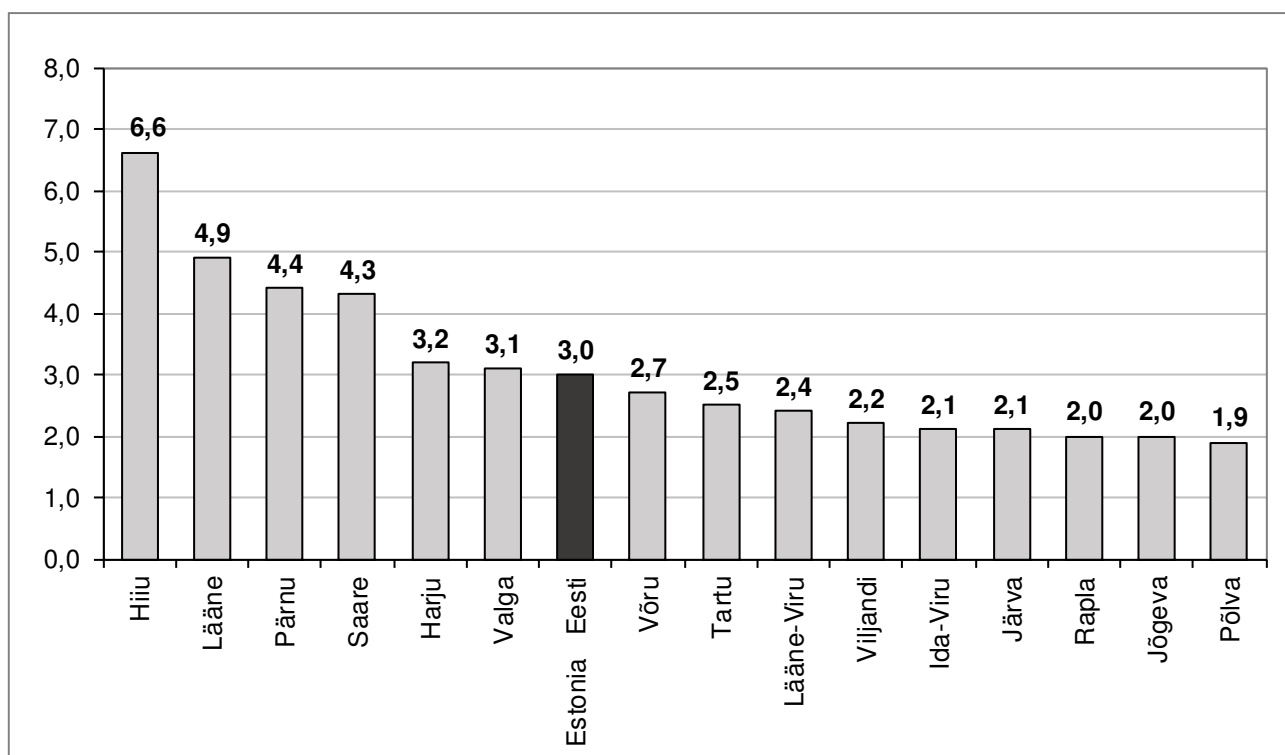
Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Joonis 10. Registreeritud alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta

Number of registered caterings selling alcohol in counties per 1000 inhabitants

seisuga 2.05.2017 - as of 2.05.2017

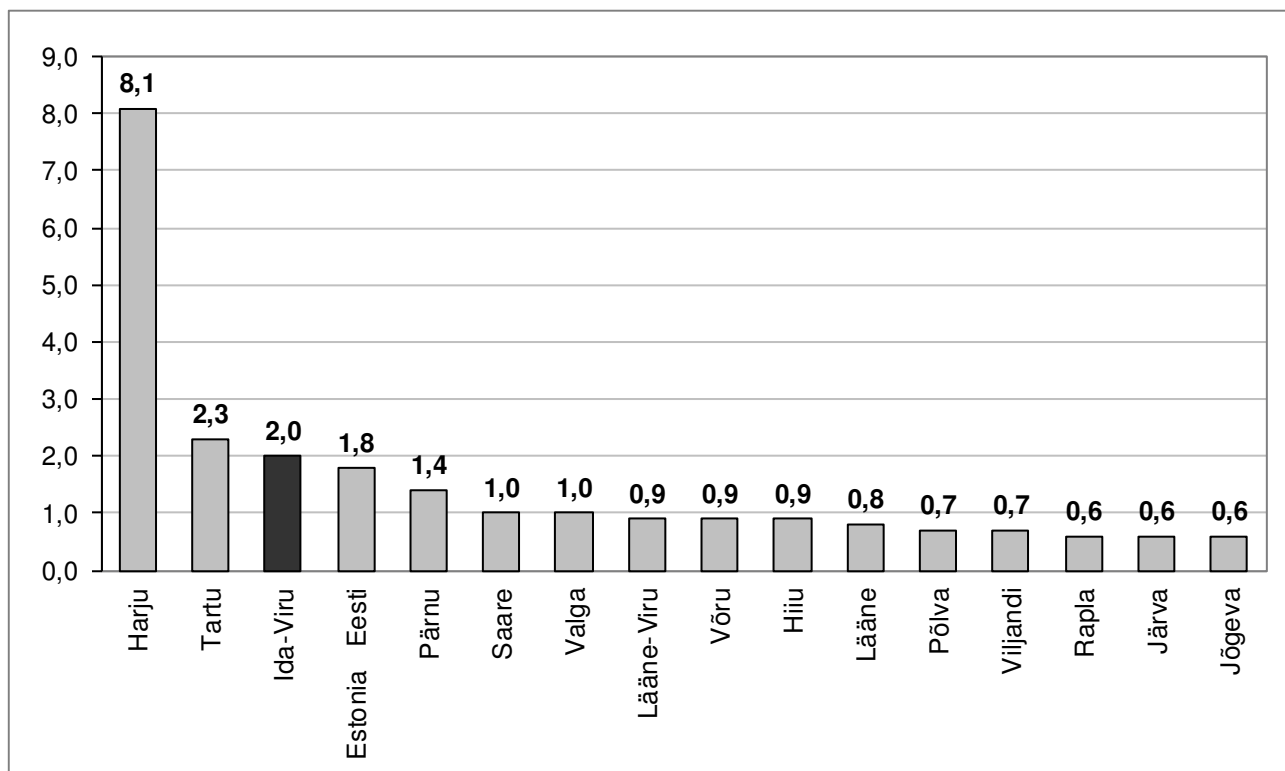

Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Joonis 11. **Registreeritud alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta**Number of registered alcohol sales points in counties per 10 km²

seisuga 2.05.2017 - as of 2.05.2017

Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Tabel 19. **Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2011–2016 (küsitluste tulemused)**

Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2011–2016 (survey results)

% vastajatest - % of respondents

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Elumajas või naabruses/ aega kulub kuni 10 min	88	83	86	86	85	87	<i>In the dwelling-house or neighbouring building/ up to 10 minutes</i>
Aega kulub kuni 30 min	10	14	11	12	12	11	<i>Up to 30 minutes</i>
Aega kulub üle 30 min	2	3	3	2	3	2	<i>More than 30 minutes</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 20. **Alkoholi tarbimine 2005–2016**
Consumption of alcohol 2005–2016
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Legaalne müük	13,10	14,08	15,22	14,47	12,79	12,71	13,77	14,34	14,97	14,56	13,99	12,88	Legal sales
Turistide kaasaostud	2,86	2,77	2,36	2,32	2,64	3,02	3,61	4,00	4,76	4,72	4,58	4,65	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	...	0,58	0,70	0,60	0,64	0,67	0,73	0,82	0,91	0,99	0,94	0,96	Consumption by tourists in Estonia
Välismaalt ostetud	0,66	Bought abroad
Illegaalne müük	0,69	0,63	0,43	0,52	0,61	0,68	0,74	0,75	0,70	0,48	0,40	0,40	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	10,93	11,36	12,59	12,06	10,12	9,69	10,18	10,26	10,00	9,33	8,87	8,33	Total consumption by Estonian inhabitants*

... Andmeid ei kogutud - Data not available

* Tarbimine kokku võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
Total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 21. **Alkoholi tarbimine 2005–2016**
Consumption of alcohol 2005–2016
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Legaalne müük	15,52	16,57	17,88	16,99	15,03	14,97	16,27	16,96	17,75	17,29	16,64	15,35	Legal sales
Turistide kaasaostud	3,38	3,26	2,77	2,72	3,10	3,56	4,26	4,73	5,64	5,60	5,45	5,54	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	...	0,68	0,82	0,70	0,75	0,79	0,86	0,97	1,08	1,17	1,12	1,15	Consumption by tourists in Estonia
Välismaalt ostetud	0,79	Bought abroad
Illegaalne müük	0,82	0,74	0,51	0,61	0,71	0,80	0,88	0,88	0,83	0,57	0,48	0,48	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	12,96	13,38	14,79	14,18	11,90	11,42	12,02	12,14	11,86	11,09	10,55	9,93	Total consumption by Estonian inhabitants*

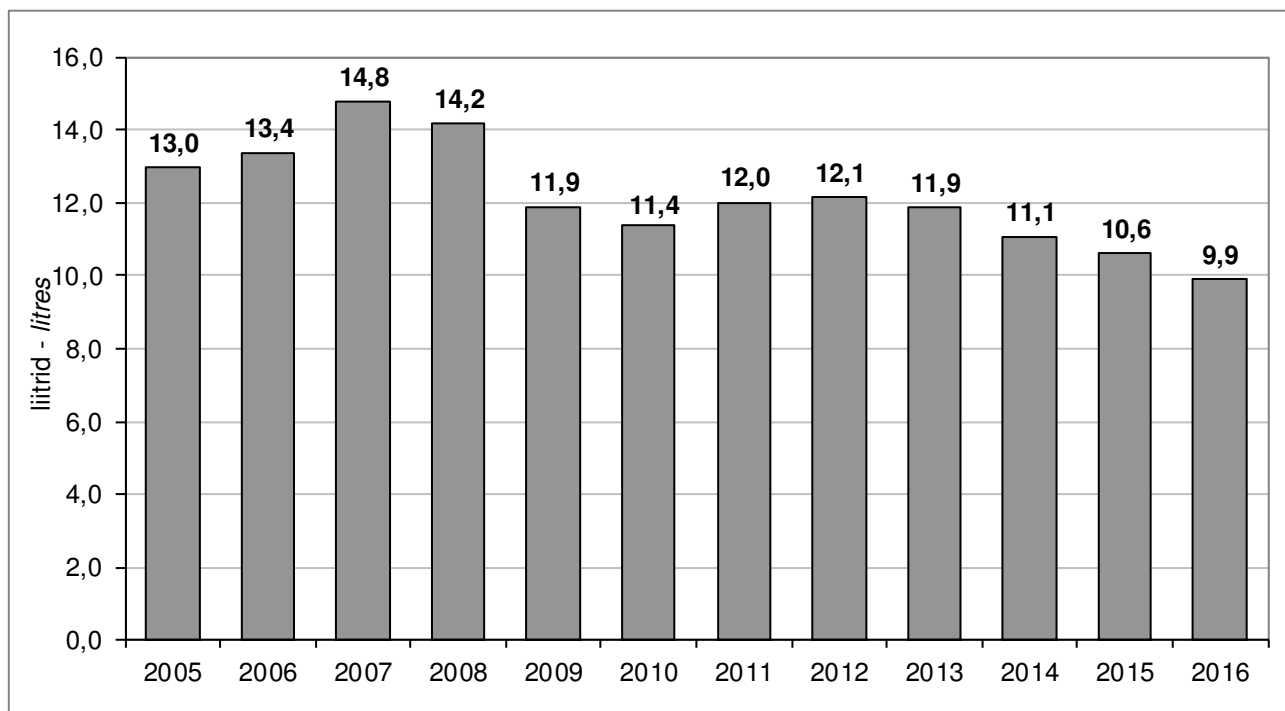
... Andmeid ei kogutud - Data not available

* Tarbimine kokku võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
Total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 12. **Alkoholi tarbimine 2005–2016***
*Consumption of alcohol 2005–2016**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

* Kuni 2006. puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
 Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 22. **Alkoholsete jookide tarbimine 2005–2016***
*Consumption of alcoholic beverages 2005–2016**
 miljon liitrit - million litres

	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid	15,90	16,50	20,10	18,10	14,30	12,50	13,78	13,30	13,06	11,74	10,98	10,47	Strong alcoholic beverages
Õlu	102,60	105,30	108,20	104,00	95,10	100,50	101,50	101,08	101,64	93,13	90,10	88,80	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	28,94	32,40	33,70	31,60	23,10	21,86	22,22	21,31	20,03	18,74	14,54	9,59	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	9,81	10,10	9,80	11,80	9,90	11,66	12,81	13,68	14,36	13,95	14,27	14,81	Wine and vermouth

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kanged alkohoolsed jookide puhul)
 Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
 Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 23. **Alkoholsete jookide tarbimine 2005–2016***
*Consumption of alcoholic beverages 2005–2016**
 liitrit elaniku kohta - *litres per capita*

	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid	11,70	12,22	14,97	13,60	10,71	9,38	10,36	10,04	9,89	8,92	8,36	7,96	Strong alcoholic beverages
Õlu	75,51	77,96	80,57	77,70	71,20	75,39	76,32	76,29	77,00	70,77	68,62	67,48	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	21,30	23,99	25,09	23,61	17,32	16,40	16,71	16,08	15,18	14,24	11,07	7,29	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	7,22	7,48	7,30	8,82	7,41	8,75	9,63	10,32	10,88	10,60	10,87	11,25	Wine and vermouth

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 24. **Alkoholsete jookide tarbimine 2005–2016***
*Consumption of alcoholic beverages 2005–2016**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - *litres per capita aged 15 and over*

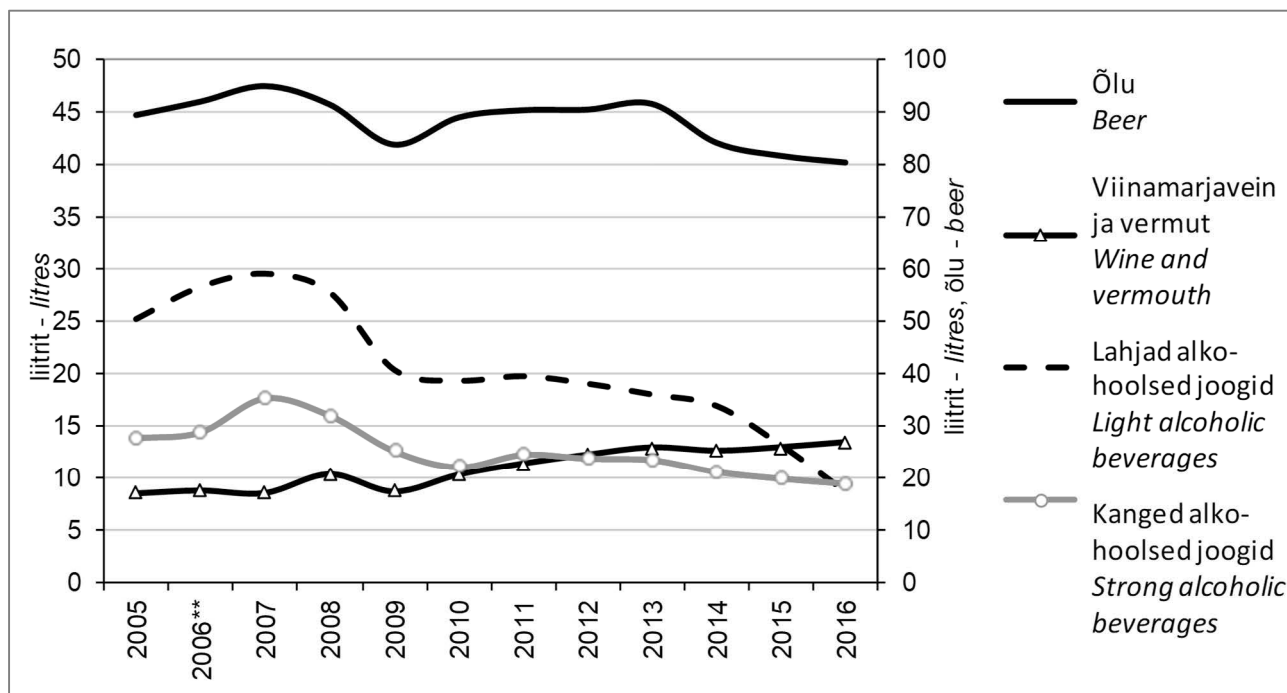
	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid	13,83	14,38	17,58	15,96	12,59	11,04	12,24	11,88	11,73	10,60	9,95	9,48	Strong alcoholic beverages
Õlu	89,23	91,75	94,66	91,23	83,71	88,78	90,14	90,25	91,32	84,05	81,61	80,36	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	25,17	28,23	29,48	27,72	20,36	19,31	19,73	19,03	18,00	16,91	13,17	8,68	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	8,53	8,80	8,57	10,35	8,71	10,30	11,38	12,22	12,90	12,59	12,93	13,40	Wine and vermouth

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 13. **Alkoholsete jookide tarbimine jookide lõikes 2005–2016***
*Consumption of alcohol by beverage categories 2005–2016**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis, pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 25. **Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2005–2016***
*Consumption of alcohol by beverage categories 2005–2016**
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkoholised joogid	4,45	4,67	5,70	5,11	4,11	3,56	4,08	3,83	3,78	3,39	3,18	3,02	Strong alcoholic beverages
Õlu	4,27	4,38	4,51	4,34	3,98	4,00	4,04	4,04	3,88	3,71	3,64	3,52	Beer
Lahjad alkoholised joogid	1,01	1,39	1,49	1,54	1,13	1,07	0,88	1,13	1,01	0,95	0,73	0,42	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	1,20	0,92	0,89	1,07	0,90	1,07	1,18	1,26	1,33	1,29	1,33	1,37	Wine and vermouth
Kokku	10,93	11,36	12,59	12,06	10,12	9,69	10,18	10,26	10,00	9,34	8,88	8,33	Total

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis, pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 26. **Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2005–2016***
*Consumption of alcohol by beverage categories 2005–2016**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kanged alkohoolsed joogid	5,25	5,50	6,70	6,00	4,78	4,20	4,82	4,53	4,49	4,04	3,78	3,60	Strong alcoholic beverages
Õlu	5,05	5,16	5,30	5,05	4,69	4,71	4,78	4,78	4,60	4,39	4,32	4,19	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	1,24	1,27	1,40	1,83	1,37	1,25	1,03	1,34	1,20	1,12	0,86	0,50	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	1,42	1,45	1,39	1,30	1,06	1,26	1,39	1,49	1,57	1,54	1,58	1,64	Wine and vermouth
Kokku	12,96	13,38	14,79	14,18	11,90	11,42	12,02	12,14	11,86	11,09	10,54	9,93	Total

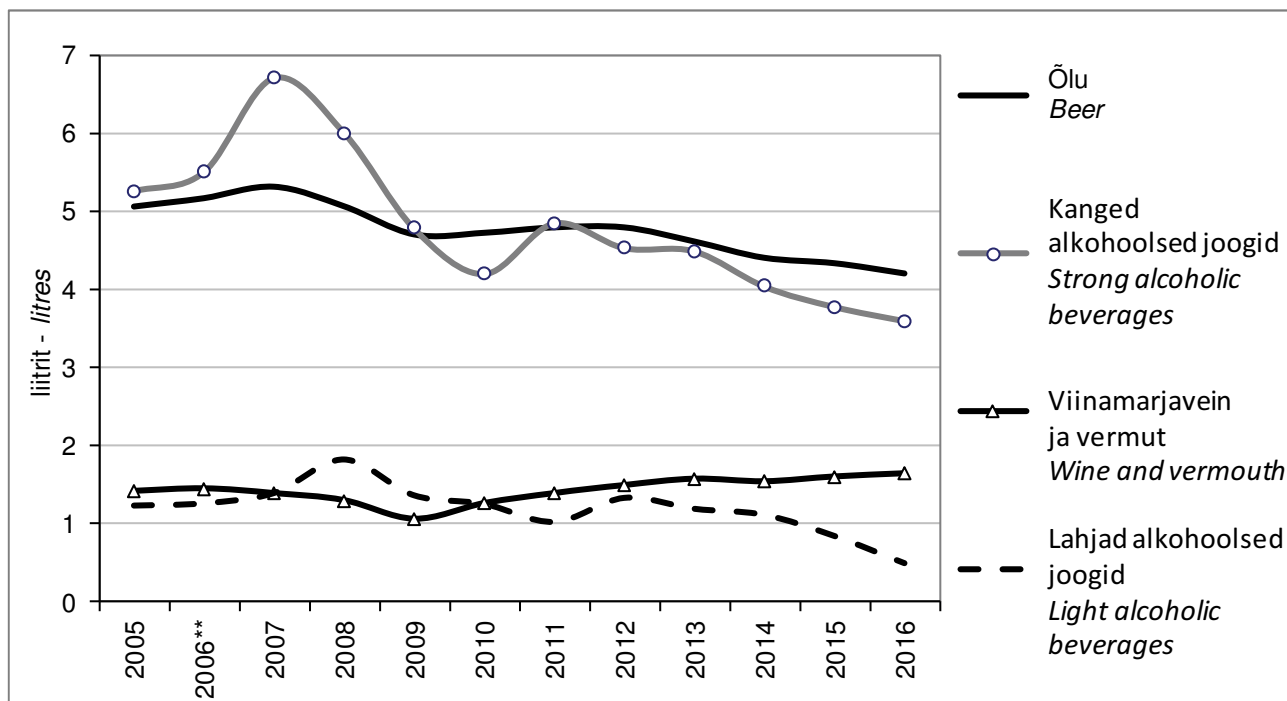
* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis, pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 14. **Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2005–2016***
*Consumption of alcohol by beverage categories 2005–2016**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

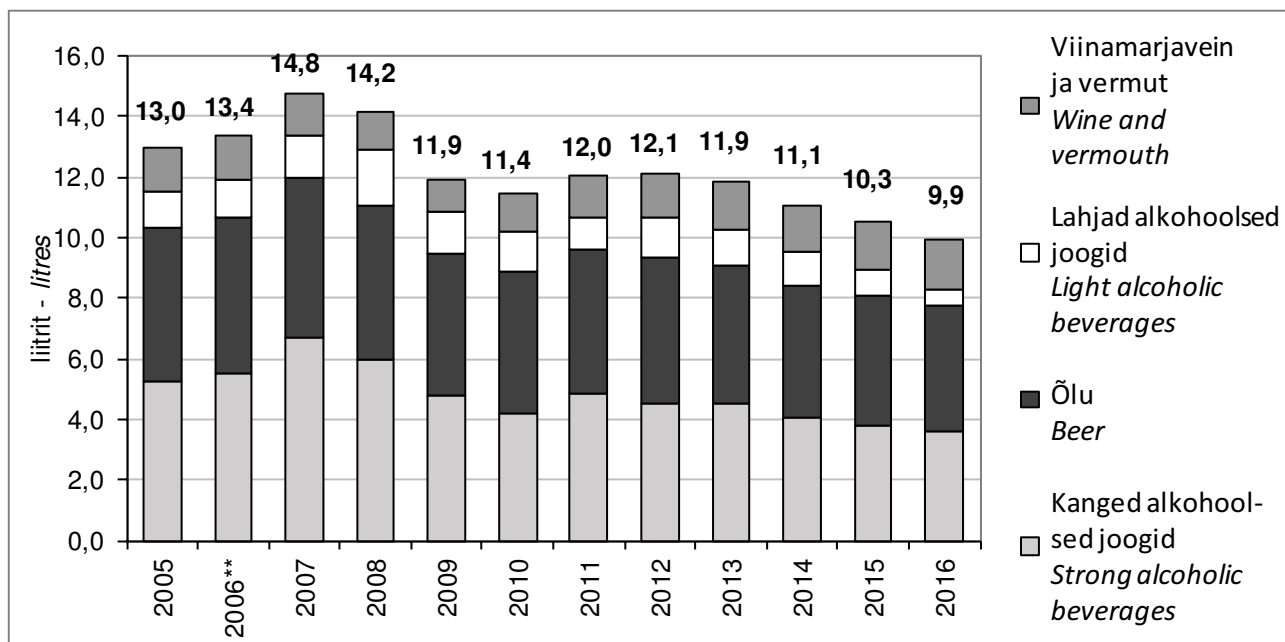
* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illelegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 15. **Alkoholi summaarne tarbimine jookide lõikes 2005–2016***
*Total consumption of alcohol by beverage categories 2005–2016**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 27. **Legaalne ja illegaalne alkoholi tarbimine jookide lõikes 2016. a***
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2016**
 liitrit elaniku kohta - *litres per capita*

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	6,89	1,06	7,96	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	4,10	1,06	5,16	<i>vodka</i>
Õlu	67,48	...	67,48	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	7,29	...	7,29	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	11,25	...	11,25	<i>Wine and vermouth</i>

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *Excluding exports and consumption by tourists in Estonia*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 28. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2016. a*
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2016**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	8,21	1,27	9,48	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	4,87	1,27	6,14	<i>vodka</i>
Õlu	80,36	...	80,36	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	8,68	...	8,68	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	13,40	...	13,40	<i>Wine and vermouth</i>

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *Excluding exports and consumption by tourists in Estonia*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 29. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2016. a*
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2016**
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	2,62	0,40	3,02	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,56	0,40	1,96	<i>vodka</i>
Õlu	3,52	...	3,52	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	0,42	...	0,42	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	1,37	...	1,37	<i>Wine and vermouth</i>

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *Excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 30. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2016. a*
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2016**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	3,12	0,48	3,60	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,65	0,48	2,13	<i>vodka</i>
Õlu	4,19	...	4,19	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	0,50	...	0,50	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	1,64	...	1,64	<i>Wine and vermouth</i>

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *Excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 31. Legaalse ja illegaalse alkoholi vahel valiku tegemine 2005–2016 (küsitluste tulemused)

Choice between legal and illegal alcohol 2005–2016 (survey results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Ostab ainult legaalset alkoholi	90	95	97	96	93	91	92	94	96	97	96	97	<i>Purchases only legal alcohol</i>
Ostab legaalselt ja illegaalselt alkoholi	10	5	3	4	7	9	8	6	4	3	4	3	<i>Purchases legal and illegal alcohol</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi ja sigarettide tarbimine ja kaubandus ning ümbrikupalkade maksmine Eestis 2016 (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol and Cigarettes and Envelope Wages in Estonia 2016 (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 32. Illegaalse alkoholi ostmise 2005–2016 (küsitluste tulemused)

Purchases of illegal alcohol 2005–2016 (survey results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Ei ostnud	90	95	97	96	93	91	92	94	96	97	96	97	<i>Did not purchase</i>
Ostis väga harva	6	3	2	3	4	5	6	3	2	3	3	2	<i>Seldom</i>
Ostis vahetevahel	3	2	1	1	2	4	2	3	1	0	1	1	<i>Sometimes</i>
Ostis pidevalt	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	<i>Often</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi ja sigarettide tarbimine ja kaubandus ning ümbrikupalkade maksmine Eestis 2016 (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol and Cigarettes and Envelope Wages in Estonia 2016 (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 33. Illegaalse alkoholi ostukohad 2005–2016 (küsitluste tulemused)

Purchasing places of illegal alcohol 2005–2016 (survey results)

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Müüja kodu	58	49	32	50	56	48	49	61	53	73	54	47	<i>Seller's home</i>
Käest kätte (tänaval)	22	23	44	33	40	21	31	20	42	17	45	32	<i>Change hands on the street</i>
Kauplus, kiosk	15	2	7	18	4	10	5	2	8	5	2	18	<i>Shop, kiosk</i>
Turg	4	4	13	5	5	7	7	8	3	0	4	9	<i>Market</i>
Baar, restoran, pubi	7	4	11	5	2	2	0	2	0	0	9	3	<i>Bar, restaurant, pub</i>
Muu	5	8	5	15	10	13	12	14	8	23	8	9	<i>Other</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi ja sigarettide tarbimine ja kaubandus ning ümbrikupalkade maksmine Eestis 2016 (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol and Cigarettes and Envelope Wages in Estonia 2016 (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 34. Legaalse alkoholi eelistamise põhjused 2008–2016 (küsitluste tulemused)

Reasons for legal alcohol preference 2008–2016 (survey results)

% legaalse alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline

% of consumers who prefer legal alcohol and to whom the reason is very or somewhat important

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Põhimõtteliselt ei osta salaalkoholi	93	91	89	89	86	86	90	88	76	<i>Not buying illegal alcohol in principle</i>
Salaalkohol on tervisele ohtlik	91	87	88	88	86	81	84	83	73	<i>Illegal alcohol is harmful for health</i>
Majanduslik olukord võimaldab osta legaalselt alkoholi	71	73	71	75	76	72	70	73	69	<i>One can afford buying legal alcohol</i>
Salaalkoholi kvaliteet on halb	85	81	80	77	76	74	74	77	65	<i>Quality of illegal alcohol is bad</i>
Salaalkoholi ostmisega toetatakse varimajandust	72	74	69	74	73	70	74	68	62	<i>With purchasing illegal alcohol one supports black economy</i>
Salaalkoholi ostmisega rikutakse seadust	72	73	68	70	69	68	68	67	58	<i>Purchase of illegal alcohol is against the law</i>
Sõpruskonna halvustav suhtumine salaalkoholi	51	47	44	42	38	40	45	44	38	<i>Friends disapprove illegal alcohol</i>
Salaalkoholi pole kerge saada	18	20	23	23	26	24	24	27	24	<i>Difficult to get illegal alcohol</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi ja sigarettide tarbimine ja kaubandus ning ümbrikupalkade maksmine Eestis 2016 (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol and Cigarettes and Envelope Wages in Estonia 2016 (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 35. Illegaalse alkoholi kättesaadavuse muutumine 2005–2016 (küsitluste tulemused)

Changes in availability of illegal alcohol 2005–2016 (survey results)

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Muutus kergemaks	14	4	4	6	10	5	11	0	5	0	0	17	<i>Easier than before</i>
Jäi samaks	58	73	69	65	80	67	62	66	51	68	67	65	<i>Remained the same</i>
Muutus raskemaks	12	13	20	15	6	8	14	23	25	32	12	15	<i>More difficult than before</i>
Ei oska öelda	16	10	7	14	4	20	13	11	19	0	21	3	<i>Do not know</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi ja sigarettide tarbimine ja kaubandus ning ümbrikupalkade maksmine Eestis 2016 (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol and Cigarettes and Envelope Wages in Estonia 2016 (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 36. **Alkoholi illegaalse kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 2005–2016**
Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 2005–2016

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016**	
Illegaalse kaubanduse osakaal siseturul*, %	20–25	15–20	8–12	10–15	15–19	23–27	22–27	20–24	20–24	17–21	17–22	19–23	Share of illegal trade in internal alcohol market*, %
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon l	2,4	2,1	1,5	1,7	2,0	2,3	2,1	1,8	1,7	1,4	1,4	1,4	Volume of illegal alcohol trade, million l
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon €	10,2	9,0	6,5	11,1	11,9	14,0	17,2	14,2	13,0	10,8	13,5	14,9	Volume of illegal alcohol trade, million €
Riigieelarvesse laekumata aktsiis, miljon €	8,4	6,9	4,4	6,4	9,1	11,3	10,5	9,4	9,4	8,2	9,6	10,8	Loss of excise revenue, million €
Riigieelarvesse laekumata käibemaks, miljon €	3,2	2,6	1,7	2,8	3,9	4,8	4,8	4,4	4,2	3,6	4,3	4,8	Loss of VAT revenue, million €

* Illegaalse alkoholi turuosa on väljendatud viinaturu suhtes
Market share of illegal alcohol is calculated with respect to vodka market

** Illegaalse alkoholi hulka on arvestatud ka eraisikute poolt välismaalt toodud ja edasi müüdud alkohol
Illegal alcohol includes also alcohol brought from abroad and resold

Allikas: Illegaalse alkoholi ja sigarettide tarbimine ja kaubandus ning ümbrikupalkade maksmine Eestis 2016 (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol and Cigarettes and Envelope Wages in Estonia 2016 (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

3.2. Alkohoolsete jookide ostmine välismaalt

Buying alcoholic beverages from abroad

Tabel 37. Alkohoolsete jookide ostmine välismaalt (2016. a, küsitluse tulemused)

Buying alcoholic beverages from abroad (2016 survey results)

% vastanutest (vastaja võis märkida mitu vastusevarianti)

% of respondents (multiple responses)

	Ostsin ise kaasa <i>I bought myself</i>	Ostsin teiste toodud jooke <i>I bought alcoholic beverages through others</i>	Ei ostnud ise ega teiste kaudu <i>Did not buy myself or through others</i>	Keskmine ostukogus aastas (liitrit antud joogi ostja kohta) <i>Average purchase quantity per year (litres per buyer of given beverage)</i>	
Viina	11,8	3,1	80,8	8,0	<i>Vodka</i>
Teisi kangeid jooke (viski, liköör jne)	14,7	3,2	76,9	4,2	<i>Other strong alcoholic beverages</i>
Veini, vahuveini	12,6	1,1	81,6	9,7	<i>Wine, sparkling wine</i>
Õlut	12,8	2,0	80,1	42,9	<i>Beer</i>
Siidrit	4,7	0,6	89,9	13,3	<i>Cider</i>
Long drinke, kokteile	3,1	0,4	91,5	11,8	<i>Long drink, cocktails</i>

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2016, Eesti Konjunktuuriinstituut

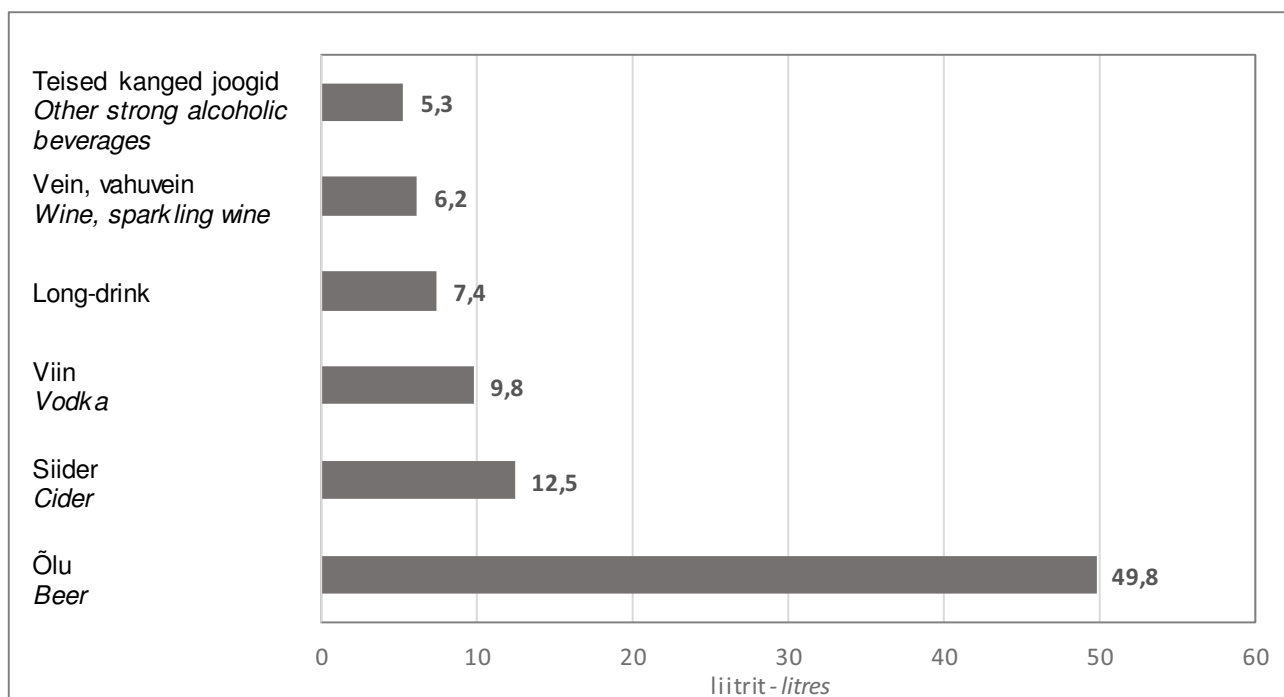
Source: *Estonian Inhabitants' Survey, December 2016, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 16. Lätist ostetud alkohoolsete jookide keskmised kogused (2016. a, küsitluse tulemused)

Average purchase quantities of alcoholic beverages from Latvia (2016 survey results)

Liitrit antud joogi ostja kohta

Litres per buyer of given beverage

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2016, Eesti Konjunktuuriinstituut

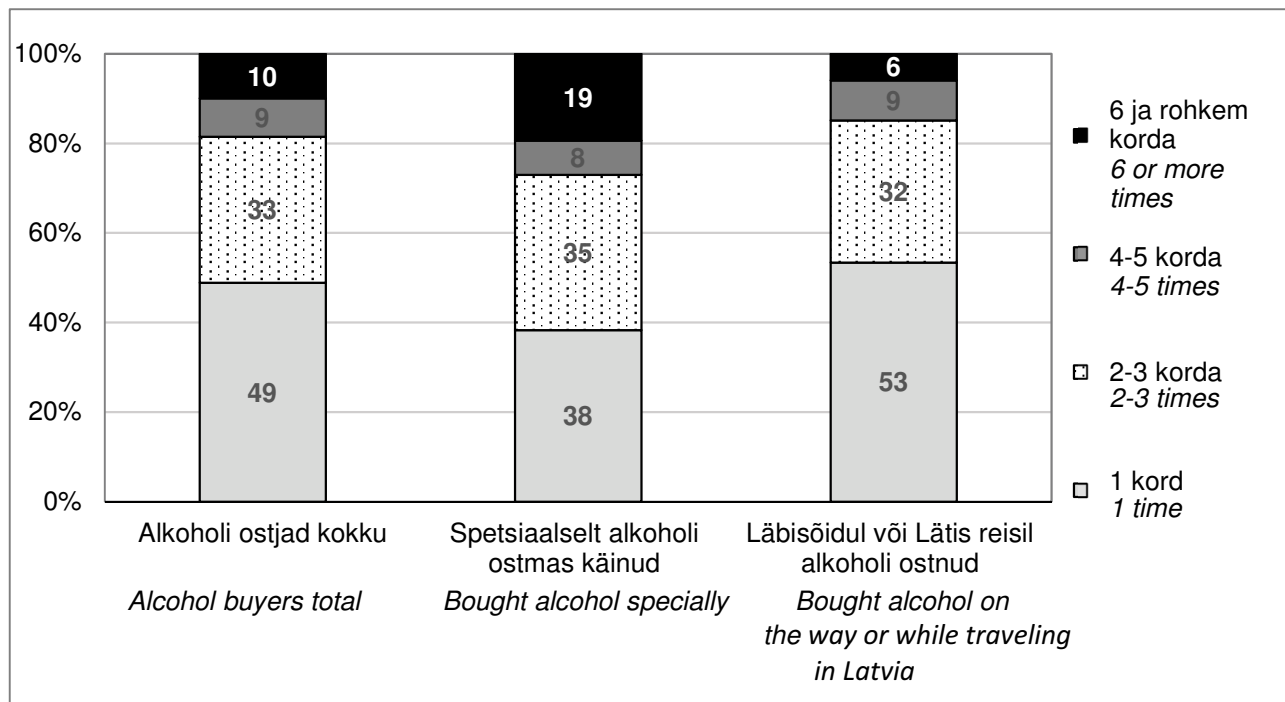
Source: *Estonian Inhabitants' Survey, December 2016, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 17. Lätist alkoholi ostmise sagedus (2016. a, küsitluse tulemused)

Frequency of buying alcohol from Latvia (2016 survey results)

% Lätist alkoholi ostnud vastanutest

% of respondents who bought alcohol from Latvia

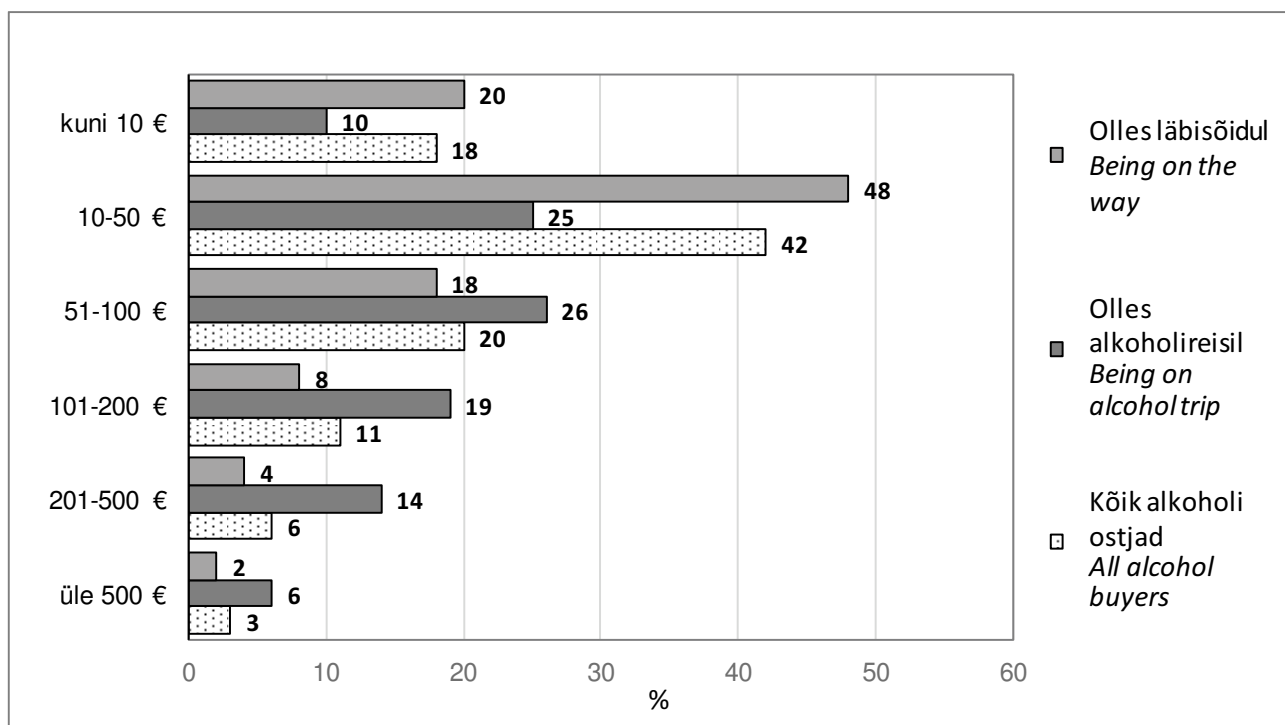
Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2016, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Inhabitants' Survey, December 2016, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 18. Ühe Läti reisi keskmine alkoholiostu summa (2016. a, küsitluse tulemused)

Average purchase price of alcohol per one trip to Latvia (2016 survey results)

% Lätist alkoholi ostnud vastanutest

% of respondents who bought alcohol from Latvia

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2016, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Inhabitants' Survey, December 2016, Estonian Institute of Economic Research

3.3. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 38. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2010–2016**

Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2010–2016

miljon liitrit - *million litres*

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kauplustest								Purchases from shops
Õlu	10,5	11,1	12,4	14,7	14,9	14,4	16,0	<i>Beer</i>
Kange alkohol	3,8	4,4	4,7	5,4	5,3	5,1	5,4	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	2,5	2,8	3,0	3,4	3,3	3,1	3,3	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	<i>liqueurs</i>
Vein	2,1	2,5	2,8	3,4	3,5	3,6	3,8	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	5,3	11,6	13,0	15,0	13,8	13,2	14,5	<i>Light alcoholic beverages</i>
Laevadelt								Purchases from ferries
Õlu	6,4	6,4	8,2	9,6	12,0	11,6	10,4	<i>Beer</i>
Kange alkohol	2,0	2,3	2,5	2,7	2,7	2,8	2,6	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,3	1,6	1,8	2,0	2,0	2,1	2,0	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	<i>liqueurs</i>
Vein	1,3	1,5	1,7	1,8	2,0	2,1	2,1	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	4,2	4,3	4,8	5,6	6,8	6,7	6,1	<i>Light alcoholic beverages</i>
Kokku kauplustest ja laevadelt								Total from shops and ferries
Õlu	16,9	17,5	20,6	24,3	26,9	26,0	26,4	<i>Beer</i>
Kange alkohol	5,8	6,7	7,2	8,1	8,00	7,9	8,0	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	3,8	4,4	4,8	5,4	5,3	5,2	5,3	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	1,2	1,4	1,5	1,5	1,5	1,4	1,3	<i>liqueurs</i>
Vein	3,4	4,0	4,5	5,2	5,5	5,7	5,9	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	9,5	15,9	17,8	20,6	20,6	19,9	20,6	<i>Light alcoholic beverages</i>

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 39. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2010–2016***Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2010–2016**miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol*

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kauplustest	2,53	3,18	3,47	4,17	3,96	3,83	4,08	<i>Purchases from shops</i>
Laevadelt	1,50	1,62	1,83	2,11	2,25	2,27	2,10	<i>Purchases from ferries</i>
Kauplustest ja laevadelt kokku	4,03	4,80	5,30	6,28	6,21	6,10	6,18	<i>Total purchases from shops and ferries</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*Tabel 40. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogused ja tarbimine Eestis 2010–2016***Quantities of alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2010–2016**100% alkoholis - in 100% alcohol*

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Turistide poolt kaasaostetud kogused								<i>Exports by tourists</i>
miljon liitrit	4,03	4,80	5,30	6,28	6,21	6,10	6,18	<i>million litres</i>
Turistidepoolne tarbimine Eestis								<i>Consumption by tourists in Estonia</i>
miljon liitrit	0,89	0,97	1,09	1,20	1,30	1,24	1,27	<i>million litres</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

3.4. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele

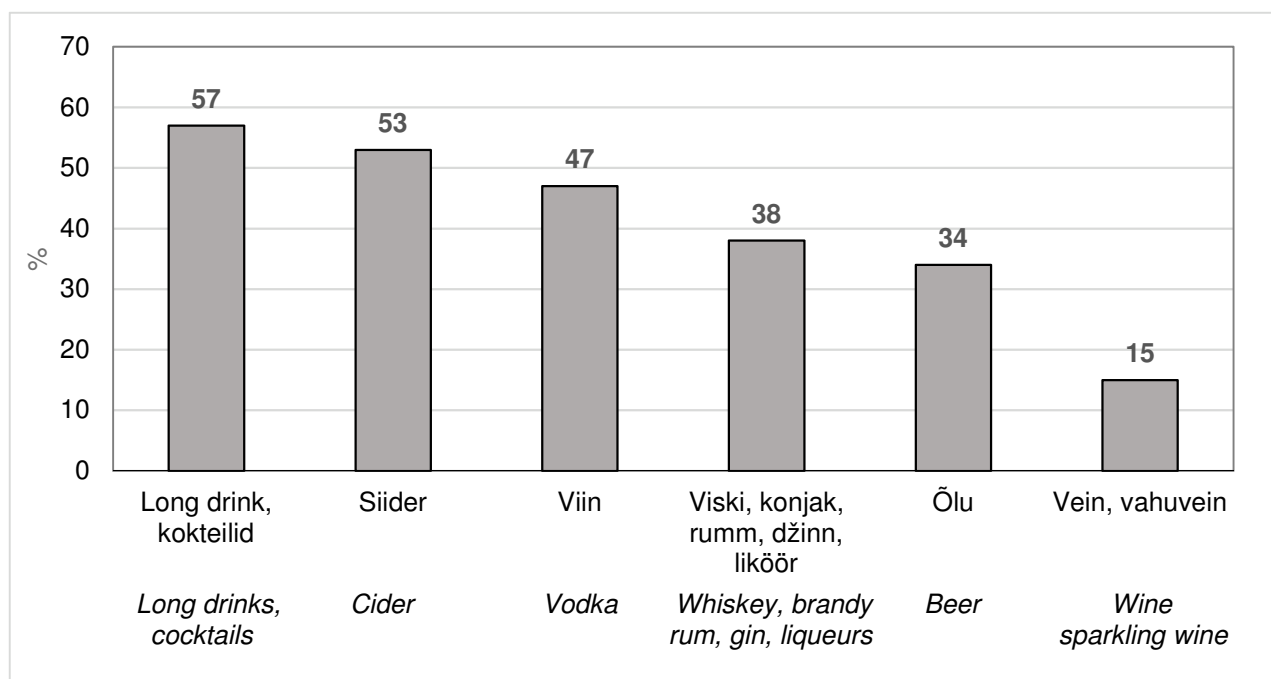
Inhabitants' assessments of alcohol consumption

Tabel 41. **Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2010–2016 (küsitluste tulemused)**
Inhabitants' assessments of their own alcohol consumption 2010–2016 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Ei joo üldse	14	13	17	18	21	20	17	<i>Does not drink</i>
Joob vähe	56	56	53	52	48	54	55	<i>Drinks a little</i>
Joob mõõdukalt	26	29	28	27	29	22	24	<i>Drinks moderately</i>
Joob palju	4	2	2	3	2	4	4	<i>Drinks a lot</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2016, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Inhabitants' Survey, December 2016, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 19. **Alkoholsete jookide mittetarbijate osakaal jookide lõikes (küsitluste tulemused)**
Share of alcohol consumers who do not consume certain types of beverages (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

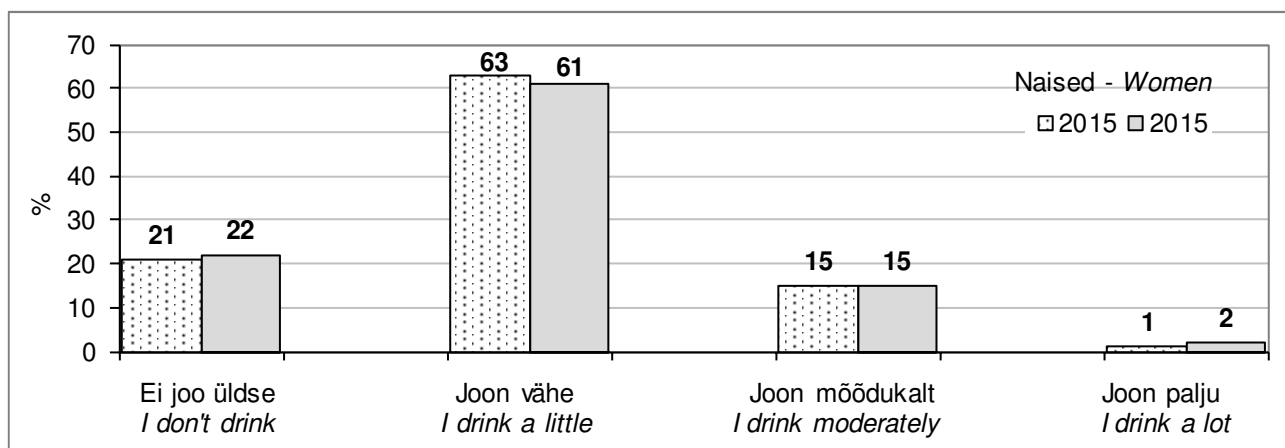
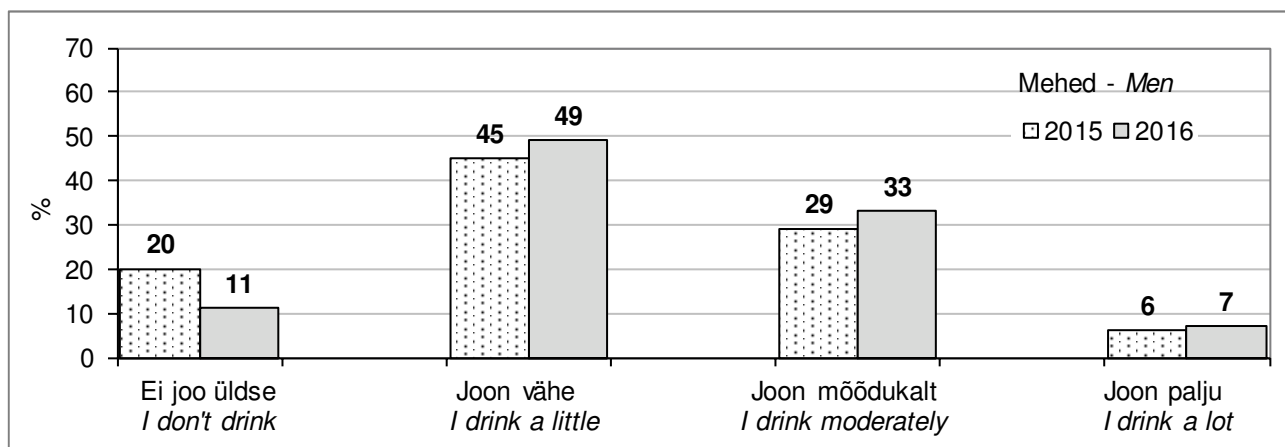
Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2016, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Inhabitants' Survey, December 2016, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 42. **Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2015–2016 (küsitluste tulemused)**
Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2015–2016 (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Ei joo üldse		Joo mõned korrad aastas		Joo 1–3 korda kuus		Joo 1–2 korda nädalas		Joo peaaegu iga päev		
	<i>Does not drink</i>		<i>Drinks few times a year</i>		<i>Drinks 1–3 times a month</i>		<i>Drinks 1–2 times a week</i>		<i>Drinks almost every day</i>		
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	
Viin	42	47	34	38	20	12	3	2	1	1	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	37	38	37	47	24	13	1	2	1	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	15	15	30	55	47	24	7	5	1	1	Wine, sparkling wine
Õlu	35	34	19	25	26	23	16	13	4	5	Beer
Siider	48	53	34	35	15	8	3	3	0	1	Cider
Long drink, kokteilid	49	57	36	32	13	8	2	2	0	1	Long drink, cocktails

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2016, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Inhabitants' Survey, December 2016, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 20. **Meeste ja naiste hinnangud enda alkoholitarbimise kohta 2015–2016 (küsitluste tulemused)**
Assessments of men and women about their own alcohol consumption 2015–2016 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2016, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Inhabitants' Survey, December 2016, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 43. **Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo ja vanuse järgi (2016. a, küsitluse tulemused)**
Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender and age (2016 survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Mehed - Men	Naised - Women	Vanusegrupp - Age group				
			18–29	30–49	50–64	65–74	
Ei joo üldse							Does not drink
Viin	28	67	51	50	45	38	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	27	50	34	39	42	35	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	19	12	21	14	15	14	Wine, sparkling wine
Õlu	18	52	35	31	36	42	Beer
Siider	55	51	31	50	64	76	Cider
Long drink, kokteilid	56	58	40	55	65	77	Long drink, cocktails
Joob mõned korrad aastas							Drinks few times a year
Viin	48	27	37	36	37	47	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	50	43	49	47	43	50	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	54	55	52	52	56	64	Wine, sparkling wine
Õlu	23	27	20	27	26	27	Beer
Siider	35	34	43	38	28	22	Cider
Long drink, kokteilid	32	33	39	36	28	20	Long drink, cocktails
Joob 1–3 korda kuus							Drinks 1–3 times a month
Viin	20	4	10	11	14	14	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	18	7	16	12	12	12	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	20	28	25	25	23	19	Wine, sparkling wine
Õlu	30	15	32	19	23	20	Beer
Siider	6	11	13	9	7	2	Cider
Long drink, kokteilid	8	8	16	6	5	3	Long drink, cocktails
Joob 1–2 korda nädalas							Drinks 1–2 times a week
Viin	3	2	2	2	3	1	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	4	0	1	2	2	3	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	6	5	2	8	5	3	Wine, sparkling wine
Õlu	21	5	11	16	11	10	Beer
Siider	3	4	11	2	1	0	Cider
Long drink, kokteilid	2	1	2	2	2	0	Long drink, cocktails
Joob peaaegu iga päev							Drinks almost every day
Viin	1	0	0	1	1	0	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	1	0	0	0	1	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	1	0	0	1	1	0	Wine, sparkling wine
Õlu	8	1	2	7	4	1	Beer
Siider	1	0	2	1	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	2	0	3	1	0	0	Long drink, cocktails

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2016, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Inhabitants' Survey, December 2015, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 44. Viimase 12 kuu jooksul alkoholi tarvitavate osakaal soo järgi 2008–2016 (küsitluste tulemused)
Share of inhabitants who consumed alcohol in the past 12 months by gender 2008–2016
(survey results)
 % vastanutest - % of respondents

	2008	2010	2012	2014	2016	
Mehed						Men
Üldse mitte	7,8	7,9	8,0	9,4	10,7	<i>Never</i>
Mõned korrad aastas	12,2	13,4	15,3	18,6	15,6	<i>A few times a year</i>
Mõned korrad kuus	36,2	35,5	33,7	32,5	35,0	<i>A few times a month</i>
Mõned korrad nädalas	35,4	36,9	35,8	29,6	29,5	<i>A few times a week</i>
Peaaegu iga päev*	8,4	6,4	7,2	9,9	9,2	<i>Almost every day*</i>
Naised						Women
Üldse mitte	8,7	13,0	10,1	12,0	15,7	<i>Never</i>
Mõned korrad aastas	33,9	36,4	38,5	38,2	33,3	<i>A few times a year</i>
Mõned korrad kuus	43,3	37,2	39,1	39,5	36,8	<i>A few times a month</i>
Mõned korrad nädalas	13,2	12,8	11,6	9,2	12,8	<i>A few times a week</i>
Peaaegu iga päev*	0,9	0,7	0,7	1,2	1,4	<i>Almost every day*</i>
Kokku						Total
Üldse mitte	8,4	10,9	9,2	11,0	13,7	<i>Never</i>
Mõned korrad aastas	24,7	26,9	28,6	30,3	26,1	<i>A few times a year</i>
Mõned korrad kuus	40,3	36,5	36,8	36,7	36,1	<i>A few times a month</i>
Mõned korrad nädalas	22,6	22,7	21,9	17,3	19,6	<i>A few times a week</i>
Peaaegu iga päev*	4,1	3,0	3,5	4,7	4,6	<i>Almost every day*</i>

* kuni 2012.aastani oli vastuse variandiks iga päev
 until 2012, the response option was daily

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2008–2016, Tervise Arengu Instituut.
 Täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuringut on läbi viidud igal paarisaastal alates aastast 1990 16–64-aastaste elanike hulgas. 2016. aasta uuring asub: <http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/394>

Source: *Health Behavior Among Estonian Adult Population, 2008–2016, National Institute for Health Development.*
 The study *Health Behavior Among Estonian Adult Population* is conducted every other year starting from 1990 among the Estonian population aged 16 to 64. Survey data from year 2016 can be found here:
<http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/394>

Tabel 45. **Korruga vähemalt kuus alkoholiannust tarvitanute osakaal soo järgi 2008–2016 (küsitluste tulemused)***

Share of respondents who consumed at least six or more doses of alcohol at a time by gender 2008–2016 (survey results)

% vastanutest - % of respondents

	2008	2010	2012	2014	2016	
Mehed						Men
Mitte kunagi	30,6	30,8	30,3	24,2	26,0	<i>Never</i>
Harvem kui üks kord kuus	25,5	25,9	26,9	25,6	25,2	<i>Less than once a month</i>
Üks kord kuus	23,6	19,0	19,5	20,5	22,5	<i>Once a month</i>
Vähemalt üks kord nädalas	20,3	24,3	23,3	29,8	26,3	<i>At least once a week</i>
Naised						Women
Mitte kunagi	67,2	68,8	68,3	60,2	63,7	<i>Never</i>
Harvem kui üks kord kuus	20,6	18,8	19,7	24,9	21,4	<i>Less than once a month</i>
Üks kord kuus	7,5	8,9	7,6	10,9	10,1	<i>Once a month</i>
Vähemalt üks kord nädalas	4,7	3,5	4,4	3,9	4,9	<i>At least once a week</i>
Kokku						Total
Mitte kunagi	51,7	53,2	52,2	45,8	48,4	<i>Never</i>
Harvem kui üks kord kuus	22,7	21,7	22,8	25,2	22,9	<i>Less than once a month</i>
Üks kord kuus	14,3	13,1	12,7	14,7	15,1	<i>Once a month</i>
Vähemalt üks kord nädalas	11,3	12,1	12,4	14,2	13,6	<i>At least once a week</i>

* 2014. aasta uuringu vastusevariandid olid: üldse mitte, mõned korrad aastas, mõned korrad kuus, mõned korrad nädalas, peaaegu iga päev

In the 2014 study response options were: never, few times a year, few times a month, few times a week, almost every day

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2008–2016, Tervise Arengu Instituut

Source: *Health Behavior Among Estonian Adult Population, 2008–2016, National Institute for Health Development*

Tabel 46. Viimase 12 kuu jooksul vähemalt mõned korrad nädalas alkoholi tarbinud meeste ja naiste jaotus taustaandmete järgi (2016. a. küsitluse tulemused)

Distribution of men and women who consumed alcohol at least few times a week in the past 12 months by background variables (2016 survey results)

% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigest vastanutest
% of total respondents in each sociodemographic subgroup

	Mehed Men	Naised Women	Kokku Total	
Haridus				Education
Alg-, põhi-	35,5	14,4	25,5	Primary, basic
Kesk-	39,9	12,0	24,2	Secondary
Keskeri-	35,9	13,2	22,6	Secondary-vocational
Kõrg-	44,2	16,3	25,2	University
Rahvus				Nationality
Eestlane	41,8	16,6	26,9	Estonian
Mitte-eestlane	30,6	8,4	17,3	Non-Estonian
Majanduslik aktiivsus				Economic activity
Töötav	41,9	16,7	27,2	Employed
Mittetöötav	29,9	12,0	21,1	Non-active
Töötu	29,7	7,9	15,4	Unemployed
Elukoht				Place of residence
Tallinn	36,3	14,6	22,7	Tallinn
Muu linn	34,8	12,6	21,1	Other town
Maapiirkond	43,5	15,7	28,5	Rural area
Kuusissetulek				Monthly income
<390 €	30,9	9,2	17,6	<390 €
390–1009 €	39,5	14,9	24,5	390–1009 €
>1009 €	49,8	24,3	36,8	>1009 €
KOKKU*				TOTAL
2016	38,7	14,3	24,2	2016
2014	39,5	10,4	22,0	2014
2012	43,0	12,4	25,4	2012
2010	43,3	13,5	25,8	2010
2008	43,8	14,0	26,7	2008

* 2008.–2012. aasta uuringutes oli vastuse variandiks iga päev

In 2008–2012 studies the response option was daily

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2016, Tervise Arengu Instituut

Source: Health Behavior Among Estonian Adult Population, 2016, National Institute for Health Development

Tabel 47. **Vähemalt üks kord kuus korraga 6 või rohkem alkoholiühikut tarbinud meeste ja naiste jaotus taustaandmete järgi (2016. a. küsitluse tulemused)**

Distribution of men and women who consumed at least once a month six or more doses of alcohol at a time by background variables (2016 survey results)

% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigest vastanutest
% of total respondents in each sociodemographic subgroup

	Mehed <i>Men</i>	Naised <i>Women</i>	Kokku <i>Total</i>	
Haridus				Education
Alg-, põhi-	54,2	19,9	37,8	<i>Primary, basic</i>
Kesk-	48,8	20,0	32,5	<i>Secondary</i>
Keskeri-	47,1	13,6	27,5	<i>Secondary-vocational</i>
Kõrg-	47,0	11,9	23,3	<i>University</i>
Rahvus				Nationality
Eestlane	50,3	15,6	29,7	<i>Estonian</i>
Mitte-eestlane	44,7	13,4	26,0	<i>Non-Estonian</i>
Majanduslik aktiivsus				Economic activity
Töötav	50,7	15,9	30,4	<i>Employed</i>
Mittetöötav	48,6	18,8	34,3	<i>Non-active</i>
Töötu	40,4	11,3	21,2	<i>Unemployed</i>
Elukoht				Place of residence
Tallinn	47,0	14,8	26,8	<i>Tallinn</i>
Muu linn	46,7	14,9	27,1	<i>Other town</i>
Maapiirkond	51,7	15,1	31,8	<i>Rural area</i>
Kuusissetulek				Monthly income
<390 €	40,5	14,6	24,5	<i><390 €</i>
390–1009 €	51,7	15,0	29,3	<i>390–1009 €</i>
>1009 €	54,1	15,6	34,4	<i>>1009 €</i>
KOKKU				TOTAL
2016	48,8	15,0	28,7	2016
2014	50,2	14,9	29,0	2014
2012	42,8	12,0	25,0	2012
2010	43,3	12,4	25,1	2010
2008	43,9	12,2	25,6	2008

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2016, Tervise Arengu Instituut

Source: *Health Behavior Among Estonian Adult Population, 2016, National Institute for Health Development*

Tabel 48. **Vastajate osakaal viimase seitsme päeva jooksul tarvitatud absoluutse alkoholi koguse ja soo järgi 2012–2016 (küsitluste tulemused)**
Share of respondents by consumption of absolute alcohol during the past seven days and gender 2012–2016 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

	2012	2014	2016	
Mehed		Men		
Ei tarbinud üldse	26,1	22,6	22,9	Did not consume at all
Madala terviseriskiga tarvitamine*	53,3	58,0	56,1	Consumption with low health risk*
Tervist ohustav/kahjustav tarvitamine**	20,5	19,4	21,0	Health threatening/damaging consumption**
Naised		Women		
Ei tarbinud üldse	43,4	36,8	34,8	Did not consume at all
Madala terviseriskiga tarbimine*	49,3	55,7	57,4	Consumption with low health risk*
Tervist ohustav/kahjustav tarbimine**	7,3	7,5	7,8	Health threatening/damaging consumption**
Kokku		Total		
Ei tarbinud üldse	36,1	31,0	29,8	Did not consume at all
Madala terviseriskiga tarbimine*	51,0	56,6	56,9	Consumption with low health risk*
Tervist ohustav/kahjustav tarbimine**	12,9	12,3	13,3	Health threatening/damaging consumption**

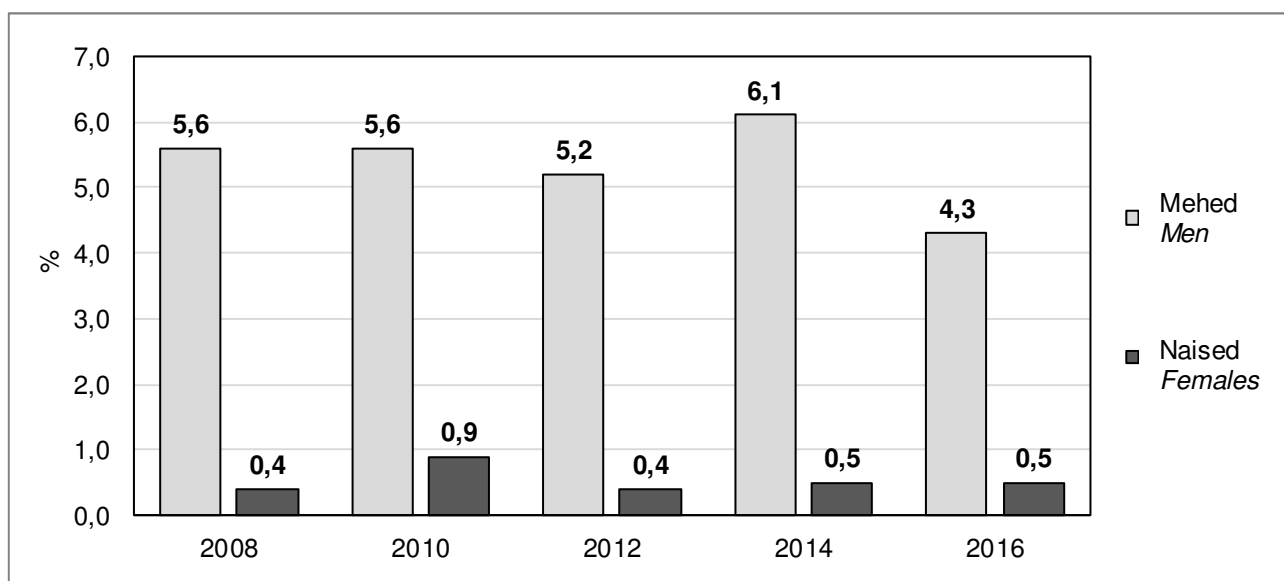
* Mehed - men 10–160 g; naised - women 10–80 g

** Mehed - men >160 g; naised - women >80 g

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2016, Tervise Arengu Instituut

Source: Health Behavior Among Estonian Adult Population, 2016, National Institute for Health Development

Joonis 21. **Alkoholi liigtarvitamise tõttu ravi saanute osakaal 2008–2016 (küsitluste tulemused)**
Share of respondents who were treated for alcohol abuse 2008–2016 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2016, Tervise Arengu Instituut

Source: Health Behavior Among Estonian Adult Population 2016, National Institute for Health Development

Tabel 49. **Tervist ohustavas koguses alkoholi tarbinud meeste ja naiste jaotus taustaandmete järgi (2016. a, küsitluse tulemused)***

*Distribution of men and women with health-damaging alcohol consumption by background variables (2016 survey results)**

% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigest vastanutest
% of total respondents in each sociodemographic subgroup

	Mehed Men	Naised Women	Kokku Total	
Haridus				Education
Alg, põhi	22,7	7,4	15,6	Primary, basic
Kesk	24,7	9,4	16,4	Secondary
Keskeri	21,1	6,6	12,9	Secondary-vocational
Kõrg	16,9	8,0	10,9	University
Rahvus				Nationality
Eestlane	21,2	8,1	13,6	Estonian
Mitte-eestlane	20,5	6,9	12,6	Non-Estonian
Majanduslik aktiivsus				Economic activity
Töötav	22,3	8,2	14,2	Employed
Mittetöötav	15,0	11,5	13,2	Non-active
Töotu	17,7	5,7	10,2	Unemployed
Elukoht				Place of residence
Tallinn	17,0	7,5	11,2	Tallinn
Muu linn	21,3	7,1	12,6	Other town
Maapiirkond	23,5	8,8	15,8	Rural area
Kuusissetulek				Monthly income
<390 €	19,2	6,4	11,5	<309 €
390–1009 €	22,4	7,4	13,4	309–1009 €
>1009 €	21,2	12,6	16,9	>1009 €
2016	21,0	7,8	13,3	2016
2014	19,4	7,5	12,3	2014
2012	20,5	7,3	12,9	2012
2010	23,8	7,2	14,0	2010
2008	23,7	8,3	14,9	2008

* Meeste üle 160 g ja naiste üle 80 g absoluutse alkoholi tarbimist nädala jooksul loetakse tervist ohustavaks või kahjustavaks tarbimiseks
Consumption of pure alcohol which exceeds 160 g for men and 80 g for women within a week is considered to be a harmful or health-damaging consumption

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2016, Tervise Arengu Instituut

Source: *Health Behavior Among Estonian Adult Population, 2016, National Institute for Health Development*

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Alcohol consumption related negative consequences on society

Tabel 50. Alkoholiseaduse rikkumised 2005–2016
Violations of Alcohol Act 2005–2016

	Alkoholsete jookide ostmise alaealiste poolt (§72)* <i>Purchase of alcoholic beverages by minors (§72)*</i>	Alkoholsete jookide tarbimine alaealiste poolt (§71)* <i>Consumption of alcoholic beverages by minors (§71)*</i>	Alkoholsete jookide tarbimine avalikus kohas või avalikku kohta jooanud olekus ilmumine (§70) <i>Consumption of alcoholic beverages in public places or appearance in public places while intoxicated (§70)</i>	Käitlemiseks mittelubatud alkoholi omandamine, hoidmine ja edasitoimetamine (§54) <i>Acquisition, possession and distribution of alcohol which is not permitted to be handled (§54)</i>	Muud rikkumised <i>Other offences</i>	Kokku <i>Total</i>
2005	96	8 662	30 193	435	374	39 760
2006	117	8 553	26 750	386	394	36 200
2007	160	10 461	26 813	300	379	38 113
2008	107	13 486	20 052	168	385	34 198
2009	48	9 539	15 624	130	269	25 610
2010	49	8 068	8 677	121	255	17 170
2011	57	9 342	9 396	165	308	19 268
2012	28	7 622	7 579	158	458	15 845
2013	28	5 345	4 882	192	495	10 942
2014	15	3 840	1 660	100	369	5 984
2015	-**	3 828	405***	64	319	4 616
2016	-	3 391	661	49	319	4 420

* Politsei on viimasel paaril aastal rohkem tähelepanu pööranud nende inimeste väljaselgitamisele, kelle kaudu alkohol laste kätte jõuab. Sellest tingituna on viimaste aastate jooksul vähenenud registreeritud alaealiste alkoholiseaduse rikkumiste arv. Kuna alaealistele saab alkohol kättesaadavaks täiskasvanute kaudu, siis tähendaks järelevalves ja ennetustöös ainult noortele endile keskendumine probleemi põhjusest mööda vaatamist.

In recent years police has turned more attention to find out people through whom the alcohol will reach children. As a result the number of Alcohol Act offences by minors has decreased in the past few years. Since alcohol can be available for minors through adults, only focusing on minors themselves in surveillance and prevention would mean ignoring the reason of the problem.

** §72 tunnistati kehtetuks alates 01.01.2015 - § 72 is not valid from 01.01.2015

*** §70 muutus kehtetuks alates 01.07.2014. 2015. aasta andmed on väljastatud perioodi kohta 10.01.2015 – 31.12.2015 Karistusseadustiku §262 alusel (õigusnormi Korrakaitseadus §55 lg1 p5 ja §55 lg2 alusel; järgnevate aastate andmed on terve aasta kohta § 70 is not valid from 01.07.2014. The 2015 data covers the period 10.01.2015 – 31.12.2015 according to the Penal code §262; (data for subsequent years are for the whole year)

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet; Justiitsministeerium

Source: Estonian Police and Border Guard Board; Ministry of Justice

Tabel 51. **Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2005–2016**
Number of alcohol-related registered crimes 2005–2016

	Alaealise kallutamise alkoholi tarvitamisele (\$182) <i>Inducing minor to consume alcohol (\$182)</i>	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine (\$182.1) <i>Selling alcohol to minor and purchasing alcohol for minor (\$182.1)</i>	Alkoholi ebaseaduslik tootmine (§374)* <i>Illegal production of alcohol (§374)*</i>	Alkoholi käitlemise korra rikkumine (§375) <i>Violation of procedure for handling alcohol (\$375)</i>	Kokku <i>Total</i>
2005	31	0	18	67	116
2006	29	0	14	42	85
2007	27	2	8	42	79
2008	26	10	4	52	92
2009	25	0	5	19	49
2010	11	4	4	27	46
2011	23	4	5	38	70
2012	18	2	5	43	68
2013	25	2	6	44	77
2014	37	0	6	43	86
2015	63	13	-	14	90
2016	115	22	-	12	149

* §374 muutus kehtetuks alates 01.01.2015 - § 374 is not valid from 01.01.2015

Allikas: Justiitsministeerium, Karistusseadustik
 Source: Ministry of Justice, Penal Code

Tabel 52. **Tolli poolt kinni peetud alkohol 2005–2016***
*Alcoholic beverages seized by customs 2005–2016**
 liitrit 100% alkoholina - litres in 100% alcohol

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kinni peetud kogused	14 981	9 443	13 704	13 216	30 454	11 763	57 644	30 419	10 691	7 189	4 693	2 250	Seized quantities*

* Sisaldab nii tollikontrolli käigus avastatud kui ka kriminaalmenetluse käigus kinni peetud koguseid
 Includes alcohol seized during the customs control or criminal procedures

Allikas: Maksu- ja Tolliamet
 Source: Estonian Tax and Customs Board

Tabel 53. **Kainenema toimetamised 2008–2016***
Number of people delivered to sober 2008–2016

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kainenema viidud inimeste arv	15 945	13 841	15 984	19 167	16 574	16 306	12 149	16 647	16349	Number of people delivered to sober
Neist alaealised	-	-	-	-	-	-	-	149	196	Of them minors

* Kainenema toimetamise andmed on üldistavad, kuna neid on aastate lõikes erinevalt kogutud
 The data on delivering to sober are generalized because they have been collected in different ways over the years

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet
 Source: Estonian Police and Border Guard Board

Tabel 54. **Mootorsõiduki juhtimine jooes seisundis ja sellega seotud liiklusõnnetused 2005–2016**
Drunk-driving and related traffic accidents 2005–2016

	Politsei poolt registreeritud jooes juhtimiste arv*	Politsei poolt registreeritud jooes juhtimiste arv 10 000 elaniku kohta*	Liiklusõnnetuste arv jooes mootorsõiduki-juhi osalusel**	Liiklusõnnetuste arv jooes mootorsõiduki-juhi osalusel 10 000 elaniku kohta**	Hukkunute arv**	Vigastatute arv**
	<i>Drunk-driving registered by the police*</i>	<i>Drunk-driving registered by the police per 10 000 inhabitants*</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers**</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers per 10 000 inhabitants**</i>	<i>Number of killed persons**</i>	<i>Number of injured persons**</i>
2005	15 947	117,4	442	3,3	49	655
2006	17 052	126,2	541	4,0	61	803
2007	17 920	133,4	552	4,1	81	807
2008	15 167	113,3	391	2,9	42	564
2009	7 909	59,2	280	2,1	33	390
2010	6 284	47,1	203	1,5	16	285
2011	7 060	53,1	216	1,6	22	313
2012	7 190	54,3	203	1,5	18	279
2013	6 945	52,6	205	1,6	22	288
2014	6 637	50,4	180	1,4	15	239
2015	6 452	49,1	154	1,2	14	215
2016	5 875	44,6	169	1,3	7	218

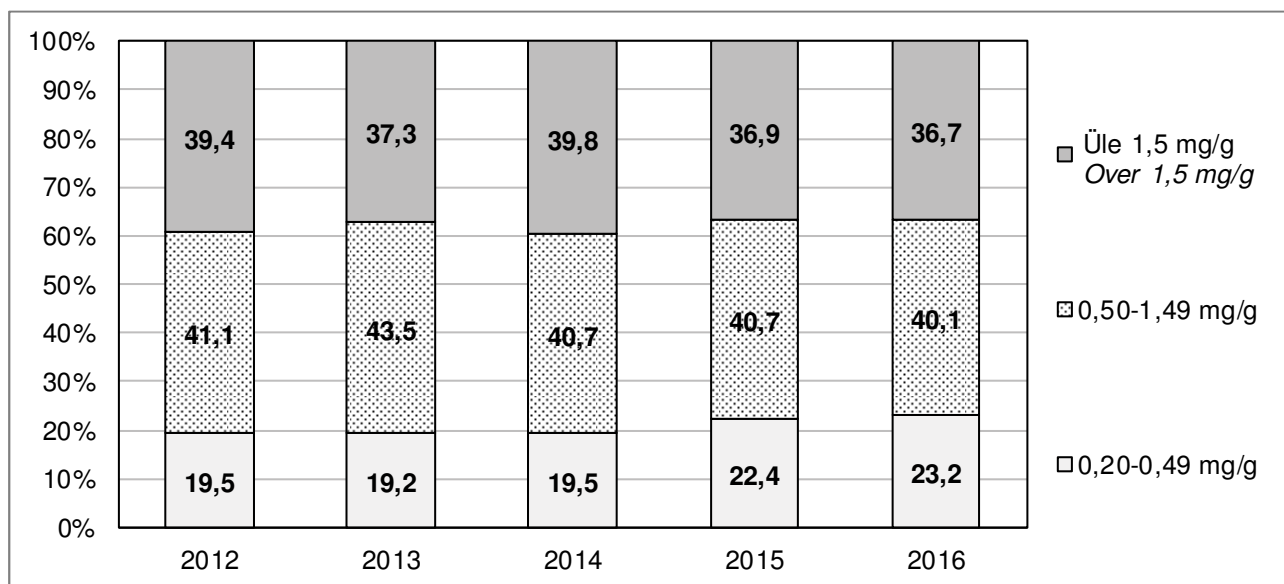
* Väärteod ja kuriteod kokku - *Total misdemeanours and crimes*

** Kuni aastani 2012 on arvestatud vaid alkoholi- ja narkojoobes mootorsõiduki-juhte, alates 2013. aastast on neile lisandunud ka alkoholi tarvitamise tunnustega juhid
Until 2012, only drivers under the influence of alcohol and drugs were taken into account, from 2013 also drivers with signs of alcohol usage were added

Allikad: Statistikaamet; Politsei- ja Piirivalveamet; Maanteeamet; Justiitsministeerium

Sources: Statistics Estonia; Estonian Police and Border Guard Board; Estonian Road Administration; Ministry of Justice

Joonis 22. **Jooes mootorsõiduki-juhtide jaotus vastavalt alkoholikogusele veres 2012–2016**
Distribution of drunken motorvehicle drivers by the amount of alcohol in the blood 2012–2016

Allikas: Liiklusõnnetuste statistika, Maanteeamet

Source: Statistics of traffic accidents, Road Administration Estonia

Tabel 55. **Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetuste ning nendes hukkunud ja vigastada saanute osakaal 2005–2016***

*Share of persons killed and injured in traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2005–2016**

	Liiklusõnnetused joobes juhi osalusel (% kõikidest liiklusõnnetustest) <i>Accidents involving drunken drivers (% of all traffic accidents)</i>	Hukkunuid (% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest) <i>Killed (% of those who were killed in traffic accidents)</i>	Vigastatuid (% kõikidest liiklusõnnetustes vigastatutest) <i>Injured (% of those who were injured in traffic accidents)</i>
2005	19	29	22
2006	21	30	23
2007	23	41	25
2008	21	32	24
2009	19	33	20
2010	15	20	17
2011	14	22	17
2012	15	20	16
2013	15	27	17
2014	13	19	14
2015	11	21	12
2016	12	10	12

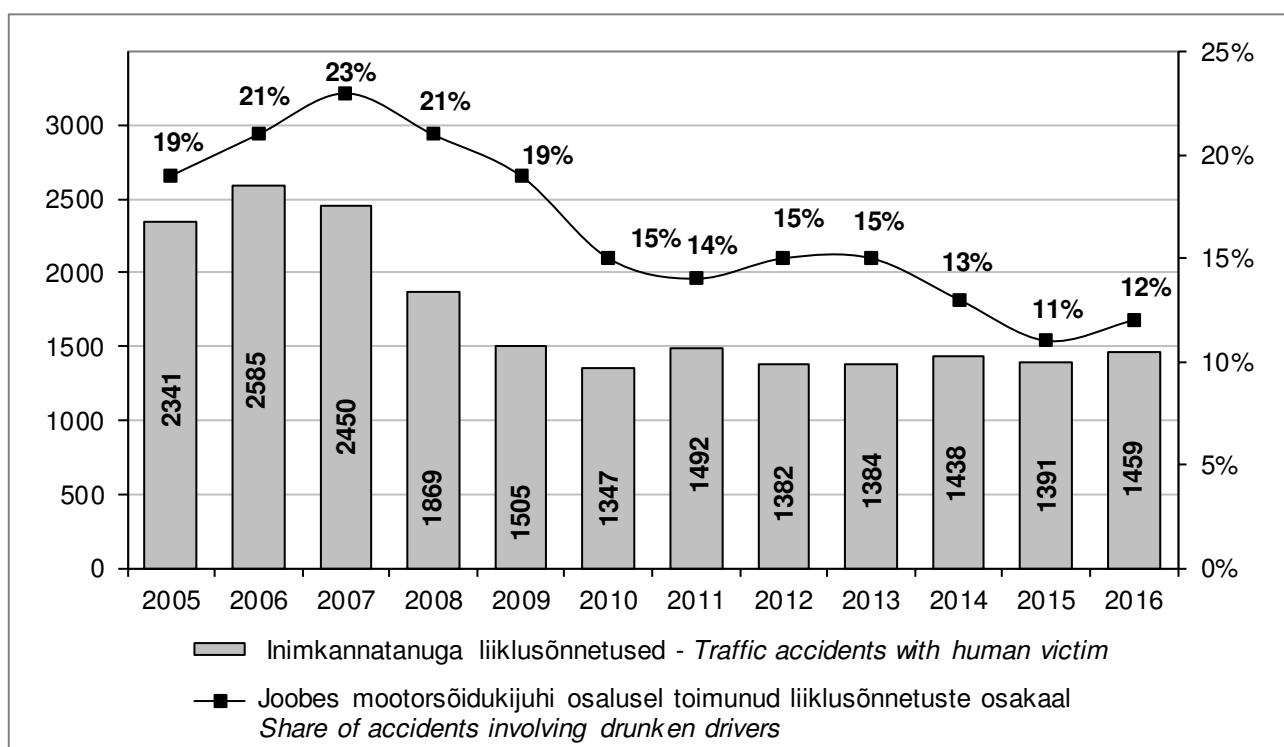
* Kuni aastani 2012 on arvestatud vaid alkoholi- ja narkojoobes mootorsõidukijuhte, alates 2013. aastast on neile lisandunud ka alkoholi tarvitamise tunnustega juhid
Until 2012, only drivers under the influence of alcohol and drugs were taken into account, from 2013 also drivers with signs of alcohol usage were added

Allikad: Maanteeamet; EKI arvutused

Sources: Estonian Road Administration; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 23. **Inimkannatanuga liiklusõnnetuste arv ning joobes mootorsõidukijuhi osalusega liiklusõnnetuste osakaal 2005–2016**

Number of traffic accidents with injured persons and share of traffic accidents involving drunken motor vehicle drivers 2005–2016

Allikad: Maanteeamet; Justiitsministeerium

Sources: Estonian Road Administration; Ministry of Justice

Tabel 56. **Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joores isikute osakaal hukkunutest 2015–2016***
*Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2015–2016**

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joores osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joores - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2015	2016
	2015	2016	2015	2016	2015	2016		
<15	0	0	2	2	2	2	0,0	0,00
15–24	2	6	1	3	3	9	66,7	66,7
25–34	7	6	7	3	14	9	50,0	66,7
35–44	9	3	6	3	15	6	60,0	50,0
45–54	2	2	2	2	4	4	50,0	50,0
55–64	5	6	1	3	6	9	83,3	66,7
>65	1	1	10	11	11	12	9,1	8,3
Kokku - Total	26	24	29	27	55	51	47,3	47,1

* Sõidukijuhid, jalakäijad ja jalgratturid kokku - *Drivers, pedestrians, cyclists*

** Lisaks 7 määramata jooresastmega hukkunut 2015. ja 2016. aastal ning 1 määramata vanuses hukkunut 2015. aastal
Plus additional 7 persons in 2014 and 2015 killed with undefined level of intoxication and one person with undetermined age killed with intoxication in 2015

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: *Estonian Forensic Science Institute*

Tabel 57. Liiklusõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2002 ja 2014–2016*
 Number of persons killed in traffic accidents by the level of intoxication 2002 and 2014–2016*

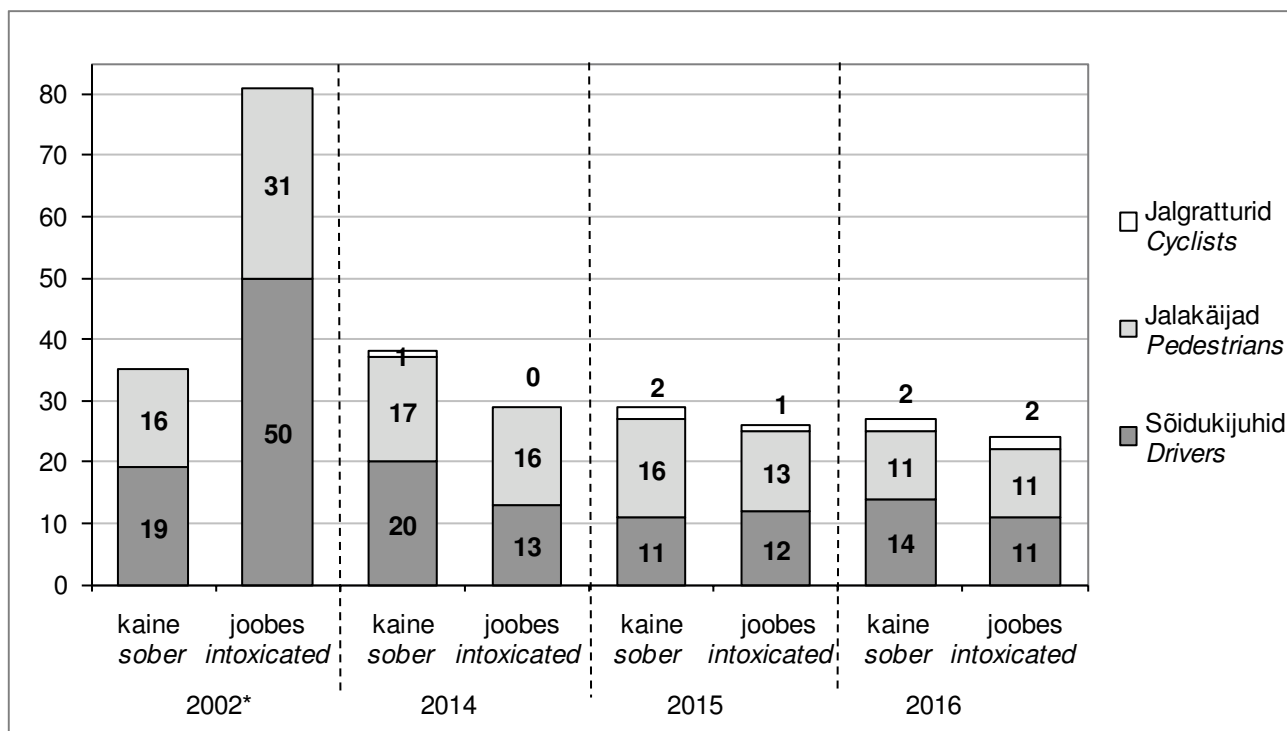
	Arv - Number				Osakaal, % - Proportion, %				
	2002	2014	2015	2016	2002	2014	2015	2016	
SÕIDUKIJUHID DRIVERS									
Kaine	19	20	11	14	27,6	54,1	45,8	50,0	Sober
Kerge joove	13	2	0	2	18,8	5,4	0,0	7,2	Low intoxication
Keskmine joove	20	8	9	6	29,0	21,6	37,5	21,4	Moderate intoxication
Raske joove	17	3	3	3	24,6	8,1	12,5	10,7	High intoxication
Olek määramata	...	4	1	3	...	10,8	4,2	10,7	Condition not determined
Kokku	69	37	24	28	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
JALAKÄIJAD PEDESTRIANS									
Kaine	16	17	16	11	34,0	43,6	48,5	44,0	Sober
Kerge joove	6	2	1	1	12,8	5,1	3,0	4,0	Low intoxication
Keskmine joove	7	6	4	1	14,9	15,4	12,1	4,0	Moderate intoxication
Raske joove	18	8	8	9	38,3	20,5	24,3	36,0	High intoxication
Olek määramata	...	6	4	3	...	15,4	12,1	12,0	Condition not determined
Kokku	47	39	33	25	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
JALGRATTURID CYCLISTS									
Kaine	...	1	2	2	...	100,0	40,0	40,0	Sober
Kerge joove	...	0	0	1	...	0,0	0,0	20,0	Low intoxication
Keskmine joove	...	0	0	1	...	0,0	0,0	20,0	Moderate intoxication
Raske joove	...	0	1	0	...	0,0	20,0	0,0	High intoxication
Olek määramata	...	0	2	1	...	0,0	40,0	20,0	Condition not determined
Kokku	...	1	5	5	...	100,0	100,0	100,0	Total
KOKKU TOTAL									
Kaine	60	38	29	27	31,3	49,3	46,8	46,6	Sober
Kerge joove	33	4	1	4	17,3	5,2	1,6	6,9	Low intoxication
Keskmine joove	49	14	13	8	25,7	18,2	21,0	13,8	Moderate intoxication
Raske joove	49	11	12	12	25,7	14,3	19,3	20,7	High intoxication
Olek määramata	...	10	7	7	...	13,0	11,3	12,1	Condition not determined
Kokku	191	77	62	58	100,0	100,0	100,0	100,0	Total

* Alkoholisaldus veres joobeastmete lõikes: kerge joove 0,2–1,5 mg/g; mõõdukas joove 1,5–2,5 mg/g; raske joove üle 2,5 mg/g
 Alcohol concentration in blood: low intoxication 0,2–1,5 mg/g; moderate intoxication 1,5–2,5 mg/g; high intoxication over 2,5 mg/g

... Andmeid ei kogutud - Data not available

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 24. Liiklusõnnetustes hukkunud kainete ja joobes isikute arv 2002 ja 2014–2016
 Number of sober and intoxicated persons killed in traffic accidents 2002 and 2014–2016

* Jalgratturite kohta andmeid ei kogutud - Data about cyclists not available

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 58. Tuleõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2015–2016
 Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication 2015–2016

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2015	2016	2015	2016	
Kaine	15	12	27,3	29,3	Sober
Kerge joove	3	5	5,4	12,2	Low intoxication
Keskmine joove	10	9	18,2	21,9	Moderate intoxication
Raske joove	17	10	30,9	24,4	High intoxication
Olek määramata	10	5	18,2	12,2	Condition not determined
Kokku	55	41	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 59. Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joores isikute osakaal hukkunutest 2015–2016
Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2015–2016

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joores osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joores* - Intoxicated*		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2015	2016
	2015	2016	2015	2016	2015	2016		
<15	0	0	0	2	0	2	-	0,0
15–24	0	0	0	0	0	0	-	-
25–34	1	2	1	1	2	3	50,0	66,7
35–44	3	1	0	1	3	2	100,0	50,0
45–54	4	4	0	0	4	4	100,0	100,0
55–64	14	11	2	3	16	14	87,5	78,6
>65	7	5	12	5	19	10	36,8	50,0
Kokku - Total	29	23	15	12	44	35	65,9	65,7

* Lisaks 1 määramata vanuses joores hukunu 2015. ja 2016. aastal
Plus additional 1 person in 2015 and 2016 with indeterminate age killed while intoxicated

** Lisaks 10 määramata joores hukkunut 2015. aastal ja 5 määramata joores hukkunut 2016. aastal
Plus additional 10 persons in 2015 and 5 persons in 2016 killed with undetermined level of intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 60. Uppunute arv jooresmeetme lõikes 2015–2016
Number of drowned persons by the level of intoxication 2015–2016

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2015	2016	2015	2016	
Kaine	19	24	52,8	60,0	Sober
Kerge joores	5	2	13,9	5,0	Low intoxication
Keskmine joores	6	7	16,7	17,5	Moderate intoxication
Raske joores	4	7	11,1	17,5	High intoxication
Olek määramata	2	0	5,5	0,0	Condition not determined
Kokku	36	40	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 61. Uppunute arv vanuse lõikes ja joores isikute osakaal uppunutest 2015–2016
Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication 2015–2016

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joores osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joores - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2015	2016
	2015	2016	2015	2016	2015	2016		
<15	0	0	0	0	0	0	-	-
15–24	2	0	0	0	2	0	100,0	-
25–34	1	4	3	2	4	6	25,0	66,7
35–44	3	2	1	4	4	6	75,0	33,3
45–54	3	2	5	3	8	5	37,5	40,0
55–64	4	7	4	1	8	8	50,0	87,5
>65	2	1	6	14	8	15	25,0	6,7
Kokku - Total	15	16	19	24	34	40	44,1	40,0

* Lisaks 2 määramata joores hukkunut 2015. aastal
plus additional 2 persons drowned with undetermined level of intoxication in 2015

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 62. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2015–2016
Number of persons killed due to falling by the level of intoxication 2015–2016

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2015	2016	2015	2016	
Kaine	33	30	33,3	34,9	Sober
Kerge joove	7	3	7,1	3,5	Low intoxication
Keskmine joove	6	7	6,1	8,1	Moderate intoxication
Raske joove	9	5	9,1	5,8	High intoxication
Olek määramata	44	41	44,4	47,7	Condition not determined
Kokku	99	86	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 63. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2015–2016
Number of persons killed due to falling by age and the proportion of victims under intoxication 2015–2016

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2015	2016
	2015	2016	2015	2016	2015	2016		
<15	0	0	2	0	2	0	0,0	0,0
15–24	0	2	3	5	3	7	0,0	28,6
25–34	2	2	1	3	3	5	66,7	40,0
35–44	3	2	6	4	9	6	33,3	33,3
45–54	4	0	2	3	6	3	66,7	0,0
55–64	10	7	7	5	17	12	58,8	58,3
>65	3	2	12	10	15	12	20,0	16,7
Kokku - Total	22	15	33	30	55	45	40,0	33,3

* Lisaks 44 määramata joobeastmega hukkunut 2015. aastal ning 41 määramata joobeastmega hukkunut 2016. aastal
 Plus additional 44 persons in 2015 and 41 persons in 2016 killed with undetermined level of intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 64. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2015–2016
Number of persons killed due to hypothermia by the level of intoxication 2015–2016

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2015	2016	2015	2016	
Kaine	15	28	40,6	40,0	Sober
Kerge joove	7	12	18,9	17,1	Low intoxication
Keskmine joove	9	18	24,3	25,7	Moderate intoxication
Raske joove	1	9	2,7	12,9	High intoxication
Olek määramata	5	3	13,5	4,3	Condition not determined
Kokku	37	70	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 65. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joores isikute osakaal hukkunutest 2015–2016

Number of persons killed due to hypothermia by age and the proportion of victims under intoxication 2015–2016

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joores osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joores - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2015	2016
	2015	2016	2015	2016	2015	2016		
25–34	0	1	2	1	2	2	0,0	50,0
35–44	0	3	0	1	0	4	-	75,0
45–54	3	8	3	4	6	12	50,0	66,7
55–64	10	14	5	7	15	21	66,7	66,7
>65	4	13	5	14	9	27	44,4	48,1
Kokku - Total	17	39	15	27	32	66	53,1	59,1

* Lisaks 5 määramata jooresastmega hukkunut 2015. aastal ja 3 määramata jooresastmega hukkunut 2016. aastal
Plus additional 5 persons in 2015 and 3 persons in 2016 killed with undetermined level of intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 66. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv jooresastmete lõikes 2015–2016
Number of persons who committed suicide by the level of intoxication 2015–2016

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2015	2016	2015	2016	
Kaine	114	99	63,0	60,7	Sober
Kerge joores	16	19	8,8	11,7	Low intoxication
Keskmine joores	32	15	17,7	9,2	Moderate intoxication
Raske joores	10	18	5,5	11,0	High intoxication
Olek määramata	9	12	5,0	7,4	Condition not determined
Kokku	181	163	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 67. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joores isikute osakaal hukkunutest 2015–2016

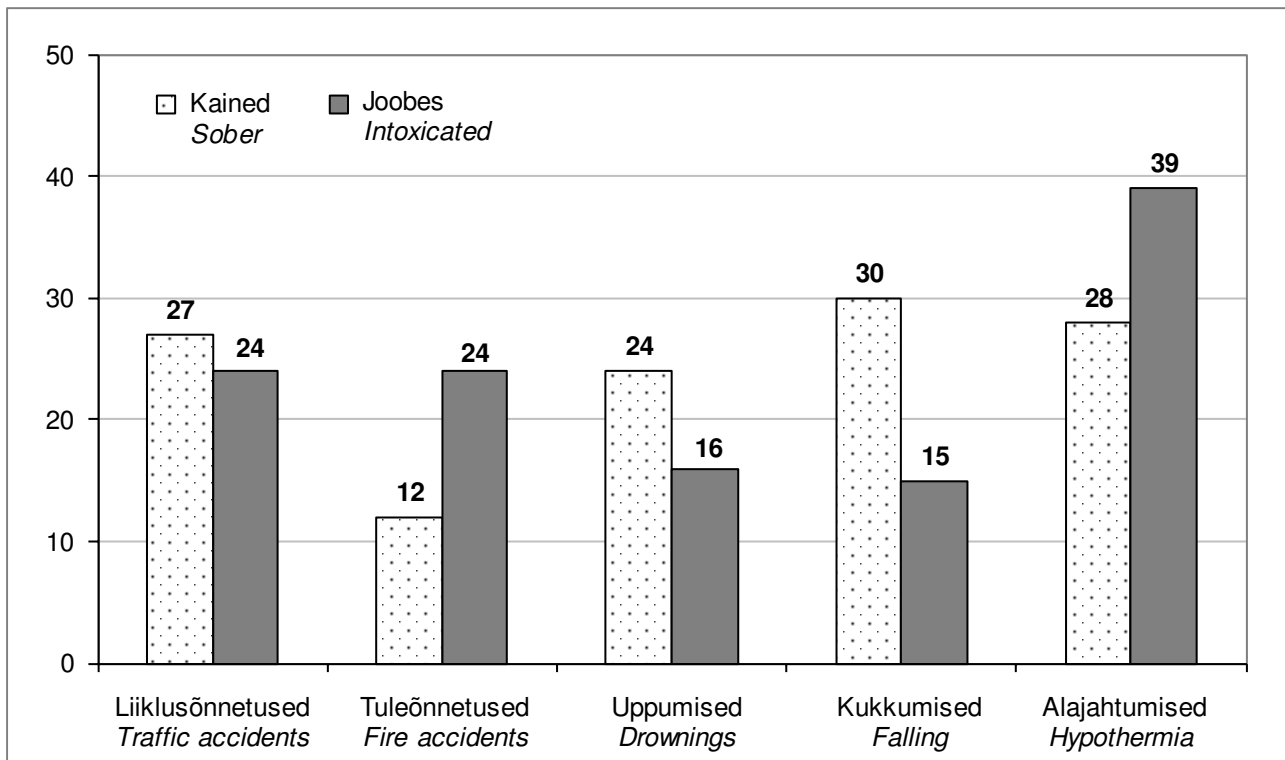
Number of persons who committed suicide by age and the proportion of person under intoxication 2015–2016

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joores osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joores - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2015	2016
	2015	2016	2015	2016	2015	2016		
<15	0	0	1	0	1	0	0,0	0,0
15–24	9	1	11	8	20	9	45,0	11,1
25–34	12	11	14	12	26	23	46,2	47,8
35–44	8	13	16	4	24	17	33,3	76,5
45–54	11	12	15	14	26	26	42,3	46,2
55–64	10	12	14	17	24	29	41,7	41,4
>65	8	3	43	44	51	47	15,7	6,4
Kokku - Total	58	52	114	99	172	151	33,7	34,4

* Lisaks 9 määramata jooresastmega hukkunut 2015. aastal ja 12 määramata jooresastmega hukkunut 2016. aastal
Plus additional 9 persons in 2015 and 12 persons in 2016 killed with undetermined level of intoxication

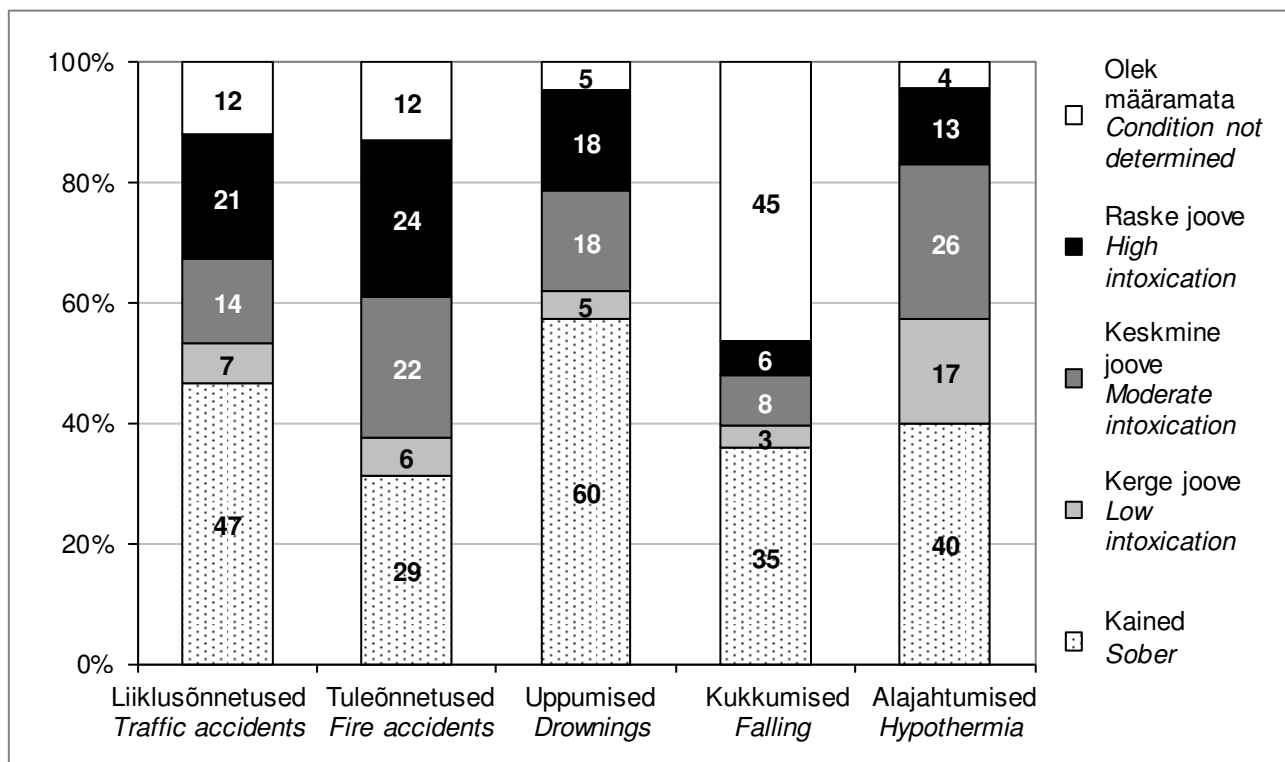
Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 25. **Õnnetustes hukkunud kainete ja joobes isikute arv 2016. a**
Number of sober and intoxicated persons killed in accidents 2016

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 26. **Õnnetustes hukkunute jaotus joobeastmete lõikes 2016. a**
Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2016

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 68. **Alkoholiga seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunute arv 2015–2016***
*Number of patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases 2015–2016**
 eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - *patients treated by specialists*

	Kindlustatud isikud <i>Insured persons</i>				Kindlustamata isikud <i>Uninsured persons</i>		Kokku** <i>Total**</i>		
	2015		2016		2015	2016	2015	2016	
	Eriarst Specialist	Perearst Primary	Eriarst Specialist	Perearst Primary					
Alkoholi psüühhoos (F10.0, F10.3–10.9)	3047	418	3025	444	333	318	3567	3557	<i>Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9)</i>
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	336	164	356	163	20	21	513	532	<i>Alcohol abuse (F10.2)</i>
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	1375	277	1365	282	28	18	1623	1605	<i>Alcohol dependence (F10.2)</i>
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)***	52	247	60	230	4	1	299	289	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)***</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	338	329	351	335	3	3	552	568	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)</i>
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	205	301	199	352	3	3	482	490	<i>Alcoholic polyneuropathy (G62.1)</i>
Alkoholümüopaatia (G72.1)	2	0	3	1	0	0	2	3	<i>Alcoholic myopathy (G72.1)</i>
Alkoholne kardio(müo)paatia (I42.6)	53	43	50	44	2	7	82	84	<i>Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)</i>
Alkoholgastrit (K29.2)	90	55	96	33	11	6	147	127	<i>Alcoholic gastritis (K29.2)</i>
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	661	536	624	558	57	74	1039	1042	<i>Alcoholic liver disease (K70–K70.99)</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	214	161	222	164	26	26	338	343	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)</i>
Fetaalne alkoholsündroom (Q86)	11	5	12	5	0	0	14	14	<i>Fetal alcohol syndrome (Q86)</i>
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	784	13	993	23	203	268	988	1253	<i>Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	188	9	222	8	35	45	227	273	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)</i>
Kokku	6 540	2 465	6591	2508	661	700	8 571	8663	<i>Total</i>

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud.
The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, visits paid by people themselves are not included.

** Arsti poole pöördunud isikute arvused ei saa liita (eriarst+perearst+kindlustamata), kuna liites võivad isikud korduda (nt inimene võib olla aasta esimeses pooles kindlustatud, kuid teises pooles kindlustamata; samuti võib olla ühel isikul mitu ravijuhtu).
The number of persons who turned to specialists can not be added (specialist+primary+uninsured), due to the possibility of repetition (e.g., a person can be insured in the first half of the year, but uninsured in the second half of the year; in addition one person can have many treatment cases).

*** Diagnoos ei ole arsti poolt täpsustatud - *Diagnosis is not specified by the doctor*

Allikas: Eesti Haigekassa

Source: Estonian Health Insurance Fund

Tabel 69. Alkoholiga seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunud 16–20-aastaste patsientide arv 2015–2016*

Number of 16–20 years old patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases 2015–2016*

eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - number of patients treated by specialists

	Eriarst Specialist		Perearst Primary		Kokku** Total**		
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	
Alkoholi psühhoos (F10.0, F10.3–10.9)	69	57	1	1	70	58	Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9)
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	14	12	1	2	15	13	Alcohol abuse (F10.2)
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	8	1	0	0	8	1	Alcohol dependence (F10.2)
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)***	0	1	1	2	1	3	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)***
Alkoholgastrit (K29.2)	3	3	2	0	5	3	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	0	1	1	0	1	1	Alcoholic liver disease (K70–K70.99)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0	0	0	0	0	0	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Fetaalne alkoholisündroom (Q86.0)	0	0	0	0	0	0	Fetal alcohol syndrome (Q86.0)
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	71	103	2	0	71	103	Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	22	27	1	0	22	27	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
Kokku	163	173	8	5	168	176	Total

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud.
The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, visits paid by people themselves are not included.

** Arsti poole pöördunud isikute arvused ei saa liita (eriarst+perearst), kuna liites võivad isikud korduda (nt ühel isikul võib olla mitu ravijuhtu).
The number of persons who turned to specialists can not be added (specialist+primary), due to the possibility of repetition (e.g., one person can have many treatment cases).

*** Diagnoos ei ole arsti poolt täpsustatud – Diagnosis is not specified by the doctor

Allikas: Eesti Haigekassa

Source: Estonian Health Insurance Fund

Tabel 70. Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2013–2016*

Treatment costs by alcohol-related diseases 2013–2016*

tuhat € - thousand €

	Ravikulud - Treatment costs				Osakaal % - Proportion %				
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	
Alkoholi psühhos (F10.0, F10.3–10.9)	1115,03	1230,55	1416,30	1403,94	41,6	42,3	40,4	37,7	Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9)
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	29,74	31,68	41,67	54,81	1,1	1,1	1,2	1,5	Alcohol abuse (F10.2)
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	105,16	123,14	167,01	189,73	3,9	4,2	4,8	5,1	Alcohol dependence (F10.2)
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)**	4,33	5,33	2,69	4,33	0,2	0,2	0,1	0,1	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)**
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	97,49	119,44	132,47	109,25	3,6	4,1	3,8	2,9	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	91,26	78,67	83,92	62,83	3,4	2,7	2,4	1,7	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholümüopaatia (G72.1)	0,01	0,03	1,70	10,05	0,0	0,0	0,0	0,3	Alcoholic myopathy (G72.1)
Alkoholne kardio(müo)paatia (I42.6)	101,37	100,09	117,97	70,37	3,8	3,4	3,4	1,9	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	15,42	20,86	16,05	13,32	0,6	0,7	0,5	0,4	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	699,09	702,63	855,73	1051,38	26,1	24,2	24,4	28,2	Alcoholic liver disease (K70–K70.99)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	202,90	223,01	230,44	292,87	7,6	7,7	6,6	7,9	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Fetaalne alkoholsündroom (Q86)	3,81	6,57	8,16	15,61	0,1	0,2	0,2	0,4	Fetal alcohol syndrome (Q86)
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	142,37	211,75	295,42	333,37	5,3	7,3	8,4	9,0	Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	70,06	54,17	137,66	110,36	2,6	1,9	3,9	3,0	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
Kokku	2678,05	2907,91	3507,17	3722,62	100,0	100,0	100,0	100,0	Total

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud. Ravikulud ei ole selles tabelis kajastatud.

The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, visits paid by people themselves are not included. Medicine costs are not presented in this table

** Diagnoos ei ole arsti poolt täpsustatud – *Diagnosis is not specified by the doctor*

Allikas: Eesti Haigekassa; Tervise Arengu Instituut

Source: Estonian Health Insurance Fund; National Institute for Health Development

Tabel 71. **Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2016. a***
*Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2016**
 tuhat € - thousand €

	Ravikulud - Treatment costs					Osakaal, % - Proportion, %					
	HK eriarst Specialist	HK perearst Primary	HK ravim Medicine	Kindlustamata Uninsured	Kokku Total	HK eriarst Specialist	HK perearst Primary	HK ravim Medicine	Kindlustamata Uninsured	Kokku Total	
Alkoholi psüühos (F10.0, F10.3–10.9)	1269,80	1,34	21,07	132,81	1425,01	89,1	0,1	1,5	9,3	100,0	Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9)
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	51,56	1,11	1,44	2,15	56,25	91,7	2,0	2,6	3,8	100,0	Alcohol abuse (F10.2)
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	183,05	1,58	5,38	5,10	195,11	93,8	0,8	2,8	2,6	100,0	Alcohol dependence (F10.2)
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)**	3,50	1,21	1,18	0,02	5,91	59,3	20,5	19,9	0,3	100,0	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)**
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	105,45	3,14	0,74	0,66	109,99	95,9	2,9	0,7	0,6	100,0	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	57,91	3,26	2,27	1,67	65,09	89,0	5,0	3,5	2,6	100,0	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholümüopaatia (G72.1)	10,05	0,00	0,00	0,00	10,05	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alcoholic myopathy (G72.1)
Alkoholne kardio(müo)paatia (I42.6)	64,51	1,69	0,20	4,17	70,57	91,4	2,4	0,3	5,9	100,0	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	12,59	0,30	0,36	0,42	13,68	92,1	2,2	2,6	3,1	100,0	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	912,57	12,19	3,95	126,63	1055,33	86,5	1,2	0,4	12,0	100,0	Alcoholic liver disease (K70–K70.99)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	264,37	2,35	4,30	26,15	297,17	89,0	0,8	1,4	8,8	100,0	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Fetaalne alkoholsündroom (Q86)	15,61	0,00	0,00	0,00	15,61	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	Fetal alcohol syndrome (Q86)
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	283,85	1,01	0,03	48,52	333,40	85,1	0,3	0,0	14,6	100,0	Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	100,55	0,99	0,00	8,82	110,36	91,1	0,9	0,0	8,0	100,0	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
2016 kokku	3335,35	30,15	40,90	357,12	3763,53	88,6	0,8	1,1	9,5	100,0	Total 2016
2015 kokku	3206,66	27,63	35,16	272,88	3542,33	90,5	0,8	1,0	7,7	100,0	Total 2015
2014 kokku	2599,17	21,84	34,40	286,90	2942,31	88,3	0,7	1,2	9,8	100,0	Total 2014
2013 Kokku	2419,09	20,36	35,18	238,60	2713,23	89,2	0,8	1,3	8,8	100,0	Total 2013

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud.
 The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, visits paid by people themselves are not included.

** Diagnoos ei ole arsti poolt täpsustatud – *Diagnosis is not specified by the doctor*

Märkus:

Note:

HK eriarst - Eriarsti ravikulud

Specialist - Cost of specialist care

HK perearst - Perearsti ravikulud

Primary - Cost of primary care

HK ravim - Haigekassa poolt tasutud ravimikulud

Medicine - Cost of medicine covered by Estonian Health Insurance Fund

Kindlustamata - Mitte-kindlustatute ravikulud

Uninsured - Cost of treatment for uninsured people

Allikas: Eesti Haigekassa; Tervise Arengu Instituut

Source: Estonian Health Insurance Fund; National Institute for Health Development

Tabel 72. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2005–2016***
*Deaths caused by alcohol-related diseases 2005–2016**
 surmade arv - number of deaths

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
MEHED													MEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	131	106	176	121	84	72	72	79	55	52	58	52	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	17	13	15	14	9	6	17	10	14	13	23	13	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)</i>
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	2	4	2	0	4	5	4	4	5	1	1	2	<i>Alcoholic polyneuropathy (G62.1)</i>
Alkoholne kardiomyopaatia (I42.6)	121	128	120	111	79	69	61	70	47	60	43	48	<i>Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)</i>
Alkoholgastriit (K29.2)	-	-	-	1	0	0	0	0	1	0	0	0	<i>Alcoholic gastritis (K29.2)</i>
Maksa alkoholitõbi (K70)	120	147	168	170	119	140	116	95	124	136	167	171	<i>Alcoholic liver disease (K70)</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	2	8	2	3	5	3	5	5	4	5	4	1	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	134	127	128	104	85	66	98	117	86	90	96	76	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)</i>
Mehed kokku	527	533	611	524	385	361	373	380	336	357	392	363	Total men
NAISED													WOMEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	55	37	43	35	30	16	22	22	10	8	8	9	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	3	4	5	3	4	10	3	6	9	4	5	5	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)</i>
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	0	1	2	0	0	2	1	0	0	1	0	0	<i>Alcoholic polyneuropathy (G62.1)</i>
Alkoholne kardiomyopaatia (I42.6)	30	26	30	25	15	24	10	9	15	9	6	12	<i>Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)</i>
Alkoholgastriit (K29.2)	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>Alcoholic gastritis (K29.2)</i>
Maksa alkoholitõbi (K70)	63	76	69	81	50	61	49	56	49	49	61	55	<i>Alcoholic liver disease (K70)</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	1	2	2	0	2	1	0	0	0	1	1	0	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	50	32	25	27	28	32	27	30	24	33	22	21	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)</i>
Naised kokku	202	178	176	171	129	136	112	123	107	105	103	102	Total women
Mehed ja naised kokku	729	711	787	695	514	497	485	503	443	462	495	465	Total men and women

* Surma põhjuste registri andmeid on kajastatud ka Statistikaameti andmebaasis, kuid esitatavad andmed võivad erineda. Statistikaamet kasutab rahvastikuregistri (de jure), surmapõhjuste register aga arstile teadaolevat (de facto) elukohta. *The data from Estonian Causes of Death Registry are also published in database of Statistics Estonia. In the registry, the place of residence is defined as reported by the certifier (de facto). In this respect data may differ from those published by Statistics Estonia as their place of residence is defined according to the Population Registry (de jure).*

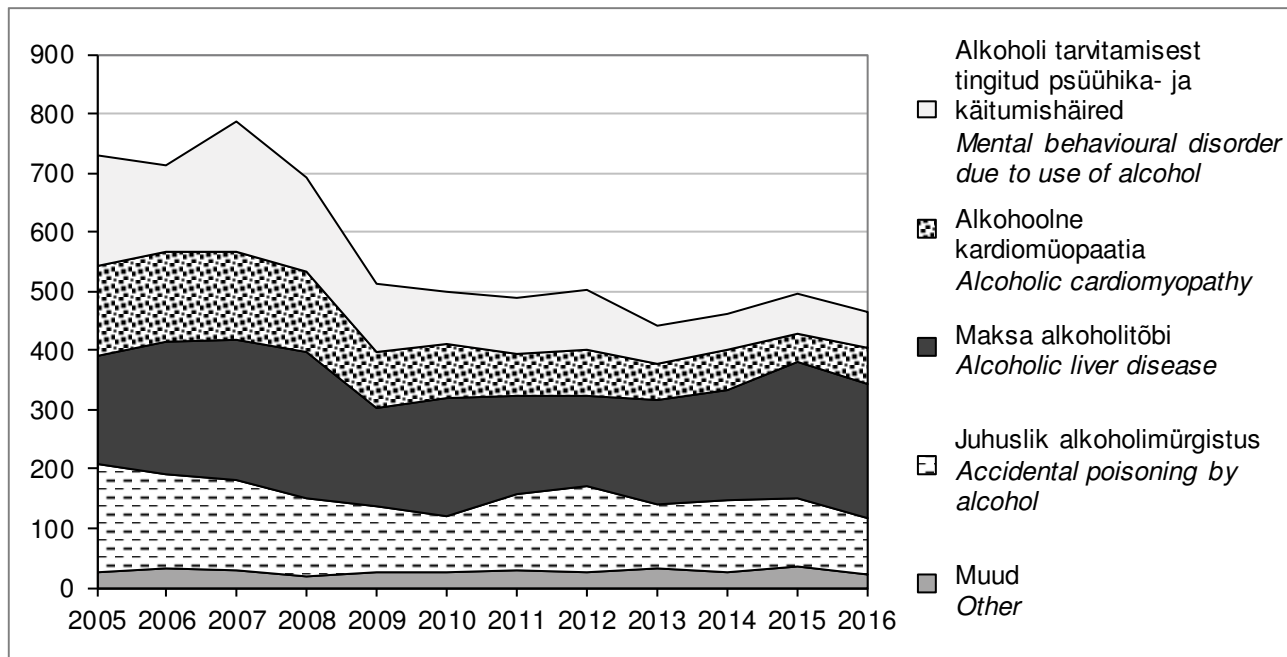
Tabel 73. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad vanuse järgi 2016. a**
Deaths caused by alcohol-related diseases by age 2016
 surmade arv - number of deaths

	0–14	15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75+	
MEHED									
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	0	0	2	4	23	12	9	2	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	0	0	0	0	2	4	3	4	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)</i>
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	0	0	0	0	0	2	0	0	<i>Alcoholic polyneuropathy (G62.1)</i>
Alkoholoolne kardiomyopaatia (I42.6)	0	0	0	3	14	15	15	1	<i>Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)</i>
Alkoholgastriit (K29.2)	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>Alcoholic gastritis (K29.2)</i>
Maksa alkoholitõbi (K70)	0	0	3	17	47	69	30	5	<i>Alcoholic liver disease (K70)</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0	0	0	0	0	1	0	0	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)</i>
Jhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	0	0	2	12	25	27	5	5	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)</i>
Mehed kokku	0	0	7	36	111	130	62	17	<i>Total men</i>
NAISED									
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	0	0	0	2	1	5	1	0	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	0	0	0	0	0	2	1	2	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)</i>
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>Alcoholic polyneuropathy (G62.1)</i>
Alkoholoolne kardiomyopaatia (I42.6)	0	0	0	0	3	3	5	1	<i>Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)</i>
Alkoholgastriit (K29.2)	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>Alcoholic gastritis (K29.2)</i>
Maksa alkoholitõbi (K70)	0	0	2	6	21	16	8	2	<i>Alcoholic liver disease (K70)</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)</i>
Jhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	0	0	1	4	4	7	5	0	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)</i>
Naised kokku	0	0	3	12	29	33	20	5	<i>Total women</i>
Mehed ja naised kokku	0	0	10	48	140	163	82	22	<i>Total men and women</i>

Allikas: Tervise Arengu Instituut

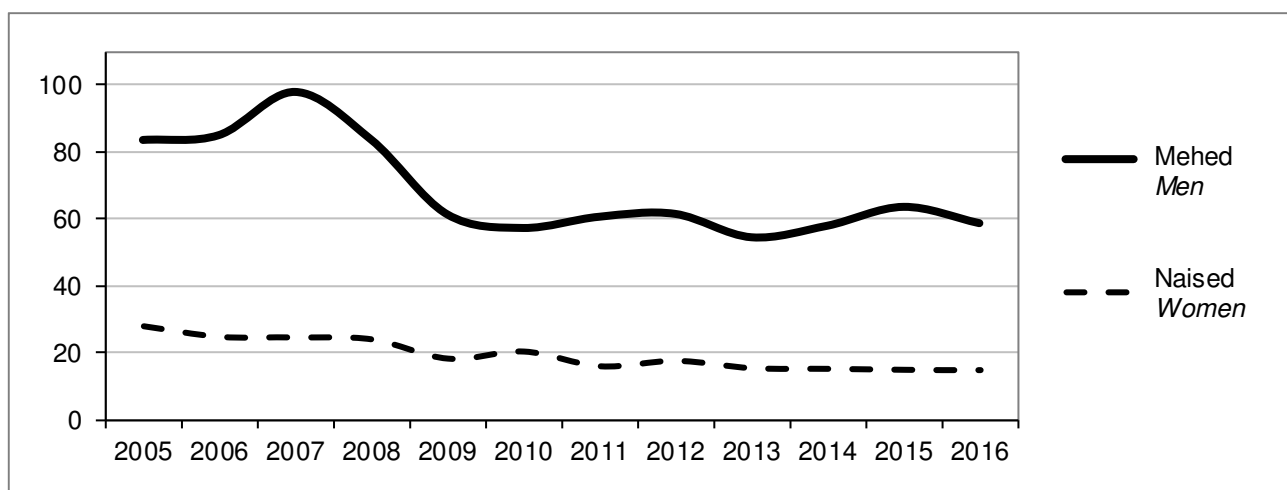
Source: National Institute for Health Development

Joonis 27. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv aastas 2005–2016**
Deaths in year caused by alcohol-related diseases 2005–2016

Allikas: Tervise Arengu Instituut
 Source: National Institute for Health Development

Joonis 28. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv 100 000 elaniku kohta aastas 2005–2016**
Annual number of deaths in year caused by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2005–2016

Allikas: Tervise Arengu Instituut
 Source: National Institute for Health Development

Tabel 74. **Alkoholiga seotud haiguste suremuskordajad 2005–2016***Mortality rates of alcohol-related diseases 2005–2016*surmade arv 100 000 elaniku kohta - *number of deaths per 100 000 inhabitants*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
MEHED													MEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	20,80	16,93	28,24	19,78	13,36	11,45	11,63	12,80	8,94	8,46	9,42	8,43	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)
Närvisüsteemi alkoholidegeneratsioon (G31.2)	2,70	2,08	2,41	2,25	1,45	0,97	2,75	1,62	2,27	2,12	3,74	2,11	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	0,32	0,64	0,32	0,00	0,64	0,81	0,65	0,65	0,81	0,16	0,16	0,32	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkohoolne kardiomüopaatia (I42.6)	19,21	20,44	19,26	17,85	12,72	11,12	9,86	11,34	7,64	9,76	6,99	7,78	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastriit (K29.2)	-	-	-	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,00	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitõbi (K70)	19,05	23,48	26,96	26,86	18,84	22,41	18,74	15,39	20,14	22,13	27,13	27,71	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0,32	1,28	0,32	0,48	0,81	0,48	0,81	0,81	0,65	0,81	0,65	0,16	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	21,28	20,28	20,54	16,41	13,69	10,16	16,32	18,96	13,97	14,64	15,60	12,32	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
NAISED													WOMEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	7,59	5,13	5,99	4,89	4,20	2,39	3,11	3,12	1,42	1,14	1,14	1,29	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)
Närvisüsteemi alkoholidegeneratsioon (G31.2)	0,41	0,56	0,70	0,42	0,56	1,41	0,42	0,85	1,28	0,57	0,72	0,72	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	0,00	0,14	0,28	0,00	0,00	0,28	0,14	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkohoolne kardiomüopaatia (I42.6)	4,14	3,61	4,18	3,49	2,10	3,23	1,55	1,28	2,14	1,29	0,86	1,72	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastriit (K29.2)	-	-	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitõbi (K70)	8,69	10,55	9,62	11,32	7,01	8,58	6,92	7,94	6,98	7,00	8,73	7,87	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0,14	0,28	0,28	0,00	0,28	0,14	0,00	0,00	0,00	0,14	0,14	0,00	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	6,90	4,44	3,48	3,77	3,92	4,22	3,67	4,25	3,42	4,72	3,15	3,01	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)

Allikas: Tervise Arengu Instituut; EKI arvutused

Source: National Institute for Health Development; calculations of Estonian Institute of Economic Research

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Inhabitants' attitudes towards national alcohol policy

Tabel 75. **Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2011–2016**
(küsitluste tulemused)

The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2011–2016 (survey results)

% vastanutest kes arvasid, et probleem on tõsine või väga tõsine
% of respondents who considered the problem serious or very serious

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Alkoholijoobes sõiduki juhtimine	94	93	95	92	94	94	<i>Drunk-driving</i>
Avaliku korra rikkumised	87	88	87	82	81	86	<i>Violations of public order</i>
Alkoholist põhjustatud kodune vägivald	85	88	84	84	83	85	<i>Home violence caused by alcohol</i>
Laste ja noorte alkoholi tarimine	92	90	89	86	86	84	<i>Consumption of alcohol by children and youth</i>
Alkoholist põhjustatud terviseprobleemid	89	89	89	87	86	83	<i>Health problems caused by alcohol</i>
Alkoholist põhjustatud pereprobleemid	-	-	-	85	85	82	<i>Family problems caused by alcohol</i>
Alkoholist soodustatud isikuvastased kuriteod	88	86	84	81	81	82	<i>Criminal assault favoured by alcohol</i>
Alkoholismist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus	81	79	80	77	70	72	<i>Unemployment and outcast caused by alcohol</i>
Üldine soosiv hoiak alkoholi tarimisse	67	67	70	66	68	64	<i>General favourable attitude towards alcohol consumption</i>
Alkoholist põhjustatud probleemid töökohal	46	47	48	44	48	50	<i>Alcohol-related problems at work</i>
Salaalkoholi ost-müük	51	52	50	44	37	46	<i>Purchase or sales of illegal alcohol</i>

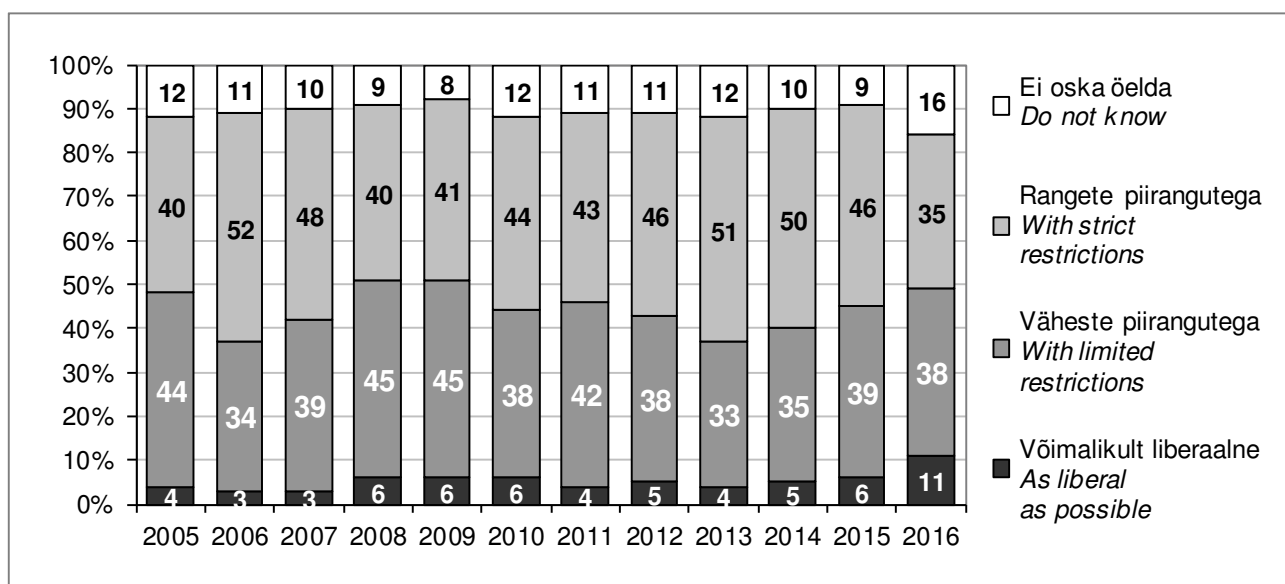
Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 29. **Elanike hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika 2005–2016**
(küsitluste tulemused)

Inhabitants assessments to Estonian alcohol politics 2005–2016 (survey results)

% vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 76. Hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (2016. a, küsitluse tulemused)
Assessment of what should be the Estonian national alcohol policy by different sociodemographic groups (2016 survey results)
 % vastanutest - % of respondents

		Võimalikult liberaalne <i>As liberal as possible</i>	Väheste piirangutega <i>With limited restrictions</i>	Rangete piirangutega <i>With strict restrictions</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		11	38	35	16	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	11	38	36	15	<i>North Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	15	34	33	18	<i>Central Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	18	29	36	17	<i>North-East Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	5	38	41	16	<i>West Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	11	41	32	16	<i>South Estonia</i>	
Rahvus	eestlased	11	42	31	16	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	13	27	45	15	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18–29	16	33	38	13	<i>18–29</i>	<i>Age</i>
	30–49	9	41	36	14	<i>30–49</i>	
	50–64	12	39	30	19	<i>50–64</i>	
	65–74	12	33	38	17	<i>65–74</i>	
Sugu	naised	7	31	43	19	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	16	44	27	13	<i>men</i>	
Haridus	I taseme haridus	15	27	34	24	<i>1st level education</i>	<i>Education</i>
	II taseme haridus	11	38	36	15	<i>2nd level education</i>	
	III taseme haridus	11	41	35	13	<i>3rd level education</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 300	13	26	43	18	≤ 300	<i>Monthly disposable income per household member €</i>
	301–600	11	36	34	19	301–600	
	601–900	10	40	37	13	601–900	
	> 900	12	48	30	10	> 900	
Alkoholi tarbimine	kõik alkoholi tarbijad	13	41	31	15	<i>all alcohol consumers</i>	<i>Alcohol consumption</i>
	rohked tarbijad	19	46	28	7	<i>frequent consumers</i>	
	mõõdukad tarbijad	18	51	18	13	<i>moderate consumers</i>	
	vähesed tarbijad	10	36	38	16	<i>infrequent consumers</i>	
	mittetarbijad	4	21	55	20	<i>non-consumers</i>	

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 77. Pingerida meetmetest, mida tuleks teha elanike alkoholitarbimise vähendamiseks Eestis (2016. a, küsitluse tulemused)

List of measures to reduce alcohol consumption of Estonian inhabitants (2016 survey results)

% vastanutest - % of respondents

	Kindlasti <i>Certainly</i>	Võibolla <i>Perhaps</i>	Seda mitte <i>No</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>	
Inimesed ise peaksid muutma oma suhtumist alkoholi tarbimisse ja olema sellega eeskujuks	86	10	1	3	<i>People themselves should change their attitudes towards alcohol consumption and be as example</i>
Noortele peaks looma rohkem vaba aja veetmise võimalusi	85	11	1	3	<i>Should create more recreational opportunities for adolescents</i>
Noortele peaks näitama alkoholi tarbimise negatiivseid tagajärgi	79	17	1	3	<i>Should demonstrate negative consequences of alcohol consumption to adolescents</i>
Tuleks suurendada järelevalvet alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle (nt müük alaealisele, illegaalne müük)	79	16	2	3	<i>Should increase surveillance over offences related to alcohol sales (sales to underaged, illegal sales)</i>
Alkoholijooobes inimesi peaks õigusrikkumiste korral rangemalt karistama (nt sõiduki jooobes juhtimisel)	73	19	5	3	<i>Intoxicated people should be punished more severely in case of offences (drunk driving etc)</i>
Alkoholi reklaami peaks piirama	72	19	6	3	<i>Alcohol advertising should be restricted</i>
Avalikel üritustel ja nende kajastamisel mitte propageerida alkoholi tarbimist	68	21	6	5	<i>Avoid promotion of alcohol consumption at public events</i>
Tuleks teha rohkem saateid ja artikleid alkoholi kahjulikkusest	55	34	6	5	<i>Should make more TV shows and articles about harmfulness of alcohol</i>
Tuleks edendada karsusliikumist	41	35	14	10	<i>Should promote anti-alcohol movement</i>
Alkoholi müügikohti peaks vähendada	41	32	21	6	<i>Should be less alcohol outlets</i>
Ma ise peaksin vähendama alkoholitarbimist	33	29	26	12	<i>I myself should reduce alcohol consumption</i>
Alkoholiaktsiis peaks olema kõrgem ja alkohol kallim	21	24	45	10	<i>Alcohol excise duty should be higher and alcohol more expensive</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 78. Pingerida institutsioonidest, kes peaksid astuma samme elanike alkoholitarbimise vähendamiseks (2016. a, küsitluse tulemused)

List of institutions who should take steps to reduce alcohol consumption of Estonian inhabitants (2016 survey results)

% vastanutest - % of respondents

Meedia (TV, raadio, ajalehed, ajakirjad, Internet)	35	<i>Media (TV, radio, newspapers, magazines, Internet)</i>
Vabariigi Valitsus	24	<i>Estonian Government</i>
Sotsiaalministeerium	13	<i>Ministry of Social Affairs</i>
Riigikogu	12	<i>The Parliament of Estonia</i>
Vabatahtlikud organisatsioonid ja karsusliikumine	12	<i>Voluntary organizations and anti-alcohol movement</i>
Haridus- ja Teadusministeerium	10	<i>Estonian Ministry of Education and Research</i>
Alkoholi tootjad	10	<i>Alcohol producers</i>
Alkoholi müüjad	9	<i>Alcohol sellers</i>
Linna- ja vallavalitsused	8	<i>Urban and Rural Municipalities</i>
Politsei	6	<i>Police</i>
President	4	<i>President</i>
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	3	<i>Ministry of Economic Affairs and Communications</i>
Rahandusministeerium	3	<i>Ministry of Finance</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 79. **Elanike hinnangud alkoholi kättesaadavuse piiramise ettepanekute kohta****(2016. a, küsitluse tulemused)***Inhabitants attitudes towards restrictive measures on alcohol availability**(2016 survey results)*

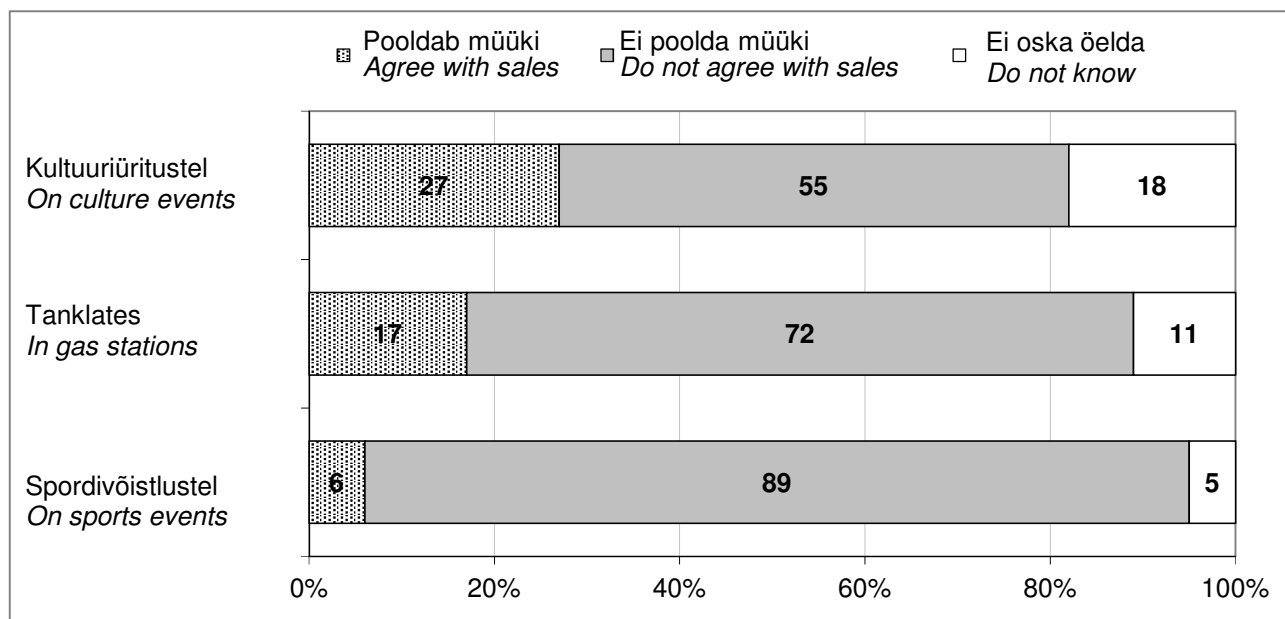
% vastanutest - % of respondents

	Toetan <i>Agree</i>	Ei toeta <i>Do not agree</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>	
Alkoholsete jookide müügi keelamine poodides, mis ei ole alkoholi- ega toidupoed (nt lille-, aiandus-, suveniiripoed jt)	74	15	11	<i>Ban of selling alcohol in non-specialised stores (eg flower-, gardening-, souvenir shops)</i>
Kogu alkoholimüügi koondamine ainult poodide spetsiaalsetesse alkoholiosakondadesse	71	18	11	<i>Alcohol sales is permitted only in special alcohol departments of shops</i>
Kogu alkoholimüügi koondamine ainult alkoholipoodidesse	52	38	10	<i>Alcohol sales is permitted only in alcoshops</i>
Alkoholsete jookide müügikoha eraldamine (teistest kaupadest) läbipaistmatu vaheseinaga	47	32	21	<i>Separation of alcohol sales point from other goods with opaque wall</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*Joonis 30. **Elanike suhtumine alkoholi müümisele tanklates, kultuuri- ja spordiüritustel****(2016. a, küsitluse tulemused)***Inhabitants attitudes to selling alcohol in gas stations, cultural and sports events**(2016 survey results)*

% vastanutest - % of respondents

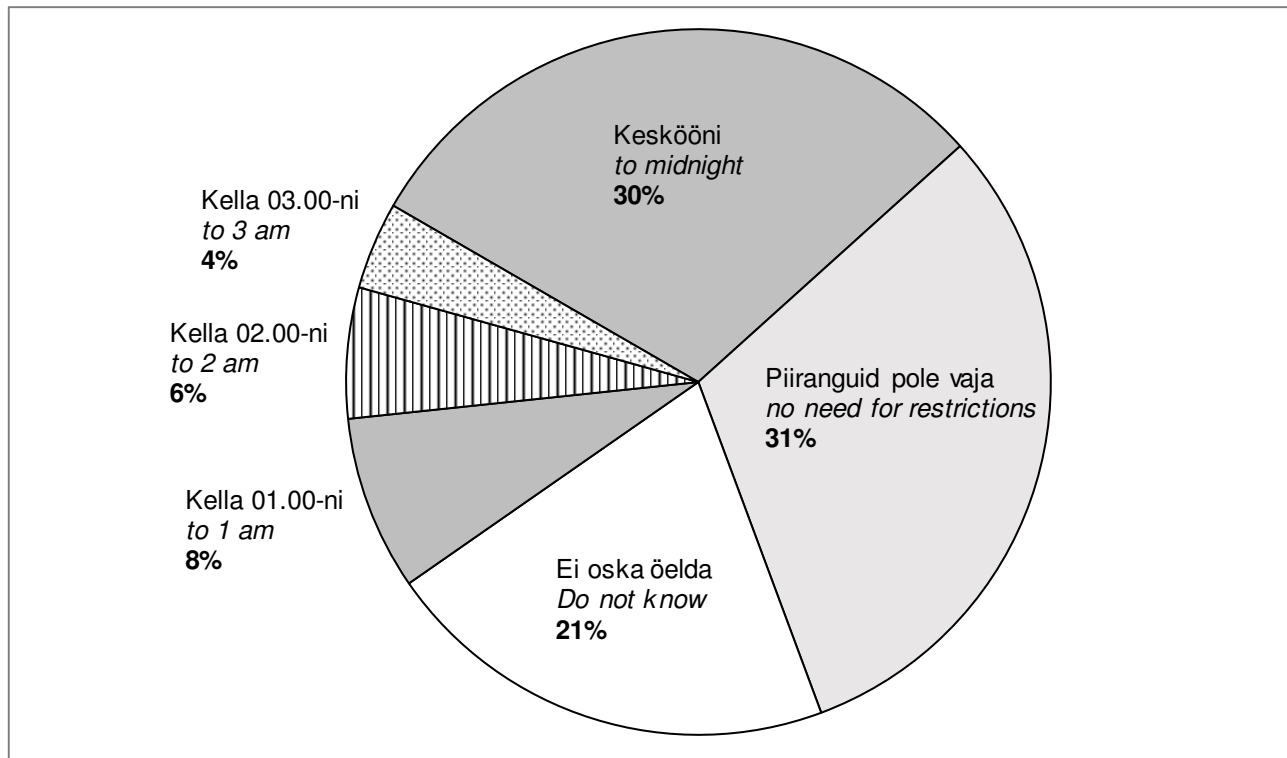
Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 31. Elanike hinnangud, mis kellaajani võiks toitlustusasutustes alkoholi müüa (2016. a, küsitluse tulemused)

Inhabitants assessments on times until which catering establishments could sell alcohol (2016 survey results)

% vastanutest - % of respondents

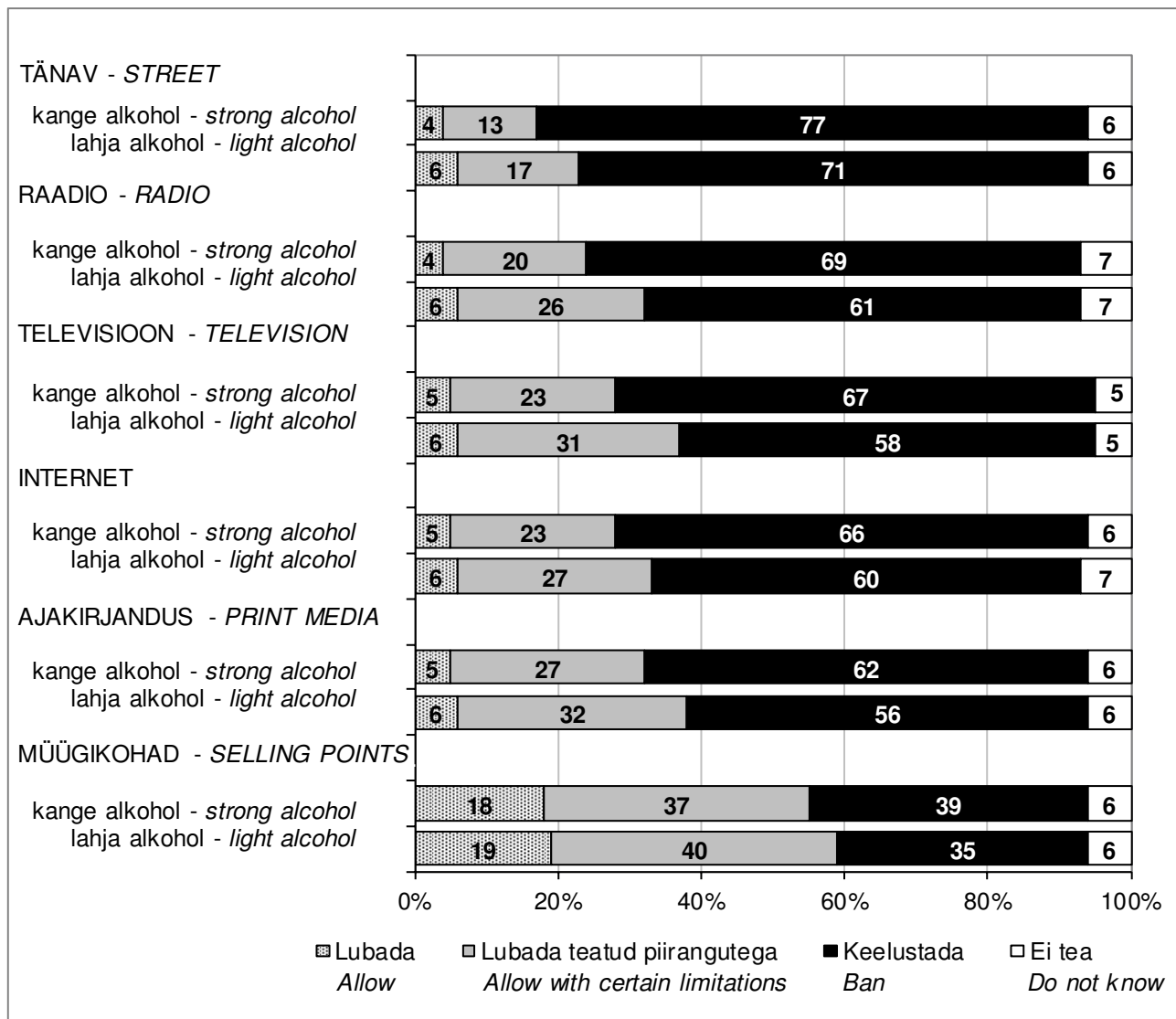
Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 32. **Elanike hinnangud alkoholireklaami lubatavuse kohta erinevates meediakanalites (2016. a, küsitluse tulemused)**

Inhabitants assessments on alcohol advertising permissibility in various media (2016 survey results)

% vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

6. Põhjamaade ja Balti riikide alkoholistatistika

Alcohol statistics in Nordic countries and Baltic states

Tabel 80. **Alkoholi tarbimine Põhjamaades 2016. a**
Alcohol consumption in Nordic Countries 2016
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis
litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

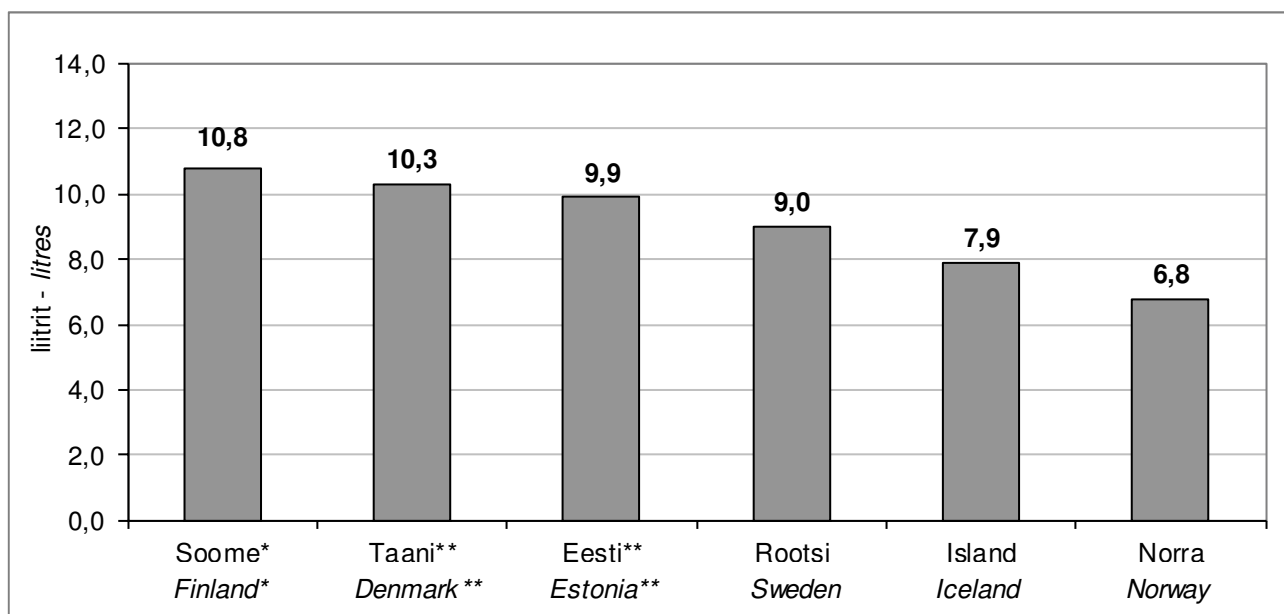
	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	Registreeritud tarbimine* <i>Recorded consumption*</i>	Registreerimata tarbimine** <i>Unrecorded consumption**</i>	Registreerimata tarbimise osakaal kogu tarbimises, % <i>Proportion of unrecorded consumption in total consumption, %</i>	
Soome	10,8	8,4	2,4	22	<i>Finland</i>
Rootsi	9,0	7,2	1,8	20	<i>Sweden</i>
Norra	6,8	6,0	0,8	12	<i>Norway</i>
Taani	10,3	9,3	1,0	10	<i>Denmark</i>
Island	7,9	7,4	0,5	6	<i>Iceland</i>

* Alkohoolsete jookide jaemüük ja tarbimine tootlustusasutustes oma riigis
Retail sales of alcoholic beverages and domestic serving of alcoholic beverages

** Elanike poolt imporditud, kodus valmistatud alkohoolsed joogid, illegaalse alkoholi valmistamine, salakaubavedu. Soome puhul ka Soome kodanike poolt välismaal tarbitud alkohol. Taani puhul on registreerimata tarbimisest maha arvatud turistide poolt välismaale viidud alkohol.
Alcoholic beverages imported by inhabitants, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal moonshining, smuggling, substitutes of alcohol. In Finland also alcohol consumed by Finnish tourists abroad. In Denmark, the amount of alcohol exported by tourists is not included in the unrecorded alcohol consumption.

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko
 Source:

Joonis 33. **Alkoholi tarbimine Põhjamaades ja Eestis 2016.a**
Alcohol consumption in Nordic countries and Estonia 2016
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis
litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

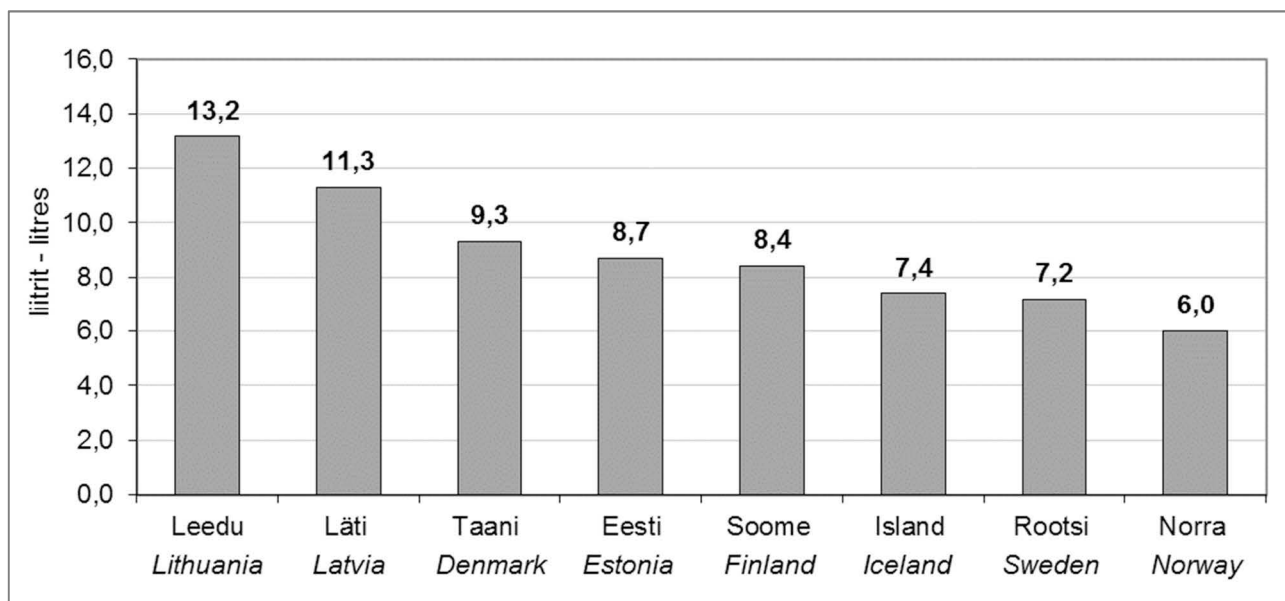
* Sisaldab soomlaste alkoholitarbimist välismaal – *Alcohol consumption by Finns abroad is included*

** Ei sisalda turistide ostusid - *Does not include alcohol purchases by tourists*

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 34. **Alkoholsete jookide registreeritud tarbimine Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a***
*Recorded alcohol consumption in Nordic countries and Baltic states 2016**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis
litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

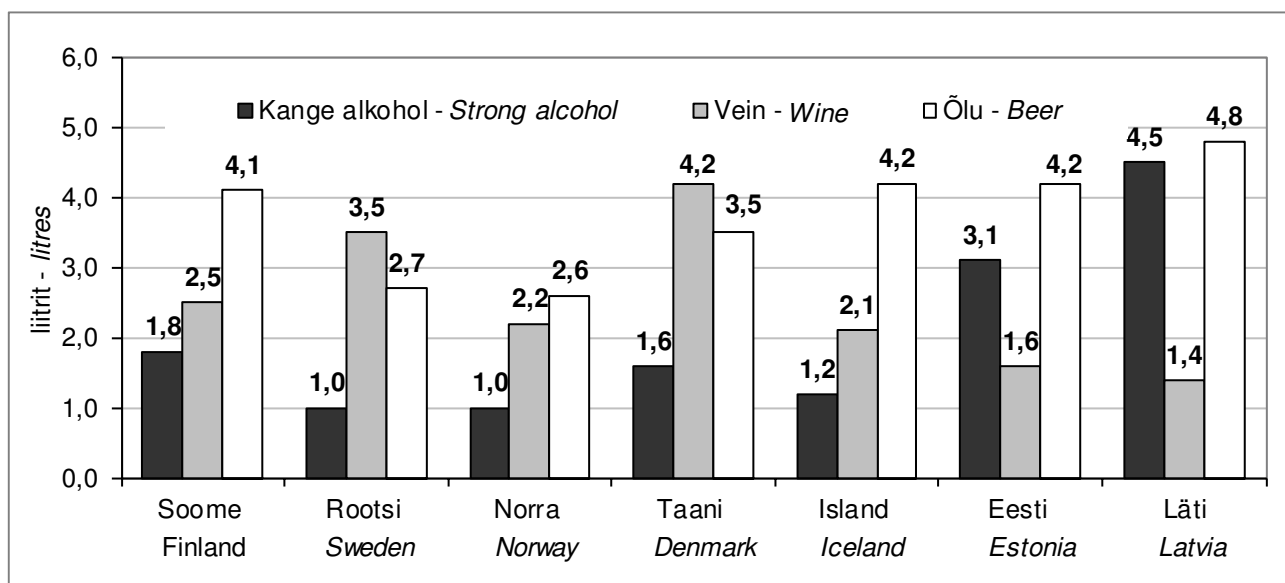

* Ei sisalda elanike poolt välismaalt toodud ja kodus valmistatud alkoholi, samuti salaalkoholi. Eestis ja Taanis ei sisalda välituristide alkoholi kaasaostusid.
Does not include alcoholic beverages imported by travellers, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal alcohol. In Estonia and Denmark does not include alcohol purchased by tourists

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; Läti Riigieelarve Teenistus; Leedu Terviseuringute Instituudi informatsioon; Eesti Konjunktuuriinstituudi andmed ja arvutused

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; State Revenue Service of Latvia; Information of Health Research Institute of Lithuania; data and calculations by Estonian Institute of Economic Research

Joonis 35. **Alkoholsete jookide registreeritud tarbimine jookide lõikes Põhjamaades, Eestis ja Lätis 2016. a***
*Recorded alcohol consumption in Nordic countries, Estonia and Latvia by beverage categories 2016**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

* Ei sisalda elanike poolt välismaalt toodud ja kodus valmistatud alkoholi, samuti salaalkoholi. Eestis ja Taanis on välituristide alkoholi kaasaostud maha arvestatud.
Does not include alcoholic beverages imported by travellers, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal alcohol. In Estonia and Denmark does not include alcohol purchased by tourists

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; Läti Riigieelarve Teenistus; Leedu Terviseuringute Instituudi informatsioon; Eesti Konjunktuuriinstituudi andmed ja arvutused

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; State Revenue Service of Latvia; Information of Health Research Institute of Lithuania; data and calculations by Estonian Institute of Economic Research

Tabel 81. **Riigi tulud alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumisest Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a**
State revenues from alcoholic beverages excise duties in Nordic countries and Baltic states 2016

	Alkoholsete jookide aktsiis, miljon EUR*	Alkoholsete jookide aktsiisitulu elaniku kohta, EUR	Alkoholsete jookide aktsiisitulu osakaal riigi kogutuludest, %**	
	<i>Excise duty on alcoholic beverages, million EUR*</i>	<i>Total state alcohol revenue per capita, EUR</i>	<i>Share of alcohol revenue in total state revenue, %**</i>	
Soome	1 244	227	1,1	<i>Finland</i>
Rootsi (2015)	1 500	152	0,7	<i>Sweden (2015)</i>
Norra	1 454	279	0,8	<i>Norway</i>
Taani (2015)	513	91	0,4	<i>Denmark (2015)</i>
Eesti	236	179	2,8	<i>Estonia</i>
Läti	170	86	1,9	<i>Latvia</i>
Leedu	251	87	1,9	<i>Lithuania</i>

* Andmed alkoholsete jookide aktsiiside laekumise kohta on võetud Euroopa Komisjoni väljaandest "Excise duty tables (Tax receipts - Alcoholic beverages), July 2017 ning need ei sisalda laekumisi kääritatud jookide müügi pealt (va Läti ja Norra); *Data about receipts of alcohol excise duties are taken from the publication "Excise duty tables (Tax receipts - Alcoholic beverages), European Commission, July 2016 but they do not contain receipts from sales of fermented beverages (Latvia and Norway excluded).*

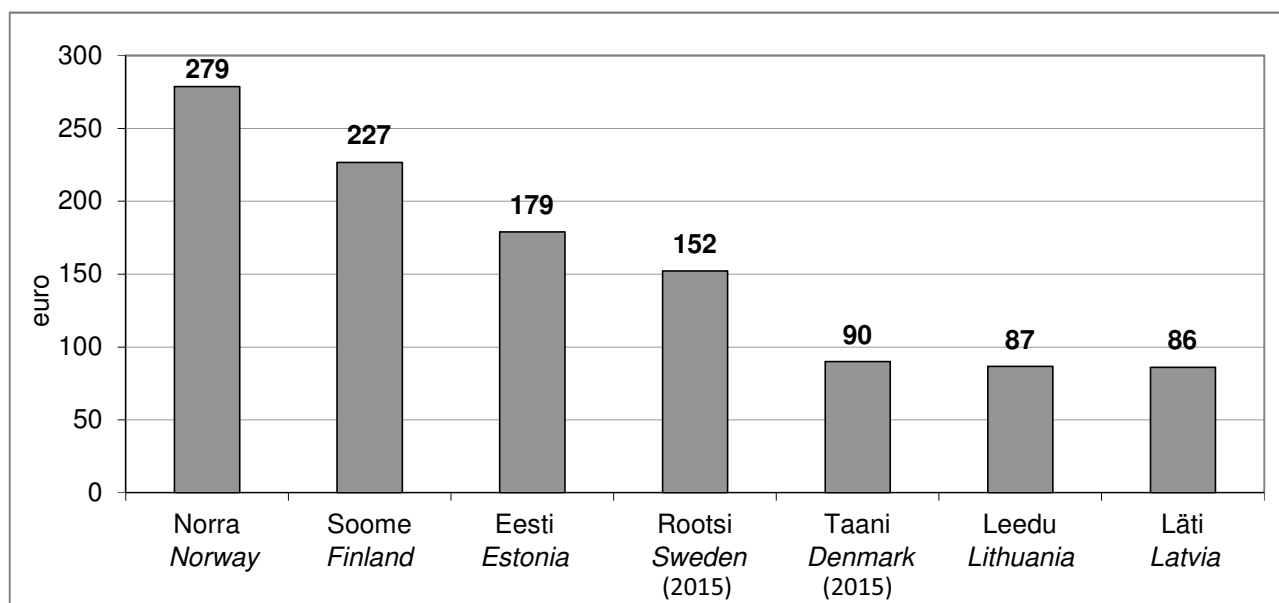
** Arvutuste aluseks on Eurostati andmed riigieelarve tulude kohta
calculations based on Eurostat data about state revenues

Allikad: Eurostat; Euroopa Komisjon; Norra Statistikaamet; EKI arvutused

Sources: Eurosta; European Commission; Statistics Norway; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 36. **Alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumine elaniku kohta Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a***

*Annual revenues from alcoholic beverages excise duties per capita in Nordic countries and Baltic states 2016**

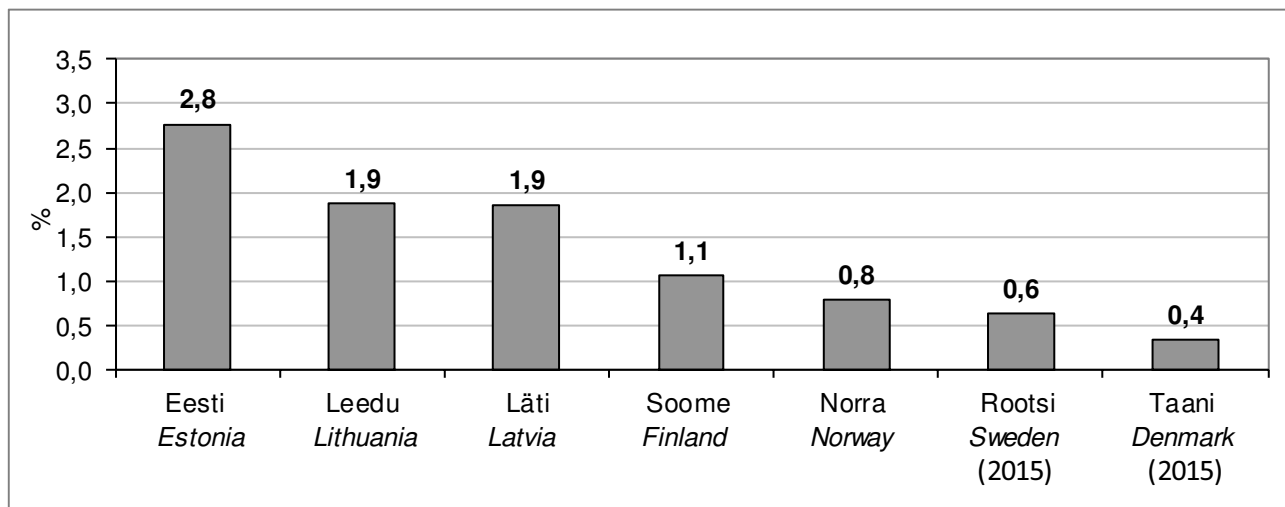

* Ei sisalda laekumisi kääritatud jookide müügi pealt (va Läti ja Norra)
Does not include receipts from sales of fermented alcoholic beverages (Latvia and Norway excluded)

Allikad: Eurostat; Euroopa Komisjon; Norra Statistikaamet; EKI arvutused

Sources: Eurosta; European Commission; Statistics Norway; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 37. **Alkoholsete jookide aktsiisitulude osakaal riigi kogutuludest Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a***
 Share of alcoholic beverages excise revenues from the state's total revenue in Nordic countries and Baltic states 2016*

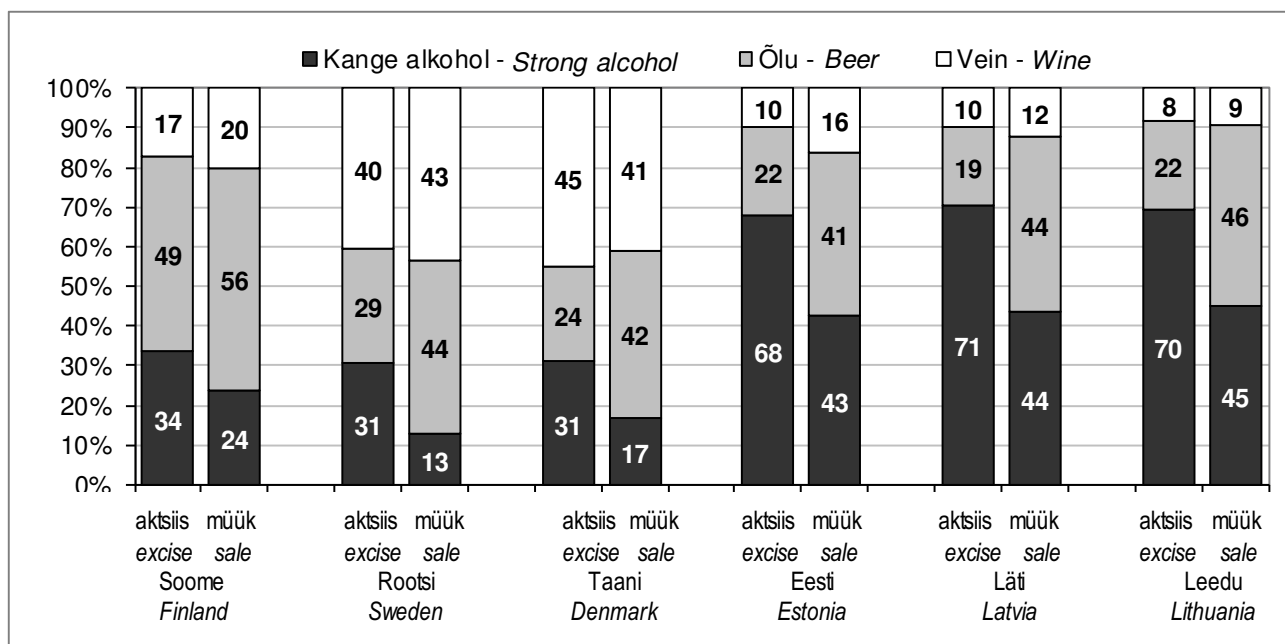

* Arvestusest on välja jäetud laekumised kääritatud jookide müügi pealt (va Läti ja Norra)
 Receipts from sales of fermented alcoholic beverages is not included (excluding Latvia and Norway)

Allikad: Eurostat; Euroopa Komisjon; Norra Statistikaamet; Läti Riigieelarve Teenistus; Leedu Terviseuuringute Instituut; EKI arvutused

Sources: Eurosta; European Commission; Statistics Norway; State Revenue Service of Latvia; Health Research Institute of Lithuania; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 38. **Kange alkoholi, õlle ja veini aktsiisilaekumiste ning müügi (eurodes) proportsioonid Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a**
 Proportions of excise revenues and sales (in euros) of strong alcohol, beer and wine in Nordic countries and Baltic states 2016

Allikad: Eurostat; Euroopa Komisjon; Taani Statistikaamet; Rahandusministeerium, Statistikaamet, THL, Systembolaget; Sveriges Bryggerier; Läti Riigieelarve Teenistus; Leedu Terviseuuringute Instituudi informatsioon; Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Eurostat; European Commission; Statistics Denmark; Estonian Ministry of Finance; Statistics Estonia; THL; Systembolaget; Sveriges Bryggerier; State Revenue Service of Latvia; Information of Health Research Institute of Lithuania; Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 82. Alkohoolsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa Liidu riikides (seisuga 01.01.2017)

Alcohol excise duties and value added tax (VAT) in EU countries (as of 01.01.2017)

€ liitri 100% alkoholi kohta - € per litre of 100% alcohol

	Kanged alkohoolsed joogid Spirits	Vahetoode* Intermediate product*	Vein* Wine*	Õlu Beer	Käibemaks % VAT %	
EL minimum aktsiisimäär	5.50	2.50	0.00	1.87	-	EU's minimum level
Bulgaaria	5.62	2.56	0.00	1.92	20	Bulgaria
Horvaatia	7.06	5.92	0.00	5.33	25	Croatia
Rumeenia	7.43	4.95	0.00	1.85	19	Romania
Hispaania	9.59	3.56	0.00	1.70	21	Spain
Küpros	9.57	2.50	0.00	6.00	19	Cypros
Itaalia	10.36	4.93	0.00	7.60	22	Italy
Luksemburg	10.41	3.72	0.00	1.98	17	Luxemburg
Tšehhi	10.55	4.81	0.00	2.96	21	Czech Republic
Ungari	10.82	4.60	0.00	5.26	27	Hungary
Slovakkia	10.80	4.68	0.00	3.59	20	Slovakia
Austria	12.00	4.44	0.00	5.00	20	Austria
Portugal	13.28	4.05	0.00	4.44	23**	Portugal
Saksamaa	13.03	8.50	0.00	1.97	19	Germany
Sloveenia	13.20	7.33	0.00	12.10	22	Slovenia
Leedu	13.54	7.58	7.08	3.36	21	Lithuania
Läti	14.00	6.67	6.73	4.20	21	Latvia
Poola	13.29	4.12	3.35	4.54	23	Poland
Malta	13.60	8.44	18.64	4.83	18	Malta
Holland	16.86	8.29	8.03	7.90	21	The Netherlands
Prantsusmaa	17.38	10.47	0.34	7.41	20	France
Taani	20.14	11.60	18.98	7.52	25	Denmark
Eesti***	23.89	14.61	11.20	9.13	20	Estonia***
Kreeka	24.50	5.67	1.82	6.50	24	Greece
Belgia	29.93	8.77	6.81	5.01	21	Belgium
Suurbritannia	31.68	23.57	28.93	21.04	20	UK
Iirimaa	42.57	34.25	38.62	22.55	23	Ireland
Soome	45.55	37.22	30.82	32.05	24	Finland
Rootsi	53.85	31.73	24.81	21.06	25	Sweden

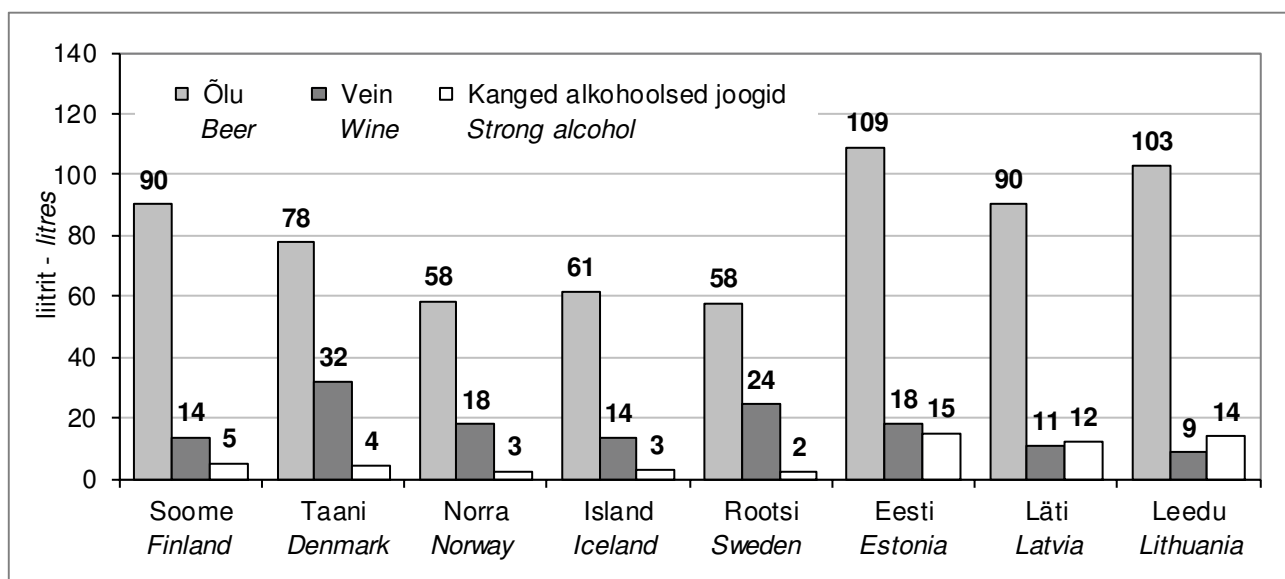
* Aktsiisimaks on arvatud vahetootele etanoolisisaldusega 18% ja veinile etanoolisisaldusega 11%
Excise duty is calculated on the basis of a beverage containing 18% ethyl alcohol by volume for intermediate product and on the basis of a beverage containing 11% ethyl alcohol by volume for wine

** Veini käibemaks 13% - VAT on wine 13%

*** alates 01.02.2017 - starting from 1.02.2017

Allikas: European Commission, Indirect taxation and tax administration
Source:

Joonis 39. **Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a***
*Annual sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states 2016**
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per capita aged 15 years and over

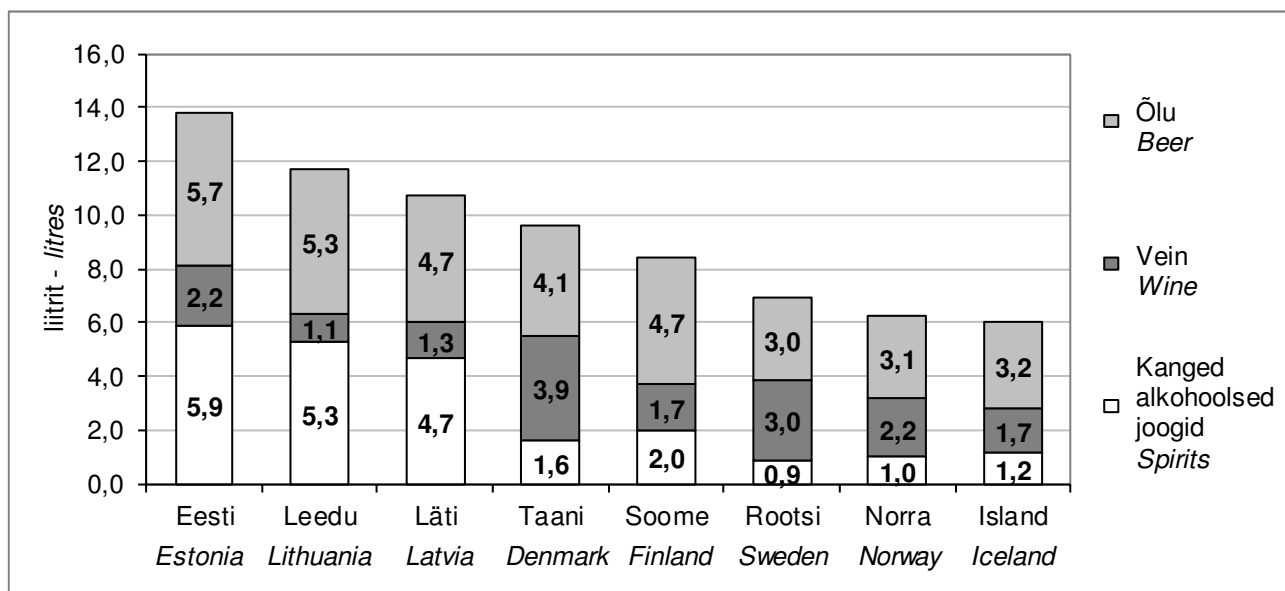

* Sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist.
 Including exports and consumption by tourists.

Allikas: THL; Systembolaget; Sveriges Bryggerier; Taani Statistikaamet; Norra Statistikaamet; ATVVR; Läti Riigieelarve Teenistus; Leedu Terviseuuringute Instituut; Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: THL, Systembolaget; Sveriges Bryggerier, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVVR, State Revenue Service of Latvia; Health Research Institute of Lithuania Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 40. **Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2016. a***
*Annual sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states 2016**
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis
 litres per capita aged 15 years and over in 100% alcohol

* Sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist.
 Including exports and consumption by tourists.

Allikas: THL; Systembolaget; Sveriges Bryggerier; Taani Statistikaamet; Norra Statistikaamet; ATVVR; Läti Riigieelarve Teenistus; Leedu Terviseuuringute Instituut; Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

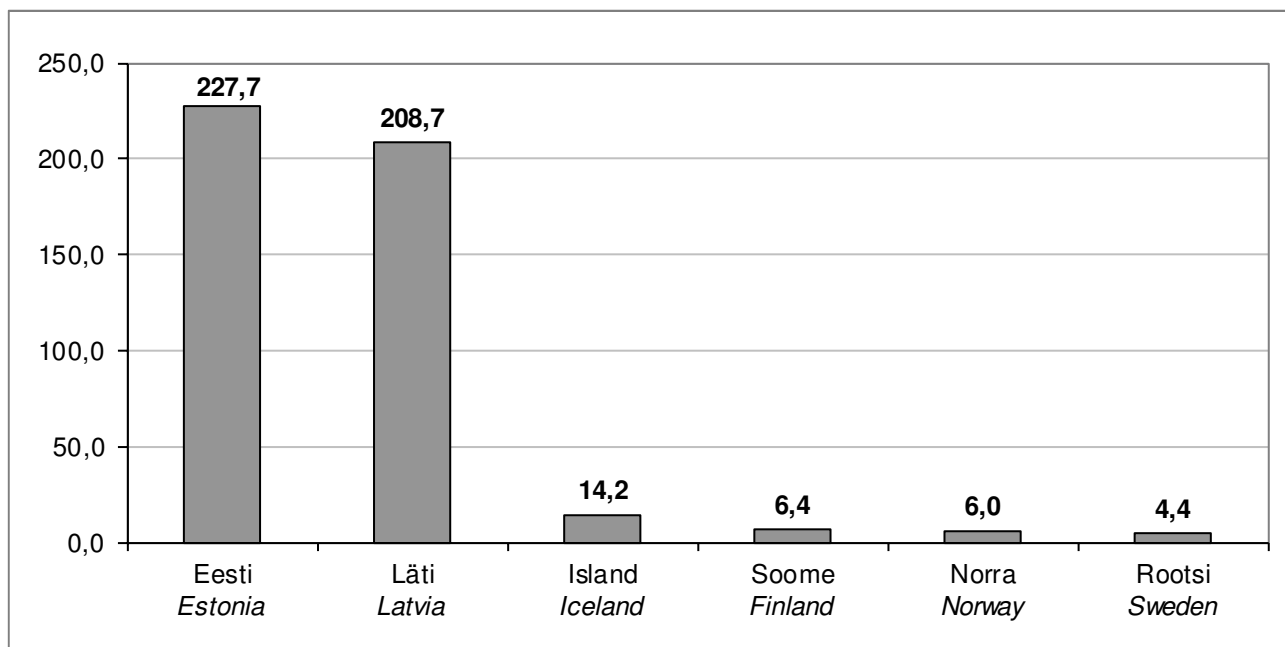
Sources: THL, Systembolaget; Sveriges Bryggerier, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVVR, State Revenue Service of Latvia; Health Research Institute of Lithuania Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 83. **Kange alkoholi jaemüügikohtade arv Põhjamaades (seisuga 01.01.2017)**
Number of retail shops selling strong alcohol in Nordic countries (as of 01.01.2017)

	Poodide arv <i>Number of shops</i>	Tellimispunktide arv <i>Number of order points</i>	Poodide arv 100 000 elaniku kohta <i>Number of shops per 100 000 inhabitants</i>	
Soome	354	66	6,4	<i>Finland</i>
Rootsi	438	500	4,4	<i>Sweden</i>
Norra	315	0	6,0	<i>Norway</i>
Island	50	0	14,2	<i>Iceland</i>

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko
 Source:

Joonis 41. **Registreeritud kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis***
*Number of registered retail shops selling strong alcohol per 100 000 inhabitants in Nordic countries, Estonia and Latvia**

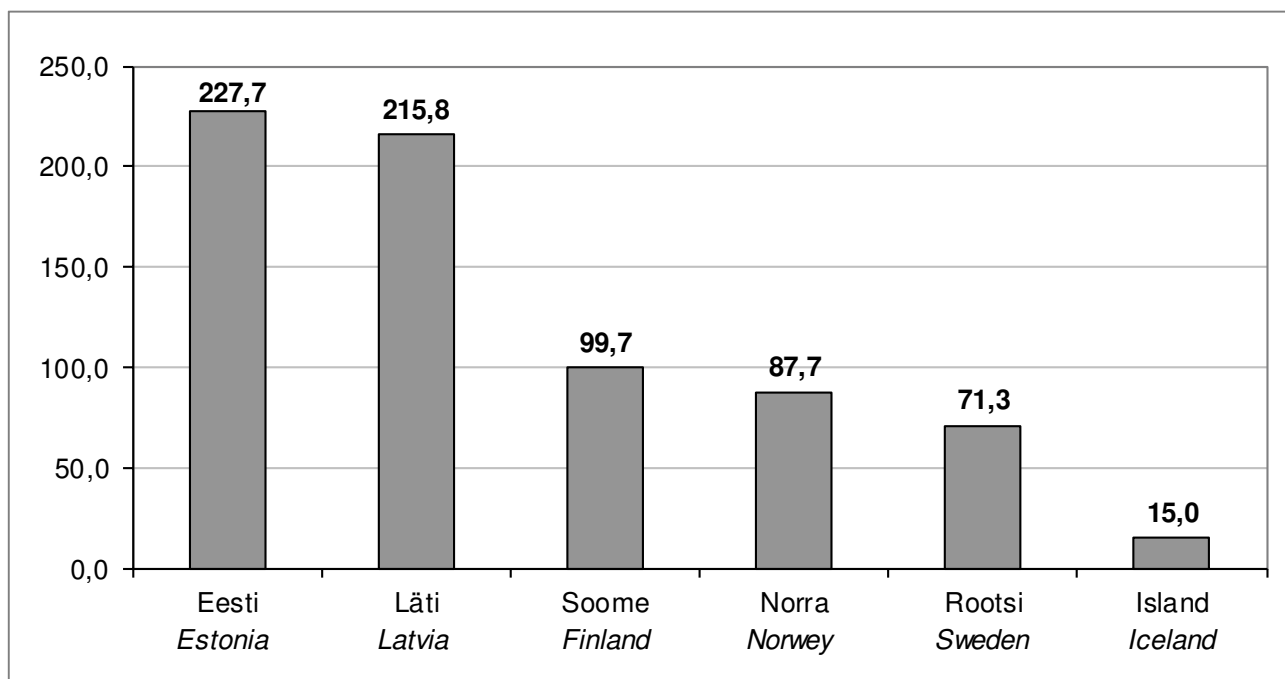

* Põhjamaades on arvutuste aluseks jaemüügikohtade arv seisuga 1.01.2016, Lätis 31.08.2017 ja Eestis registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv seisuga 2.05.2017
Calculations in Nordic countries are based to the number of retail outlets as of 1.01.2016, in Latvia as of 31.08.2017 and in Estonia to the number of registered retail outlets with alcohol sales as of 2.05.2017

Allikad: Alko; Läti Riigieelarve Teenistuse informatsioon; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Alko; Information of State Revenue Service of Latvia; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Joonis 42. **Registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv kokku 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis***
*Total number of registered retail shops selling alcohol per 100 000 inhabitants in Nordic countries, Estonia and Latvia**

* Põhjamaades on arvutuste aluseks jaemüügikohtade arv seisuga 1.01.2016, Lätis 31.08.2017 ja Eestis registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv seisuga 2.05.2017
Calculations in Nordic countries are based to the number of retail outlets as of 1.01.2016, in Latvia as of 31.08.2017 and in Estonia to the number of registered retail outlets with alcohol sales as of 2.05.2017

Allikad: Alko; Läti Riigieelarve Teenistuse informatsioon; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Alko; Information of State Revenue Service of Latvia; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Tabel 84. **Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv Põhjamaades ja Eestis**
Number of on-premise sales points that sell alcohol in Nordic countries and Estonia

	Aasta Year	Kõik alkohoolsed joogid All alcoholic beverages	Ainult vein ja õlu Wine and beer only	Ainult õlu Beer only	Kokku Total	100 000 elaniku kohta Per 100 000 inhabitants	
Soome	2016	6 219	429	1 744*	8 392	153	Finland
Rootsi	2016	11 758	635	19*	12 412**	126	Sweden
Norra	2015	6 659	871	59	7 589	144	Norway
Island	2016	1 154	1 154	344	Iceland
Eesti	2017	3 911	0	0	3 911	296	Estonia

... Andmed puuduvad - Data not available

* Soome restoranides on lubatud müüa kääritatud alkohoolseid jooke maksimaalse kangusega 4,7%; Rootsi restoranides on lubatud müüa ainult kange õlut (kangusega üle 3,5%. Madalama kangusega õlut võib müüa ilma litsentsita)
In Finland restaurants are allowed to sell only fermented alcoholic beverages of maximum strength 4.7% by volume; in Sweden restaurants are allowed to sell only strong beer (over 3.5% alcohol volume. Lower-strength beer can be sold without a licence).

** Sealhulgas 180 trafik restorant ja 156 muud toitlustuskohta (nt teatripuhvetid)
Includes also 180 traffic restaurants and 156 other restaurants (e.g. serving in theaters or operas between the acts)

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications

Tabel 85. Põhjamaade turistide poolt reisidelt kaasa toodud alkohoolsed joogid

Alcoholic beverages imported by travellers of Nordic countries

100% alkoholis - in 100% alcohol

	Aasta	Miljon liitrit	Liitrit elaniku kohta	Liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta	
	Year	Million litres	Litres per capita	Litres per inhabitant aged 15 and over	
Soome	2016	8,4	1,5	1,8	Finland
Rootsi	2015	10,0	1,0	1,2	Sweden
Norra	2016	5,0	0,9	1,1	Norway
Taani	2010	5,0	0,9	1,1	Denmark

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko
 Source:

Tabel 86. Alkoholi poegade lahtiolekuajad Põhjamaades ja Balti riikides*

Opening hours of the alcohol shops in Nordic countries and Baltic states*

	E	T	K	N	R	L	P	Lahtioleku aeg nädalas. tundi	
	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun	Total hours per week	
Tavalised lahtiolekuajad seisuga 01.01.2017					The most common opening hours as of 01.01.2017				
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	Finland
Rootsi	10–19	10–19	10–19	10–19	10–19	10–15	kinni - closed	50	Sweden
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	10–18	9–15	kinni - closed	46	Norway
Island	11–18	11–18	11–18	11–18	11–18	11–18	kinni - closed	42	Iceland
Pikimad lahtiolekuajad seisuga 01.01.2017					Longest opening hours as of 01.01.2017				
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	Finland
Rootsi	10–20	10–20	10–20	10–20	10–20	10–15	kinni - closed	55	Sweden
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	9–18	9–15	kinni - closed	47	Norway
Island	10–20	10–20	10–20	10–20	10–20	11–18	kinni - closed	57	Iceland
Eesti	10–22	10–22	10–22	10–22	10–22	10–22	10–22	84	Estonia
Läti	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	98	Latvia
Leedu	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	98	Lithuania

* Põhjamaades riikliku alkoholimonopoli kauplused - Alcohol monopolies retail shops in the Nordic countries

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; Läti Tervishoiu- ja sotsiaalministeeriumi informatsioon; Leedu Terviseuuringute Instituudi informatsioon; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; Information of Latvian Ministry of Health; Information of Health Research Institute of Lithuania; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications

Tabel 87. **Alkoholsete jookide jaemüügi vanusepiirangud Põhjamaades ja Balti riikides***
*Age limits on sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states**

	Lahjad alkohoolsed joogid <i>Light alcoholic beverages</i>	Kanged alkohoolsed joogid <i>Strong alcoholic beverages</i>	
Soome	18	20	<i>Finland</i>
Rootsi	20**	20	<i>Sweden</i>
Norra	18	20	<i>Norway</i>
Taani	16	18	<i>Denmark</i>
Island	20	20	<i>Iceland</i>
Eesti	18	18	<i>Estonia</i>
Läti	18	18	<i>Latvia</i>
Leedu	18	18	<i>Lithuania</i>

* Seisuga 01.01.2017 - *As of 01.01.2017*

** Lahjat õlut (2,8-3,5%) on lubatud osta alates 18. eluaastast
The age limit of purchasing light medium beer (2,8-3,5%) is 18 years

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; Läti Tervishoiuministeeriumi informatsioon; Leedu Tervise Uuringu Instituudi informatsioon

Sources: *Information on the Nordic Alcohol Market 2017, Alko; Information of Latvian Ministry of Health; Information of Health Research Institute of Lithuania*

ISSN: 2228-0057